

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

Tantárgy neve:	Tantárgy Neptun kódja: BTOGE1L01
Szóbeli kommunikáció I.	Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Intézeti Tanszék
Konverzáció és hallott szöveg értése	Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Bikics Gabriella egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Bikics Gabriella egyetemi docens	
Javasolt félév: 1 Ő	Előfeltétel: -
Óraszám/félév: 9	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: A szeminárium célja, hogy a különböző előképzettséggel érkezett hallgatók nyelvtudását azonos szintre hozzuk. Legfontosabb feladat, hogy a hallgatók bővítsék szókincsüket, fejlesszék szóbeli kommunikációs képességeiket. Autentikus szövegek hallgatásával és feldolgozásával szert tesznek a hétköznapi életben használt szókincsre és beszédfordulatokra. Középpontban áll a hallásértés és a beszédképesség fejlesztése, melynek módszerei a szóbeli összefoglalás, elbeszélés, véleményalkotás, beszélgetés, vita és referátum, de ezt másodlagosan kiegészítik a receptív készségek, az olvasás- és íráskészség.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Ismeri a német nyelv beszélt és írott változatának szabályait. <i>képesség:</i> Képes német nyelven hatékonyan kommunikálni és az információkat különböző nézőpontok szerint bemutatni. <i>attitűd:</i> Törekszik nyelvi tudásának és általános ismeretanyagának folyamatos fejlesztésére. <i>autonómia és felelősség:</i> Szakmai hivatástudat kialakítására és önképzésre törekszik.</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Gyakorlat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Einführung, Kennenlernen, Thematik und Anforderungen des Kurses 2. (Lektion 1) Netzwerke –Gedanken klar ausdrücken 3. Netzwerken was bringt das? - mündliche Berichte verstehen, ein Interview führen und auf Aussagen reagieren, in einem Interview flüssig antworten und reagieren 4. Geben und Nehmen – Radiosendungen verstehen, argumentieren und auf andere reagieren 5. Leistungsmessung, mündlich I. (Lektion 2) Alles Kunst – Gespräche über komplexe Themen verstehen, ein Interview führen und auf Aussagen reagieren 6. Berlin Stadt der Kunst –argumentieren und auf andere reagieren 7. Kunst und Geld – in Filmen, Theaterstücken Umgangssprache verstehen, argumentieren und auf andere reagieren 8. Leistungsmessung, mündlich II. (Lektion 3) Suchen, finden, tun – Gedanken klar ausdrücken, Gespräche über komplexe Themen verstehen 9. Im Assesment Center – ein Interview führen und auf Aussagen reagieren, in einem Interview flüssig antworten und reagieren 10. Eine heiße Mitarbeiterversammlung – Anzeigen und Ankündigungen verfassen, Diskussionen moderieren, an Verhandlungen teilnehmen 11. Leistungsmessung, mündlich III. (Lektion 4) Im Einsatz – mündliche Berichte verstehen 	

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

12. Organisierte Hilfe - rasch wichtige Einzelinformationen finden, argumentieren und auf andere reagieren
13. Preiswürdiges Engagement – mündliche Berichte verstehen, Notizen machen, die anderen nützen, Gedanken klar ausdrücken
14. Leistungsmessung, mündlich IV.
Wiederholung, Zusammenfassung, Bewertung, Abschluss des Kurses

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Beszámolók és szódolgozatok az egyes témakörökből.

Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése:

Beszámolók:

A szóbeli értékelésnél fontos szempont a szabatos, stilisztikailag helyes nyelvhasználat.

A produktív készségek (szóbeli témakifejtés) értékelése három szempont szerint, részjegyekkel történik:

- Tartalom: a szóbeli felelet szakmai információi és szókincse

- Prezentáció: a szóbeli felelet logikája, felépítése, előadásmódja, követhetősége, gördülékenysége, érthetősége

- Kommunikáció: a szóbeli felelet nyelvhelyessége.

A végső osztályzat a három részjegy matematikai átlaga.

Kötelező irodalom:

1. Daniels, Albert – Dengler, Stefanie – Estermann, Christian – Köhl-Kuhn, Renate – Lanz, Monika – Sander, Ilse – Schlenker, Wolfram – Tallowitz, Ulrike: Mittelpunkt. C1. Deutsch als Fremdsprache für Fortgeschrittene. Lehrbuch. Stuttgart: Klett 2008.
2. Daniels, Albert – Dengler, Stefanie – Estermann, Christian – Köhl-Kuhn, Renate – Lanz, Monika – Sander, Ilse – Schlenker, Wolfram – Tallowitz, Ulrike: Mittelpunkt. C1. Deutsch als Fremdsprache für Fortgeschrittene. Arbeitsbuch + Audio CD. Stuttgart: Klett 2008.
3. online:http://einstufungstests.klett-sprachen.de/eks/2013-07-19_mittelpunkt/index.php?questname=mittelpunkt&questclass=B2&questblock=1

Ajánlott irodalom:

1. Daniels, Albert – Dengler, Stefanie – Estermann, Christian – Köhl-Kuhn, Renate – Lanz, Monika – Sander, Ilse – Schlenker, Wolfram – Tallowitz, Ulrike: Mittelpunkt. C1. Deutsch als Fremdsprache für Fortgeschrittene. 3 Audio CD-s. Stuttgart: Klett 2008.
2. Fitz, Angela – Neustadt, Eva: Mittelpunkt B2/ C1. Redemittelsammlung. Stuttgart: Klett 2009.
3. Duden online Wörterbuch <https://www.duden.de/woerterbuch>

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

Tantárgy neve:	Tantárgy Neptun kódja: BTOGE1L02
Írásbeli kommunikáció I.	Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Intézeti Tanszék
Szövegértés és grammatikai gyakorlatok	Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Bikics Gabriella egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Bikics Gabriella egyetemi docens	
Javasolt félév: 1 ^ő	Előfeltétel: -
Óraszám/félév: 9	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: A szeminárium célja, hogy a különböző előképzettséggel érkezett hallgatók fejlesszék írásbeli kommunikációs képességeiket. Középpontban áll az olvasásértési és grammatikai készség fejlesztése. A különféle szövegfajták tanulmányozásával felismerik azok formai, lexikai, grammatikai és stilisztikai jellegzetességeit, az egyes nyelvtani jelenségek elemzésével és gyakorlásával, pontosítják nyelvtani tudásukat. Ezt másodlagosan kiegészítik a többi készségek, elsősorban az íráskészség, másodsorban a hallásértési- és beszéd-készség.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Ismeri a német nyelv beszélt és írott változatának szabályait. <i>képesség:</i> Képes német nyelven hatékonyan kommunikálni és az információkat különböző nézőpontok szerint bemutatni. <i>attitűd:</i> Törekszik nyelvi tudásának és általános ismeretanyagának folyamatos fejlesztésére. <i>autonómia és felelősség:</i> Szakmai hivatástudat kialakítására és önképzésre törekszik.</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Gyakorlat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Einführung, Kennenlernen, Thematik und Anforderungen des Kurses 2. (Lektion 1) Interessengemeinschaften im Netz – rasch wichtige Einzelinformationen finden 3. Netzwelten – Fachtexten Informationen und Meinungen entnehmen – Argumente schriftlich abwägen – in einem Kommentar eigene Standpunkte darstellen (Zur selbständigen Bearbeitung: Individualität und Gruppenzwang – zeitgenössische literarische Texte verstehen – in einer Erzählung Hintergrund verstehen) 4. Leitungsmessung: Test I. 5. (Lektion 2) Kunst als Therapie – lange Texte zusammenfassen, anspruchsvolle Texte zusammenfassen 6. Künstlerleben – in Texten implizite Einstellungen erfassen, Gespräche über komplexe Themen verstehen (Zur selbständigen Bearbeitung: Lebenskunst – strukturierte Texte schreiben, in Korrespondenz Umgangssprache und idiomatische Wendungen verstehen, in Briefen Erfahrungen, Gefühle beschreiben) 7. Leitungsmessung: Test II. 8. (Lektion 3) Stelle gesucht – Anzeigen und Ankündigungen verfassen 9. Kompetenzen – Vorträge und Debatten verstehen, Sachverhalte ausführlich beschreiben (Zur selbständigen Bearbeitung: Der erste Arbeitstag – alltägliche Verträge verstehen, komplexe Informationen und Anweisungen verstehen, Informationen notieren und 	

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

weitergeben)

10. Leistungsmessung: Test III.
11. (Lektion 4) Freiwilliges soziales Jahr –Korrespondenz verstehen, in Briefen Erfahrungen, Gefühle beschreiben, komplexes Thema strukturiert vortragen
(Zur selbständigen Bearbeitung: Gemeinsam stärker – rasch wichtige Einzelinformationen finden)
12. Im Verein helfen – in Dienstleistungsgesprächen Informationen austauschen, Informationen und Ratschläge austauschen, in formellen Briefen Vereinbarungen einfordern
13. Leistungsmessung: Test IV.
14. Wiederholung, Zusammenfassung, Bewertung, Abschluss des Kurses

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Négy zárthelyi dolgozat (teszt) és házi fogalmazások megírása

Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése:

Zárthelyi dolgozat:

Feladatsor: Az elégséges (2) jegyhez 60%-ot, a közepes (3) jegyhez 70%-ot, a jó (4) jegyhez 80%-ot, a jeles (5) jegyhez 90%-ot kell elérni.

Házi fogalmazások:

A produktív készségek (szövegalkotás) értékelése három szempont szerint, részjegyekkel történik:

- Tartalom: a szöveg szakmai információi, szókincse, terminológiahasználat
- Prezentáció: a szöveg logikája, felépítése, koherenciája, tagoltsága, értelmezhetősége
- Kommunikáció: a szöveg nyelvhelyessége.

A végső osztályzat a három részjegy matematikai átlaga.

Kötelező irodalom:

1. Daniels, Albert – Dengler, Stefanie – Estermann, Christian – Köhl-Kuhn, Renate – Lanz, Monika – Sander, Ilse – Schlenker, Wolfram – Tallowitz, Ulrike: Mittelpunkt. C1. Deutsch als Fremdsprache für Fortgeschrittene. Lehrbuch. Stuttgart: Klett 2008.
2. Daniels, Albert – Dengler, Stefanie – Estermann, Christian – Köhl-Kuhn, Renate – Lanz, Monika – Sander, Ilse – Schlenker, Wolfram – Tallowitz, Ulrike: Mittelpunkt. C1. Deutsch als Fremdsprache für Fortgeschrittene. Arbeitsbuch + Audio CD. Stuttgart: Klett 2008.
3. online:http://einstufungstests.klett-sprachen.de/eks/2013-07-19_mittelpunkt/index.php?questname=mittelpunkt&questclass=B2&questblock=1

Ajánlott irodalom:

1. Daniels, Albert – Dengler, Stefanie – Estermann, Christian – Köhl-Kuhn, Renate – Lanz, Monika – Sander, Ilse – Schlenker, Wolfram – Tallowitz, Ulrike: Mittelpunkt. C1. Deutsch als Fremdsprache für Fortgeschrittene. 3 Audio CD-s. Stuttgart: Klett 2008.
2. Fitz, Angela – Neustadt, Eva: Mittelpunkt B2/ C1. Redemittelsammlung. Stuttgart: Klett 2009.
3. Duden online Wörterbuch <https://www.duden.de/woerterbuch>

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

Tantárgy neve: A német nyelvű országok kultúrája és történelme	Tantárgy Neptun kódja: BTOGE1L03 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Intézeti Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Tózsá-Rigó Attila, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Tózsá-Rigó Attila, egyetemi docens	
Javasolt félév: I ^ő	Előfeltétel: nincs
Óraszám/félév: 9	Számonkérés módja: aláírás, kollokvium
Kreditpont: 2	Munkarend: levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: Az előadások bevezető jelleggel áttekintik a német nyelvű országok történelmi, földrajzi, gazdasági és társadalmi jellegzetességeit. Az előadások célja, hogy a hallgatók történelmi összefüggésekbe helyezve megismerjék a német nyelvterület országait, legfontosabb tartományait, földrajzi sajátosságait, rövid, áttekintő történelmét, illetve a hétköznapi élet aktuális gazdasági és társadalmi problémáinak (pl. kül- és belpolitika, bevándorlás, környezetvédelem, munkaerőpiac, fogyasztás, oktatáspolitiká, genderpolitika stb.) történelmi vonatkozásait.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: tudás: a szakirodalom segítségével és autentikus anyagok feldolgozásával ismeretszerzés a német nyelvterület országairól, valamint röviden áttekintése Németország, Ausztria és Svájc történelmének legfontosabb eseményeinek, alapvető ismeretek szerzése a német nyelvű országok történelméről, földrajzáról, gazdasági és társadalmi formációjáról, az ehhez kapcsolódó lexikai egységek pontos elsajátítása (pl. földrajzi nevek, tartományok nevei), ismeretek szerzése a német nyelvű országokban élők életkörülményeiről, képesség: azon történelmi események megértése, amelyek a német nyelvű országok helyzetét máig ható módon befolyásolják attitűd: attitűd: tudatosság a német nyelvű országok történelmi és kulturális vonatkozásainak megértésében autonómia és felelősség: önálló forráskutatás, információs portálok kezelése, forráskritika, megbízható információs bázisok önálló használata, a tanultak alapján önálló felkészülés a vizsgafeladatokra kontextusba ágyazottan</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Einführung in die deutsche Geschichte. 2. Die deutschsprachigen Länder: Ein kulturhistorischer Überblick. 3. Die Geschichte Deutschlands. Überblick. (1) 4. Die Geschichte Deutschlands. Überblick. (2) 5. Die Geschichte Deutschlands. Überblick. (3) 6. Die Geschichte Österreichs. Überblick. (1) 7. Die Geschichte Österreichs. Überblick. (2) 8. Die Geschichte Österreichs. Überblick. (3) 9. Schweizerische Geschichte. Überblick (1) 10. Schweizerische Geschichte. Überblick (2) 11. Schweizerische Geschichte. Überblick (3) 12. Aktuelle Probleme der deutschsprachigen Länder. 13. Kulturpolitik, Arbeitspolitik der der deutschsprachigen Länder. 14. Gesellschaft und Geschichte: Zusammenhänge. 	
Félévközi számonkérés módja és értékelése:	
Kollokvium.	
Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése:	
Kollokvium. A vizsga tematikája megegyezik az előadások anyagával, és alapvetően fontos, hogy a hallgatók ismerjenek olyan szakkönyveket, amelyek az egyes témákkal történelmi vonatkozásban foglalkoznak. Ennek ismeretét önállóan összeállított irodalomlista alapján követjük nyomon. Az egyéni olvasmány- és	

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

könyvlista összeállításához internetes források is felhasználhatóak. Az olvasmánylistát a hallgatónak a vizsgára magával kell hoznia.

A szóbeli témakifejtés értékelése három szempont szerint, részjegyekkel történik:

- Tartalom: a szóbeli felelet szakmai információi és szókincse
- Prezentáció: a szóbeli felelet logikája, felépítése, előadásmódja, követhetősége, gördülékenység, érthetősége
- Kommunikáció: a szóbeli felelet nyelvhelyessége.

A végső osztályzat a három részjegy matematikai átlaga.

Kötelező irodalom:

Avenarius, Wilhelm: Streifzüge durch das historische Deutschland. München, Stuttgart: ADAC Verlag 1990.

Werner, Rellecke – Künzel, Werner: Geschichte der deutschen Länder. Frankfurt: Beck. 2015.

Péntek Bernadett-Husz Anikó: Entdeckungsreise durch die deutschsprachigen Länder. Országismereti tankönyv. Sopron: Padlás kiadó 2000.

Ajánlott irodalom:

Tatsachen über Deutschland. (Hg.: Presse- und Informationsamt der Bundesregierung) Frankfurt/M.: Societs Verlag 2010. <http://www.tatsachen-ueber-deutschland.de/de/>

Boockmann Hartmut - Schilling Heinz –Schulze Hagen –Stürmer Michael: Mitten in Europa. Deutsche Geschichte. Berlin: Goldmann Verlag 1987.

Rudolf, Hans-Ulrich - Oswald, Wadim: Taschenatlas Deutsche Geschichte. Gotha u.a.: Klett-Perthes Verlag 2004

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

Tantárgy neve: Bevezetés az irodalomtudományba	Tantárgy Neptun kódja: BTOGE1L04 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Intézeti Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Bazsóné Dr. Sörös Marianna, egyetemi adjunktus	
Közreműködő oktató(k): Paksy Tünde egyetemi tanársegéd	
Javasolt félév: 1.Ő	Előfeltétel: -
Óraszám/félév: 9	Számonkérés módja: kollokvium
Kreditpont: 2	Munkarend: levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: Az előadás célja az, hogy a hallgatók középiskolában szerzett irodalomtörténeti ismereteit és műismeretét az irodalomelmélet elmélyítésével szemléleti egységbe vonja. Az előadás megismerteti a hallgatókat az irodalomtudomány kulcsfogalmaival. Megmutatja az irodalom kommunikációs funkcióját és esztétikai minőségét, s ezzel segíti a hallgatókat a szövegek befogadásában, egyszersmind az esztétikai igényesség kialakításában. Az előadás többek közt az irodalmi jelenség vizsgálatának tudományelméleti alapjaival ismerteti meg a hallgatókat, foglalkozik az irodalom általános és ágazatesztétikai kérdéseivel, illetve az irodalmiság alaki és megformáltságbeli sajátosságaival. A hallgatók képet kapnak az irodalomelmélet és irodalomkritika kialakulásáról és kiemelkedő képviselőiről, megismerik a különböző kritikai iskolák elméleti alapjait és a kötelező olvasmányi szemelvényeken keresztül tanulmányozzák a műelemzés terminológiai apparátusát és az egyes megközelítési módszereket.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: tudás: A hallgató ismeri az irodalomtudomány és irodalomelmélet alapvető tendenciáit és képviselőit. képesség: Ismeri az irodalomtudomány terminológiáját, képes német nyelven megérteni az idevágó szakirodalmat. attitűd: Elkötelezetten vállalja szakképzettsége átfogó gondolkodásmódjának hiteles közvetítését, nyitott az új irodalomtudományi jelenségek és eredmények befogadására. autonómia és felelősség: Tudatosan képviseli azon elemzési módszereket, amelyekkel az előadáson megismerkedett.</p>	
<p>Tantárgy tematikus leírása:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Einführung: Was ist Literatur? Was ist Literaturwissenschaft? Hermeneutik als Problem (Lesen - Verstehen - Interpretieren) 2. Terminologie der Literaturwissenschaft 3. Literatur und Wirklichkeit 4. Autorschaft 5. Probleme der Gattungspoetik 6. Terminologie der Erzähl-Analyse 7. Terminologie der Dramen-Analyse 8. Terminologie der Gedicht-Analyse 9. Literarischer Kanon - Literarische Wertung 10. Literatur und Kommunikation 11. Produktionsästhetische Analyse 12. Strukturanalyse 13. Rezeptionsästhetische Analyse 14. Literaturwissenschaft als Kulturwissenschaft 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: Kollokvium, írásbeli vizsga</p> <p>A kollokvium teljesítésének módja, értékelése: A hallgató írásbeli vizsga formájában ad számot tudásáról. A dolgozat átfogóan érinti az előadások tematikáját. A dolgozat értékelése: 100%-90% = jeles, 89%-80% = jó, 79%-70% = közepes, 69%-60% = elégséges, 60% alatt = elégtelen</p>	
Kötelező irodalom:	

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

1. Arbeitsbuch: Literaturwissenschaft. Hrsg. Thomas Eicher - Volker Wiemann, Paderborn, München, Wien, Zürich: Schöningh, 2001.

2. Grundzüge der Literaturwissenschaft. Hrsg. Heinz Ludwig Arnold - Heinrich Detering, München: DTV, 2001.

Ajánlott irodalom:

1. Baasner, Rainer/Zens, Maria: Methoden und Modelle der Literaturwissenschaft. Eine Einführung. Berlin: Erich Schmidt Verlag, 2005.

2. Bernáth Árpád/Orosz Magdolna/Radek Tünde/Rácz Gabriella/Tőkei Éva: Irodalom, irodalomtudomány, irodalmi szövegelemzés. Budapest: Bölcsész Konzorcium, 2006.

<http://mek.oszk.hu/05400/05477/05477.pdf>

3. Schutte, Jürgen: Einführung in die Literaturinterpretation, Stuttgart: Metzler, 1990.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

Tantárgy neve: Irodalmi szövegek olvasása és elemzése	Tantárgy Neptun kódja: BTGE1L05 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Bazsóné dr. Sörös Marianna, adjunktus	
Közreműködő oktató(k): Paksy Tünde, tanársegéd Sabine Hankó, anyanyelvi lektor;	
Javasolt félév: 1Ő	Előfeltétel: nincs
Óraszám/félév: 9	Számonkérés módja: gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: Az óra célja, hogy a hallgatók felelevenítsék és tovább mélyítsék irodalmi elemzési ismereteiket. Az irodalmi szövegelemzés és értelmezés nemcsak készség, de fejleszthető képesség is. Ennek fejlesztését szolgálják a szemináriumokon végzett szövegimmanens elemzési gyakorlatok. A félév folyamán a hallgatók lírai, epikai és drámai szövegek elemzését és értelmezését végzik. Irodalmi ismereteiken túl, nyelvi, lexikai, írásbeli és szóbeli kommunikációs képességeiket is fejlesztjük. Az interpretációk írásbeli megfogalmazása során a tudományos igényű szövegelemzés és interpretáció nyelvi, tartalmi és formai követelményeinek betartására fokozott figyelmet fordítunk.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: tudás: Ismeri a szövegelemzés alapvető terminológiáját, elmélyíti szóbeli és írásbeli készségeit, elsajátítja az értelmező elemzés nyelvi stílusát képesség: Képes a szövegek önálló elemzésére, eredményeinek megfelelő stílusú írásbeli és szóbeli stílusú megfogalmazására, jól tagolt, logikus felépítésű esszé írására attitűd: Fokozott figyelmet fordít a szövegen kívüli értelmezések és a szövegen belül generált értelmezési lehetőségek közötti különbségtételre. autonómia és felelősség: képes az irodalmi szövegekről önálló gondolatok megfogalmazására, az adott gondolat levezetésére a szövegből, véleménye indoklására</p>	
<p>Tantárgy tematikus leírása: Gyakorlat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Alapvető szövegelemzési technikák ismétlő áttekintése 2. Elbeszéléselemzés szempontjai és terminológiája 3. Szövegelemzési gyakorlat: Kortárs rövid próza I. 4. Szövegelemzési gyakorlat: Kortárs rövid próza II. 5. Líraelemzés szempontjai és terminológiája 6. Szövegelemzési gyakorlat: Líraelemzés I. 7. Szövegelemzési gyakorlat: Líraelemzés II. 8. Elemző esszé formai és tartalmi követelményei 9. Drámaelemzés szempontjai és terminológiája (félévközi esszé leadása) 10. Szövegelemzési gyakorlat: Drámaelemzés I. 11. Szövegelemzési gyakorlat: Drámaelemzés II., Félévközi esszé értékelése 12. Szövegelemzési gyakorlat: 19. századi rövid próza vagy kortárs kisregény I. 13. Szövegelemzési gyakorlat: 19. századi rövid próza vagy kortárs kisregény II. 14. Összegzés, a félév értékelése 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: Egy 2-3 oldal terjedelmű elemző esszé benyújtása megadott témában. Az esszét három szempontból értékeljük: tartalom és logikus gondolatment; felépítés és formai jegyek; nyelvi megvalósítás (nyelvhelyesség, stílus stb.) ez három részjegyet jelent. Az összjegy a három részjegy matematikai átlaga, azzal alábbi megszorításokkal: az esszé nem fogadható el, ha bármely részjegy elégtelen. Részben vagy egészben plagizált dolgozat nem fogadható el.</p>	

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése:

A szeminárium teljesítésének feltétele a rendszeres óralátogatáson túl a megfelelő szintű félévközi esszé és a szemináriumi dolgozat benyújtása. Utóbbi egy 4-5 oldal terjedelmű elemző esszé megadott témában. Az esszét három szempontból értékeljük: tartalom és logikus gondolatmenet; felépítés és formai jegyek; nyelvi megvalósítás (nyelvhelyesség, stílus stb.) ez három részjegyet jelent. A végső jegy a három részjegy matematikai átlaga, az alábbi megszorításokkal: az esszé nem fogadható el, ha bármely részjegy elégtelen. Részben vagy egészben plagizált dolgozat nem fogadható el.

A gyakorlati jegy kialakításakor a benyújtott dolgozatok átlagán kívül a félév folyamán tanúsított órai aktivitást is figyelembe vesszük.

Kötelező irodalom:

Vogt, J. 2001. *Einladung zur Literaturwissenschaft: mit einem Hypertext-Vertiefungsprogramm im Internet*. München: Fink. Online: <http://www.einladung-zur-literaturwissenschaft.de/>

Gelfer, H-D. 1990. *Wie interpretiert man ein Gedicht?* Stuttgart: Reclam.

Gelfer, H-D. 1993. *Wie interpretiert man eine Novelle und eine Kurzgeschichte?* Stuttgart: Reclam.

Ajánlott irodalom:

Best, Otto F.: *Handbuch literarischer Fachbegriffe: Definitionen und Beispiele*. Frankfurt/Main: Fischer. 1995.

Eicher, Thomas; Wiemann, Volker: *Arbeitsbuch Literaturwissenschaft*. Paderborn u.a.: Schöningh, 2001.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

Tantárgy neve:	Tantárgy Neptun-kódja: BTOGE1L06
Bevezetés a nyelvtudományba	Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék
	Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Kegyesné dr. Szekeres Erika, egyetemi docens	
Javasolt félév: 1Ő	Előfeltétel: nincs
Óraszám/félév: 9	Számonkérés módja: kollokvium
Kreditpont: 2	Munkarend: levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: A hallgatók a bevezető nyelvészeti tantárgy keretében megismerkednek a nyelvtudomány legfontosabb fogalmaival, kutatási területeivel, elért eredményeivel. A világ nyelvi gazdagságáról és a nyelvészet ágairól, az egyes nyelvtudományi területek feladatairól képet adó előadások után a nyelv és gondolkodás kérdéseivel foglalkozunk, majd a kommunikáció fogalmát, fajtáit tekintjük át. Egy-egy előadást szentelünk a beszédaktusoknak, a nyelvi jelnek és az általános jeltudománynak, a nyelvváltozatoknak, továbbá az egyes nyelvi szintekkel foglalkozó nyelvtudományi területek (fonetika-fonológia, morfológia, szintaxis, textológia) vizsgálatának. Röviden tárgyaljuk a szemantika, a lexikológia és a lexikográfia alapkérdéseit, majd az utolsó előadás – a korábban elhangzott nevek és áramlatok alapján – összefoglalóan mutatja be az európai nyelvtudomány történetének fontosabb állomásait.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Ismeri a nyelvek szabályait, tájékozott a nyelvészeti tudományágakat illetően. <i>képesség:</i> A szinkron nyelvállapot fonetikai, fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai jellemzőinek és ezek összefüggéseinek ismeretében képes a szakiránynak megfelelő nyelv gördülékény, helyes, magabiztos, a mindenkori kontextusba illő használatára. <i>attitűd:</i> Elkötelezett a német és magyar nyelv megismertetése iránt, törekszik megszerzett tudása kreatív felhasználására. <i>autonómia és felelősség:</i> Felelősen képviseli azon módszereket, amelyekkel választott szakterületén dolgozik, és elfogadja más tudományágak (magyar nyelvészet) autonómiáját, módszertani sajátosságait.</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Előadás:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A nyelvek és a nyelvtudomány, a nyelvtudomány feladata, ágai, szinkrón és diakrón vizsgálatok 2. Nyelv és gondolkodás, nyelv és agy, a nyelvsajátítás jellemzői 3. A kommunikáció fogalma és fajtái; az emberi és az állati kommunikáció összevetése 4. Az emberi nem-verbális kommunikáció fajtái és jellemzésük 5. Beszédaktus-elmélet és pragmatika 6. A nyelv és a beszéd; a nyelv mint jelek rendszere; a nyelv és az általános jeltudomány (szemiotika) kapcsolata 7. A nyelvváltozatok vizsgálata 8. Az egyes nyelvi szintek vizsgálata I. Fonetika és fonológia 9. Az egyes nyelvi szintek vizsgálata II. A morfológia feladata; az egyes szóosztályok csoportosítása 10. Az egyes nyelvi szintek vizsgálata III. A szintaxis alapjai, a mondatelemzés iskolái 11. Az egyes nyelvi szintek vizsgálata IV. A szövegnyelvészet alapfogalmai 12. A szemantika alapjai 13. Lexikológia és lexikográfia 14. Nevek és áramlatok az európai nyelvtudomány történetéből 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: Szóbeli vizsga</p> <p>A kollokvium teljesítésének módja, értékelése: A vizsgakérdéseket az oktató a hallgatókkal a vizsgaidőszak előtt legalább egy hónappal közli, a tételek alapvetően megegyeznek a fenti tematikus bontással.</p>	

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

Kötelező irodalom:

Kálmán László – Trón Viktor: Bevezetés a nyelvtudományba. Budapest: Tinta Könyvkiadó 2005.

(https://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tinta/TAMOP-4_2_5-09_Bevezetes_a_nyelvtudomanyba/adatok.html)

Kenesei István (szerk.): A nyelv és a nyelvek. Budapest: Gondolat 1984.

Kenesei István (szerk.): A nyelv és a nyelvek. Budapest: Akadémiai Kiadó 2003.

Austin, J.: Tetten ért szavak. Budapest: Akadémiai Kiadó 1990.

Ajánlott irodalom:

Crystal, D.: A nyelv enciklopédiája. Budapest: Osiris 1998.

Fodor István: A világ nyelvei és nyelvcsaládjai. Budapest: Tinta Könyvkiadó 2003.

Hidasi Judit (szerk.): Szavak – Jelek – Szokások. Budapest: Windsor Kiadó 1998.

Horányi Özséb – Szépe György: A jel tudománya. Budapest: Gondolat 1975.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

Tantárgy neve:	Tantárgy Neptun kódja: BTOGE2L01
Szóbeli kommunikáció II.	Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék
Konverzáció és önálló szövegalkotás	Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Bikics Gabriella egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Bikics Gabriella egyetemi docens	
Javasolt félév: 2T	Előfeltétel: -
Óraszám/félév: 9	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: A szeminárium célja, hogy a hallgatók bővítsék szókincsüket, fejlesszék szóbeli kommunikációs képességeiket. Autentikus szövegek hallgatásával, olvasásával és feldolgozásával szert tesznek a hétköznapi életben használt szókincsre és beszédfordulatokra. Középpontban áll a konverzáció és önálló szövegalkotás fejlesztése, amire a hozzászólás, érvelés, kommentár, szerepjáték, vita, tervjáték, kerekasztal-konferencia gyakorlásával kerül sor. Ezt másodlagosan kiegészítik a receptív készségek, az olvasás- és íráskészség.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Ismeri a német nyelv beszélt és írott változatának szabályait. <i>képesség:</i> Képes német nyelven hatékonyan kommunikálni és az információkat különböző nézőpontok szerint bemutatni. <i>attitűd:</i> Törekszik nyelvi tudásának és általános ismeretanyagának folyamatos fejlesztésére. <i>autonómia és felelősség:</i> Szakmai hivatástudat kialakítására és önképzésre törekszik.</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Gyakorlat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ziele, Thematik und Anforderungen des Kurses 2. (Lektion 5) Sagen und Meinen – Anspielungen machen und emotional differenzieren 3. Mit anderen Worten – Gespräche über komplexe Themen verstehen, Gedanken klar ausdrücken 4. Was soll das denn heißen? Telefongespräche führen, Anspielungen machen und emotional differenzieren 5. Leistungsmessung, mündlich I. (Lektion 6) Jung und alt –Radiosendungen (auch nicht standardsprachliche) verstehen, in einem Interview flüssig antworten und reagieren 6. Generationen – Reportagen oder Talkshows verstehen, eigene Meinung darstellen 7. Dynamische Sprache – Korrespondenz verstehen, Radiosendungen (auch nicht standardsprachliche) verstehen 8. Leistungsmessung, mündlich, II. (Lektion 7) Viel Glück - komplexe Vorlesungen, Reden und Berichte verstehen - in einem Kommentar eigene Standpunkte darstellen 9. Auf dem Weg zum Glück - lange Texte mündlich zusammenfassen - Gedanken klar ausdrücken 10. Grenzenloses Glück - mündliche Berichte verstehen - rasch wichtige Einzelinformationen finden - in Texten implizite Einstellungen erfassen 11. Leistungsmessung, mündlich III. (Lektion 8) Neue Welten - argumentieren und auf andere reagieren 12. Suche nach neuen Welten - rasch wichtige Einzelinformationen finden - in einem Kommentar eigene Standpunkte darstellen 13. Roboterwelten - schriftliche Berichte verstehen - mündliche Berichte verstehen - ein klar geglie- 	

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

ertes Referat halten

14. Leistungsmessung, mündlich IV., Bewertung, Abschluss des Kurses

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Beszámolók és szódolgozatok az egyes témakörökből.

Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése:

Beszámoló:

A produktív készségek (szóbeli témakifejtés) értékelése három szempont szerint, részjegyekkel történik:

- Tartalom: a szóbeli felelet szakmai információi és szókincese
- Prezentáció: a szóbeli felelet logikája, felépítése, előadásmódja, követhetősége, gördülékenysége, érthetősége
- Kommunikáció: a szóbeli felelet nyelvhelyessége.

A végső osztályzat a három részjegy matematikai átlaga.

Szódolgozat:

Feladatsor: Az elégséges (2) jegyhez 60%-ot, a közepes (3) jegyhez 70%-ot, a jó (4) jegyhez 80 %-ot, a jeles (5) jegyhez 90%-ot kell elérni.

Kötelező irodalom:

Daniels, Albert – Estermann, Christian – Köhl-Kuhn, Renate – Sander, Ilse – Buttler, Ellen –Tallowitz, Ulrike: Mittelpunkt C1 Deutsch als Fremdsprache für Fortgeschrittene. Lehrbuch, Stuttgart: Klett 2007.

Daniels, Albert – Estermann, Christian – Köhl-Kuhn, Renate – Sander, Ilse – Buttler, Ellen – Tallowitz, Ulrike.: Mittelpunkt C1 Deutsch als Fremdsprache für Fortgeschrittene. Arbeitsbuch mit Audio CD. Stuttgart: Klett 2007.

online: <http://einstufungstests.klett-sprachen.de/eks/2013-07->

[19_mittelpunkt/index.php?questname=mittelpunkt&questclass=B2&questblock=1](http://einstufungstests.klett-sprachen.de/eks/2013-07-19_mittelpunkt/index.php?questname=mittelpunkt&questclass=B2&questblock=1)

Ajánlott irodalom:

Daniels, Albert – Estermann, Christian – Köhl-Kuhn, Renate – Sander, Ilse – Buttler, Ellen –Tallowitz, Ulrike: Mittelpunkt C1 Deutsch als Fremdsprache für Fortgeschrittene. 4 Audio CDs. Stuttgart: Klett 2007.

Fitz, Angela – Neustadt, Eva: Mittelpunkt B2 / C1. Redemittelsammlung. Stuttgart: Klett 2009.

Duden online Wörterbuch <https://www.duden.de/woerterbuch>

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára (10 féléves képzés) levelező

Tantárgy neve:	Tantárgy Neptun kódja: BTOGE2L02
Írásbeli kommunikáció II.	Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék
Szövegfajták, szövegalkotás	Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Bikics Gabriella egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Bikics Gabriella egyetemi docens	
Javasolt félév: 2T	Előfeltétel: -
Óraszám/félév: 9	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: Az órákon foglalkozunk az írásbeli interakciók különböző rétegeivel: fordítás németre, hivatalos levelezés; nyomtatványok, kérdőívek megfogalmazása, kitöltése; komplex tények, információk írásban történő átadása mások számára; panaszlevelek megfogalmazása; érdekes témákról részletes leírás, súlypontok kiemelése; beszélgetés, előadás, ill. prezentáció közben jegyzetek készítése. Az írásbeli produktumok elkészítésekor nagy figyelmet fordítunk a stilisztikai és nyelvhelyességi követelmények betartására.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Ismeri a német nyelv beszélt és írott változatának szabályait. <i>képesség:</i> Képes német nyelven hatékonyan kommunikálni és az információkat különböző nézőpontok szerint bemutatni. <i>attitűd:</i> Törekszik nyelvi tudásának és általános ismeretanyagának folyamatos fejlesztésére. <i>autonómia és felelősség:</i> Szakmai hivatástudat kialakítására és önképzésre törekszik.</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Gyakorlat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ziele, Thematik und Anforderungen des Kurses 2. (Lektion 5) Was ist tabu? rasch wichtige Einzelinformationen finden 3. Lügen, die niemanden betrügen? In Korrespondenz Umgangssprache und idiomatische Wendungen verstehen, gut strukturierte Texte schreiben (Zur selbständigen Bearbeitung: Korrespondenzen – Korrespondenz verstehen, In Korrespondenz Umgangssprache und idiomatische Wendungen verstehen) 4. Leistungsmessung I. 5. (Lektion 6) Bevölkerungsentwicklung – gut strukturierte Texte schreiben, komplexes Thema strukturiert vortragen 6. Die Alten – schriftliche Berichte verstehen (Zur selbständigen Bearbeitung: Kreative Texte – zeitgenössische literarische Texte verstehen, fiktionale Texte erfassen) 7. Leistungsmessung II. 8. (Lektion 7) Liebesglück - literarische Erzählungen verstehen 9. (Zur selbständigen Bearbeitung: Das Glück liegt im Verzicht - zeitgenössische literarische Texte verstehen - Geschichten erzählen und angemessen beenden Die Schokoladenseite des Lebens - rasch wichtige Einzelinformationen finden) 10. Leistungsmessung III. 11. (Lektion 8) Technische Umwälzungen - schriftliche Berichte verstehen - Informationen notieren und weitergeben - anspruchsvolle Texte zusammenfassen 	

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

12. Neue Medizin neuer Mensch? - Fachtexten Informationen und Meinungen entnehmen
(Zur selbständigen Bearbeitung: Erfinderwerkstatt - Sachverhalte detailliert darstellen - Informationen und Ratschläge austauschen)
13. Leistungsmessung IV.
14. Wiederholung, Zusammenfassung, Bewertung, Abschluss des Kurses

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Négy zárthelyi dolgozat (teszt) és házi fogalmazások megírása.

Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése:

Zárthelyi dolgozat:

Feladatsor: Az elégséges (2) jegyhez 60%-ot, a közepes (3) jegyhez 70%-ot, a jó (4) jegyhez 80 %-ot, a jeles (5) jegyhez 90%-ot kell elérni.

Házi fogalmazás:

A produktív készségek (szövegalkotás) értékelése három szempont szerint, részjegyekkel történik:

- Tartalom: a szöveg szakmai információi, szókinccse, terminológiahasználat
- Prezentáció: a szöveg logikája, felépítése, koherenciája, tagoltsága, értelmezhetősége
- Kommunikáció: a szöveg nyelvhelyessége.

A végső osztályzat a három részjegy matematikai átlaga.

Kötelező irodalom:

Daniels, Albert – Dengler, Stefanie – Estermann, Christian – Köhl-Kuhn, Renate – Lanz, Monika – Sander, Ilse – Schlenker, Wolfram – Tallowitz, Ulrike: Mittelpunkt. C1. Deutsch als Fremdsprache für Fortgeschrittene. Lehrbuch. Stuttgart: Klett 2008.

Daniels, Albert – Dengler, Stefanie – Estermann, Christian – Köhl-Kuhn, Renate – Lanz, Monika – Sander, Ilse – Schlenker, Wolfram – Tallowitz, Ulrike: Mittelpunkt. C1. Deutsch als Fremdsprache für Fortgeschrittene. Arbeitsbuch + Audio CD. Stuttgart: Klett 2008.

online: http://einstufungstests.klett-sprachen.de/eks/2013-07-19_mittelpunkt/index.php?questname=mittelpunkt&questclass=B2&questblock=1

Ajánlott irodalom:

Fitz, Angela – Neustadt, Eva: Mittelpunkt B2 / C1. Redemittelsammlung. Stuttgart: Klett 2009.

Duden online Wörterbuch <https://www.duden.de/woerterbuch>

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára (10 féléves képzés) levelező

Tantárgy neve: Német nyelvű országok jelenkori kultúrája	Tantárgy Neptun kódja: BTOGE2L03 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Tózsza-Rigó Attila, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Tózsza-Rigó Attila, egyetemi docens, Dr. Bikics Gabriella, egyetemi docens, Sabine Hankó, anyanyelvi lektor, Bazsó Dr. Sörös Marianna, egyetemi adjunktus	
Javasolt félév: 2T	Előfeltétel: nincs
Óraszám/félév: 9	Számonkérés módja: aláírás, kollokvium
Kreditpont: 2	Munkarend: levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: A előadások célja, hogy a hallgatók az előző féléves áttekintő előadás teljesítése után részletesebben foglalkozzanak a német nyelvű országok jelenkori történetével, földrajzával és legfontosabb, aktuális kulturális jellemzőivel. Kiemelten foglalkozunk a választott témákban a német nyelvű országok összehasonlításával.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: tudás: a már megszerzett kultúrtörténeti ismeretek bővítése, az összehasonlító országismeret módszertanának megismerése, aktuális országismereti ismeretek gyarapítása képesség: interkulturális aspektus alkalmazása, kritikai nézőpont alkalmazása, ismeretek aktualizálása, rendszerezése attitűd: befogadókészség fejlesztése, tudatosítás, az összehasonlító módszertan eredményeinek releváns interpretálása, a német nyelvű országokról kialakított képe, sztereotípiák felülvizsgálata autonómia és felelősség: interkulturális nézőpont autonóm alkalmazása, önálló információgyűjtés</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Geschichte der deutschsprachigen Länder im 20. Jahrhundert. 2. Geographie der deutschsprachigen Länder. Das Klima, die wichtigsten Regionen. Die Landschaften von Deutschland. Die Länder der Berge und der Seen – Österreich und die Schweiz. 3. Staatsstruktur. Bundesrepublik Deutschland. Bundesrepublik Österreich. Die Schweizerische Eidgenossenschaft. Politisches System, Parteien, Institute der Demokratie. 4. Soziale Fragen. Soziale Spannungen, Migration, Toleranz und Intoleranz, Interkulturalität und Multikulturalität. Gesundheitswesen, soziale Versicherung usw. 5. Wirtschaft(skrise). Die deutschen und österreichischen Positionen in der EU. 6. Sport und Leben. Die bedeutendsten Sportarten, Sportveranstaltungen, Freizeitbeschäftigungen. 7. Musik. Von Beethoven und Johann Strauss bis zu den Toten Hosen. 8. Kulturelle Sehenswürdigkeiten von Deutschland und Österreich. Berühmte Städte, touristische Zentren. 9. Bräuche, Tradition und Volkskultur. 10. Die Medien. Zeitungen, TV, Radio, Internet. Die Internet-Sprache. 11. Deutschsprachige Werbungen, sprachliche Mittel des Marketings. 12. Umweltschutz, grüne Bewegungen. Passivhäuser und aktive Leute. Abfallwirtschaft 13. Gastronomie, typische Gerichte und Getränke nördlich und südlich vom „Weisswurstäquator“ 14. Schulsystem. 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: Kollokvium. Kollokvium teljesítésének módja, értékelése: Írásbeli és szóbeli vizsga. Az írásbeli vizsgán (teszt) a fenti témakörökhöz kapcsolódó ismereteket kérjük számon. A szóbeli vizsgán a hallgatónak az alábbi feladatot kell megoldania: Sie sind Fremdenführer und führen Ihre Gruppe in eine deutschsprachige Region. Was würden Sie den Touristen zeigen und über die Alltagskultur erzählen?</p>	

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

Feladatsor: Az elégséges (2) jegyhez 60%-ot, a közepes (3) jegyhez 70%-ot, a jó (4) jegyhez 80%-ot, a jeles (5) jegyhez 90%-ot kell elérni.

A produktív készségek (szóbeli témakifejtés) értékelése három szempont szerint, részjegyekkel történik:

- Tartalom: a szóbeli felelet szakmai információi és szókincse
- Prezentáció: a szóbeli felelet logikája, felépítése, előadásmódja, követhetősége, gördülékenység, érthetősége
- Kommunikáció: a szóbeli felelet nyelvhelyessége.

A végső osztályzat a három részjegy matematikai átlaga.

Kötelező irodalom:

Boócz-Barna Katalin – Szablyár Anna: 3+1D Puzzle. Landeskunde und Interkulturelle Kommunikation. Budapest: Bölcsész konzorcium 2006. (letölthető: www.gepeskonyv.elte)

Rrücher, Karl-Heinz: Begreifen und bewerten: Exemplarische Texte und Übungen zur kulturhistorischen deutschen Landeskunde. Ismaning: Hueber 2006.

Delmas, Hartmut: Erfassen und Einordnen: Exemplarische Texte und Übungen zur kulturhistorischen deutschen Landeskunde. Ismaning: Hueber 2004.

Ajánlott irodalom:

Vogt, H. Deutsche Geschichte. Von den Anfängen bis zur Wiedervereinigung. Stuttgart: Metzler. 1991 (Kapitel 20-21. Jahrhundert)

www.spiegel-online

www.faz.de

www.diezeit.de

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

Tantárgy neve: A német nyelvű irodalmak története a 18-19. században	Tantárgy Neptun kódja: BTOGE2L04 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Intézeti Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Bazsóné dr. Sörös Marianna, egyetemi adjunktus	
Közreműködő oktató(k): Paksy Tünde, egyetemi tanársegéd	
Javasolt félév: 2T	Előfeltétel: -
Óraszám/félév: 9	Számonkérés módja: kollokvium
Kreditpont: 3	Munkarend: levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: Az előadás alapvető ismereteket nyújt a német irodalomtörténet 18. század első harmadától a 19. század végéig tartó időszakának sokrétű és változó költői értékszemléletéről. Az előadások középpontjában a felvilágosodás, a Sturm und Drang kialakulásának feltétel- és kapcsolatrendszere, irodalomtörténeti előzményei, világirodalmi párhuzamai, poétikai nézetei állnak, érintve az irodalmi jelenségek filozófiatörténeti kapcsolatait, valamint a korabeli irodalmi élet problémakörét is. Ezen túl bemutatja a 19. századi német irodalom fő irányzatait, ezen belül a Goethe-kor kultúráját, a romantika kialakulását, a klasszikához való viszonyát.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> A hallgató ismeri a 18/19. század jelentős irodalmi irányzatait és azok képviselőit. <i>képesség:</i> Értelmezi a korszak kulturális és irodalmi jelenségeit és azok történeti beágyazottságát. <i>attitűd:</i> Érti és elfogadja, hogy az irodalmi jelenségek történetileg és társadalmilag meghatározottak és változóak. <i>autonómia és felelősség:</i> A 18/19. századi német irodalom területén szerzett ismereteit alkalmazza önművelésében, önismeretében.</p>	
<p>Tantárgy tematikus leírása:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A német felvilágosodás sajátosságai: filozófia, esztétika és irodalom 2. A dráma műfaja a felvilágosodás korában: Lessing 3. Sturm und Drang: irodalmi forradalom, Schiller és Goethe drámái 4. Sturm und Drang, Goethe: Die Leiden des jungen Werther, korai líra 5. Weimari klasszika: előzmények, történelmi és filozófiai háttér 6. Weimari klasszika: Johann Wolfgang von Goethe 7. Weimari klasszika: Friedrich Schiller, 1797 a „balladaév” 8. A klasszika és romantika között: Friedrich Hölderlin és Heinrich von Kleist 9. Korai romantika: Ludwig Tieck, die Brüder Schlegel, Novalis, Schelling, Humboldt, 10. A romantika virágkora: Joseph von Eichendorff, Achim von Arnim, Clemens von Brentano, 11. Későromantika: die Brüder Grimm, E. T. A. Hoffmann, Heinrich Heine 12. Biedermeier, Junges Deutschland und Vormärz: politikai elkötelezettség és polgári bensőségesség: Mörike, Droste-Hülshoff, Heine, Büchner és Nestroy 13. A „költői realizmus” esztétikai és individuumfelfogása: Gottfried Keller, Theodor Fontane 14. A „költői realizmus” esztétikai és individuumfelfogása Theodor Storm 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: Kollokvium</p> <p>A kollokvium teljesítésének módja, értékelése: Szóbeli vizsga: A vizsgázónak megfelelő jártasságot kell mutatnia a 18/19. század német irodalmi korszakaiban, ismernie kell jelentős képviselőit és alkotásait. Az értékelés tartalmi és nyelvi szempontok szerint történik. Ha bármelyik részjegy elégtelen, a vizsga elégtelen.</p>	
<p>Kötelező irodalom: Beutin, W.: Deutsche Literaturgeschichte von den Anfängen bis zur Gegenwart. 6. überarb.Aufl. Stuttgart: Metzler, 2001. Žmegač, V. (Hg.): Geschichte der deutschen Literatur vom 18. Jahrhundert bis zur Gegenwart Bd. II./2,</p>	

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

III./1. Frankfurt/M.: Anton Hain, 1992.

Ajánlott irodalom:

Aust, Hugo, Literatur des Realismus. Stuttgart: Metzler, 2000.

Die deutsche Literatur: Ein Abriß in Text und Darstellung. Bd. 6., Sturm und Drang und Empfindsamkeit
/. - hrsg. von Ulrich Karthaus., Bd. 7., Klassik /. - hrsg. von Gabriele Wirsich-Irwin. 1992., Bd. 8.,
Romantik I/. - hrsg. von Hans-Jürgen Schmitt. 1993.

Glaser, Horst Albert (Hg.): Deutsche Literatur. Eine Sozialgeschichte. Von den Anfängen bis zur
Gegenwart. Bd. 4., Bd. 5. Reinbek bei Hamburg: Rowohlt, 1980.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

Tantárgy neve: Szemelvények a 18. és a 19. századi német nyelvű irodalomból	Tantárgy Neptun kódja: BTOGE2L05 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Paksy Tünde, tanársegéd	
Közreműködő oktató(k): Bazsóné dr. Sörös Marianna, adjunktus; Sabine Hankó, anyanyelvi lektor;	
Javasolt félév: 2T	Előfeltétel: nincs
Óraszám/félév: 9	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy,
Kreditpont: 2	Munkarend: levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: A szeminárium a felvilágosodástól a realizmusig igyekszik betekintést nyújtani a német nyelvű irodalmak történetébe. Kiemelten tárgyalja a felvilágosodás hatását, a polgári színház jegyeit, a Goethe-kor időszakának alkotásait. Célja, hogy a hallgatók konkrét irodalmi szövegek elemzése során mélyítsék el ismereteiket ezen korszakokról, nemcsak a jellemző korjegyek kimutatását, de az egyes szövegek egyéni jellemzőinek kidomborítását is kiemelt feladatnak tekintjük. A szeminárium alkalmat nyújt a szövegek tudományos igényű megvitatására, az elemzések szóbeli és írásbeli megfogalmazására is.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: tudás: ismeri a 18-19. sz-i irodalom főbb irányzatait, azok jellemző jegyeit, problémafelvetéseit, tematikus súlypontjait, passzív tudással bír a 18-19. sz-i német nyelv sajátosságairól, ami lehetővé teszi számára a szövegek megfelelő szintű recepcióját képesség: egyrészt képes bemutatni a korszak jellemző jegyeinek leképződését a korszak irodalmi alkotásaiban, másrészt önálló álláspontot kialakítani és azt indokolni a művek aktualitásával kapcsolatban attitűd: a szövegértelmezés során megkülönbözteti a kortárs és a történeti értelmezési kereteket és kísérletet tesz ezek összehasonlítására autonómia és felelősség: képes az irodalmi szövegekről önálló gondolatok megfogalmazására, az adott gondolat levezetésére a szövegből, véleménye indoklására; képes a szakirodalom alapján egy-egy irodalomtörténeti korszak önálló bemutatására; írásbeli és szóbeli munkái során fokozottan ügyel a megfelelő szakirodalom kiválasztására és hivatkozására</p>	
<p>Tantárgy tematikus leírása: Gyakorlat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 18. századi irodalmi fejlődés háttere Felvilágosodás I: fabulák (pl. Lessing: Fabulák) Felvilágosodás II.: Polgárság és színház (pl. Lessing: Emilia Galotti) Szentszentalizmus és Sturm und Drang I. (pl. Goethe: Die Götter Griechenlands / Goethe: Die Leiden des jungen Werther) Szentszentalizmus és Sturm und Drang II. (pl. Schiller: Kabale und Liebe) Weimari klasszika I. (pl. Goethe és Schiller balladái) Weimari klasszika II. (pl. Goethe: Iphigenie auf Tauris) Klasszika és romantika között (pl. Hölderin versei / Kleist: Die Marquise von O.../ Kleist: Der zerbrochene Krug) Korai romantika (pl. Novalis: Hymnen an die Nacht / Tieck: Der blonde Eckbert) A romantika fénykora (pl. Brüder Grimm: Kinder und Hausmärchen) Késői romantika (pl. E.T.A Hoffmann: Der goldene Topf/ E.T.A. Hoffmann: Der Sandmann) Vormärz (pl. Heine: Deutschland ein Wintermärchen / Büchner: Woyczek) Poétikai Realizmus (pl. Keller: Kleider machen Leute/ Storm: Immensee) Összegzés és a félév értékelése 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: Prezentációval kísért kiselőadás adott irodalomtörténeti témából. A kiselőadás értékelésekor három részjegyet kapnak a hallgatók (tartalom teljessége, megfelelő szakirodalom használata; előadás felépítése,</p>	

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

prezentáció formai megjelenítése, előadásmód; nyelvhelyesség), ezek matematikai átlaga a végső jegy, azzal a megszorításával, hogy a prezentáció nem fogadható el, ha bármelyik részjegy elégtelen.

Gyakorlati jegy:

A szeminárium teljesítésének feltétele a rendszeres óralátogatáson túl a megfelelő szintű félévközi kiselőadás és a szemináriumi dolgozat benyújtása. Utóbbi egy 4-5 oldal terjedelmű szakirodalmat is bevonó dolgozat megadott témában. Az dolgozatot három szempontból értékeljük: tartalom és logikus gondolatmenet; felépítés és formai jegyek, filológiai pontosság; nyelvi megvalósítás (nyelvhelyesség, stílus stb.) ez három részjegyet jelent. A végső jegy a három részjegy matematikai átlaga, az alábbi megszorításokkal: a dolgozat nem fogadható el, ha bármely részjegy elégtelen. Részben vagy egészben plagizált dolgozat nem fogadható el.

A gyakorlati jegy kialakításakor a benyújtott dolgozatok átlagán kívül a félév folyamán tanúsított órai aktivitást is figyelembe vesszük.

Kötelező irodalom:

Beutin, Wolfgang u.a.: Deutsche Literaturgeschichte. Stuttgart: Metzler. 6. Verb. und erw. Auflage 2001.

Bark, Joachim u.a. (Hg.): Geschichte der deutschen Literatur. Aufklärung, Sturm und Drang. Stuttgart: Ernst Klett 1993.

Bark, Joachim u.a. (Hg.): Geschichte der deutschen Literatur. Klassik, Romantik. Stuttgart: Ernst Klett 1991.

Ajánlott irodalom:

Žmegač, Viktor (Hg.): Geschichte der deutschen Literatur vom 18. Jahrhundert bis zur Gegenwart. Bd. II/2. Königstein/Ts.: Athenäum 1980.

<http://www.goethezeitportal.de/home.html>

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

Tantárgy neve:	Tantárgy Neptun kódja: BTOGE2L06
Nyelvészeti alapismeretek és nyelvtanulási technikák	Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék
	Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Bikics Gabriella egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Bikics Gabriella egyetemi docens	
Javasolt félév: 2T	Előfeltétel: -
Óraszám/félév: 9	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: A tanegység célja, hogy a hallgatók elsajátítsák azokat az alapvető tanuláspszichológiai, tanulásmódszertani és didaktikai ismereteket, amelyek lehetővé teszik számukra a hatékony idegen nyelvtanulást, az autonóm ismeretszerzést. Megismerik és elemzik az egyes szövegfajták feldolgozáshoz alkalmazható receptív szövegértési technikákat: a globális, kurzoros, szelektív, totális szövegértést, a szótározási, a nyomtatott és elektronikus információ-szerzési stratégiákat. A nyelvelsajátítási technikákkal párhuzamosan fejlesztjük a hallgatók nyelvészeti ismereteit is, különös tekintettel a nyelvtani alapfogalmak ismeretére és a nyelvészeti szakkifejezések adekvát alkalmazására.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Ismeri a német nyelv beszélt és írott változatának szabályait. <i>képesség:</i> Képes német nyelven hatékonyan kommunikálni és az információkat különböző nézőpontok szerint bemutatni. <i>attitűd:</i> Törekszik nyelvi tudásának és általános ismeretanyagának folyamatos fejlesztésére. <i>autonómia és felelősség:</i> Szakmai hivatástudat kialakítására és önképzésre törekszik.</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Gyakorlat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Einführung: Ziele, Thematik, Materialien, Methoden und Anforderungen des Kurses. 2. Reflexion: Wie habe ich Deutsch gelernt? Methoden und Materialien. 3. Lernpsychologische Grundlagen: Motivation, Mehrkanallernen, Wie funktioniert unser Gedächtnis? Ultrakurzzeitgedächtnis, Kurzzeitgedächtnis, Langzeitgedächtnis 4. Das effektive Lernen und Behalten von Vokabeln 5. Linguistische Grundbegriffe, Terminologie und Grammatiklernen 6. Vokabellernen, Grundbegriffe der Lexikologie 7. Die kognitiven, praktischen und pädagogischen Ziele des Fremdsprachenlernens 8. Rezeptive Fertigkeiten I. Leseverstehen 9. Rezeptive Fertigkeiten II. Hörverstehen 10. Produktive Fertigkeiten I. Sprechen 11. Produktive Fertigkeiten II. Schreiben 12. Arbeitstechniken und Arbeitsformen: 13. Die mündlich und schriftliche Präsentation 14. Zusammenfassung, Wiederholung, Abschluss des Kurses 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: Zárthelyi dolgozat</p> <p>Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése: A produktív készségek (szövegalkotás) értékelése három szempont szerint, részjegyekkel történik:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tartalom: a szöveg szakmai információi, szóincse, terminológiahasználat - Prezentáció: a szöveg logikája, felépítése, koherenciája, tagoltsága, értelmezhetősége 	

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

- Kommunikáció: a szöveg nyelvhelyessége.

A végső osztályzat a három részjegy matematikai átlaga.

Kötelező irodalom:

Kolossa, Bernd: Methodentrainer. Berlin: Cornelsen Verlag 2000.

Kürschner, Wilfried: Taschenbuch Linguistik. Berlin: Schmidt. 2007.

http://www.fremdsprachenweb.net/lernmethoden/sprachlernmethoden_index.htm

Hunfeld, Hans / Neuner, Gerhard: Methoden des fremdsprachlichen Deutschunterrichts. Berlin, München: Langenscheidt 2002.

Ajánlott irodalom:

Mattes Wolfgang: Methoden für den Unterricht. 75 kompakte Übersichten für Lehrende und Lernende. Paderborn: Schönigh. 2002.

Heyd, Getraude: Deutsch lehren. Grundwissen für den Unterricht. Frankfurt am Main: Diesterweg 1997.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

Tantárgy neve: Komplex nyelvi tréning I.	Tantárgy Neptun kódja: BTOGE3L01 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Bikics Gabriella egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Bikics Gabriella egyetemi docens	
Javasolt félév: 3 ^o	Előfeltétel: -
Óraszám/félév: 9	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: A tantárgy célja: a mai modern német nyelvi jelenségek szóban és írásban történő elsajátítása. A nyelvet már magas szinten bíró hallgatók betekintést kapnak a mai modern német nyelv szókincsébe. Az órákon lehetőség van a nyelvi kompetenciák (információértés, információtovábbadás, érvelés, írásbeli megnyilatkozás, stb.) változatos alkalmazására. A tankönyv tematikája, felépítése megfelel a KER (Közös Európai Referenciakeret) által támasztott követelményeknek, így a hallgatók piacképes nyelvtudásra tesznek szert.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Ismeri a német nyelv beszélt és írott változatának szabályait. <i>képesség:</i> Képes német nyelven hatékonyan kommunikálni és az információkat különböző nézőpontok szerint bemutatni. <i>attitűd:</i> Törekszik nyelvi tudásának és általános ismeretanyagának folyamatos fejlesztésére. <i>autonómia és felelősség:</i> Szakmai hivatástudat kialakítására és önképzésre törekszik.</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
Gyakorlat:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Einführung: Ziele, Thematik und Anforderungen des Kurses 2. (Lektion 9) Geld - zeitgenössische literarische Texte verstehen 3. Geld mal anders - komplexe Anleitungen verstehen • an Verhandlungen teilnehmen 4. Drücken Sie die Eins - komplexe Informationen und Anweisungen verstehen 5. Schwarz auf weiß - Korrespondenz selbstständig abwickeln 6. Besuch in der Bank - in Dienstleistungsgesprächen Informationen austauschen (Zur selbständigen Bearbeitung: Kaufen, kaufen, kaufen - lange Texte mündlich zusammenfassen - Sachverhalte ausführlich beschreiben - als Vortragender auf andere eingehen) 7. Leistungsmessung I. mündlich und schriftlich 8. (Lektion 10) Sinne –in Durchsagen Informationen heraushören, Gespräche über komplexe Themen verstehen 9. Sehen – Fachtexten Informationen und Meinungen entnehmen, Notizen machen, die anderen nützen 10. Riechen – Reportagen oder Talkshows verstehen, zeitgenössische literarische Texte verstehen, in Texten implizite Einstellungen erfassen 11. Schmecken – Korrespondenz verstehen 12. Fühlen – Gespräche über komplexe Themen verstehen, in Korrespondenz Umgangssprache und idiomatische Wendungen verstehen (Zur selbständigen Bearbeitung: Übersinnliches - Gespräche über komplexe Themen verstehen, lange Texte mündlich zusammenfassen, Sachverhalte ausführlich beschreiben) 13. Leistungsmessung II. mündlich und schriftlich 14. Wiederholung, Zusammenfassung, Bewertung, Abschluss des Kurses 	
Félévközi számonkérés módja és értékelése: Két zárthelyi dolgozat (teszt) és szóbeli beszámoló, házi dolgozatok .	
Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése:	

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

Zárthelyi dolgozat:

Feladatsor: Az elégséges (2) jegyhez 60%-ot, a közepes (3) jegyhez 70%-ot, a jó (4) jegyhez 80%-ot, a jeles (5) jegyhez 90%-ot kell elérni.

Szóbeli beszámoló:

A produktív készségek (szóbeli témakifejtés) értékelése három szempont szerint, részjegyekkel történik:

- Tartalom: a szóbeli felelet szakmai információi és szókincese
- Prezentáció: a szóbeli felelet logikája, felépítése, előadásmódja, követhetősége, gördülékenysége, érthetősége
- Kommunikáció: a szóbeli felelet nyelvhelyessége.

A végső osztályzat a három részjegy matematikai átlaga.

Házi dolgozat:

A produktív készségek (szövegalkotás) értékelése három szempont szerint, részjegyekkel történik:

- Tartalom: a szöveg szakmai információi, szókincese, terminológiahasználat
- Prezentáció: a szöveg logikája, felépítése, koherenciája, tagoltsága, értelmezhetősége
- Kommunikáció: a szöveg nyelvhelyessége.

A végső osztályzat a három részjegy matematikai átlaga.

BA és minor csoportok összevonása esetén a Mittelpunkt B2 és a Mittelpunkt C1 könyvek (Lehrbuch) közül a csoport nyelvi szintjének inkább megfelelőbbet választjuk, és a differenciálásra a munkafüzet (Arbeitsbuch) felhasználásával nyílik lehetőség

Kötelező irodalom:

Daniels, Albert – Dengler, Stefanie – Estermann, Christian – Köhl-Kuhn, Renate – Lanz, Monika – Sander, Ilse – Schlenker, Wolfram – Tallowitz, Ulrike: Mittelpunkt. C1. Deutsch als Fremdsprache für Fortgeschrittene. Lehrbuch. Stuttgart: Klett 2008.

Daniels, Albert – Dengler, Stefanie – Estermann, Christian – Köhl-Kuhn, Renate – Lanz, Monika – Sander, Ilse – Schlenker, Wolfram – Tallowitz, Ulrike: Mittelpunkt. C1. Deutsch als Fremdsprache für Fortgeschrittene. Arbeitsbuch + Audio CD. Stuttgart: Klett 2008.

online: http://einstufungstests.klett-sprachen.de/eks/2013-07-19_mittelpunkt/index.php?questname=mittelpunkt&questclass=B2&questblock=1

Ajánlott irodalom:

Backhaus, Anke – Sander, Ilse – Skrodzki, Johanna: Mittelpunkt B2 / C1. Intensivtrainer schriftlicher und mündlicher Ausdruck. Stuttgart: Klett 2010.

Daniels, Albert – Dengler, Stefanie – Estermann, Christian – Köhl-Kuhn, Renate – Lanz, Monika – Sander, Ilse – Schlenker, Wolfram – Tallowitz, Ulrike: Mittelpunkt. C1. Deutsch als Fremdsprache für Fortgeschrittene. 3 Audio CD-s. Stuttgart: Klett 2008.

Fitz, Angela – Neustadt, Eva: Mittelpunkt B2 / C1. Redemittelsammlung. Stuttgart: Klett 2009.

Duden online Wörterbuch <https://www.duden.de/woerterbuch>

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

Tantárgy neve:	Tantárgy Neptun kódja: BTOGE3L02
A német nyelvű irodalom műnem- és műfajtörténete	Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék
	Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Bazsóné Dr. Sörös Marianna, egyetemi adjunktus	
Közreműködő oktató(k): Paksy Tünde egyetemi tanársegéd	
Javasolt félév: 3 ^Ó	Előfeltétel: -
Óraszám/félév: 9	Számonkérés módja: kollokvium
Kreditpont: 3	Munkarend: levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: A kurzus alapismereteket közvetítve átfogó képet ad a német irodalom egyes korszakairól. Európai kontextusba helyezve áttekinti a különböző irodalmi irányzatokat, stílusokat, azok kialakulásának társadalmi, filozófiai és művészettörténeti hátterét. Foglalkozik a műfajelmélet legfontosabb kérdéseivel, a műfajok tipizálásának módszereivel. Tárgyalja az egyes műfajpoétikákat, a műfajok sajátosságait fejlődésük tükrében.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Ismeri a német nyelvű irodalom jellemző írásbeli és szóbeli, tudományos műfajait és irodalmi korszakait. <i>képesség:</i> Képes az irodalmi műveket, korszakokat és az ezekről szóló szakirodalmat kritikusan, értően áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni. <i>attitűd:</i> Érti és elfogadja, hogy a kulturális jelenségek történetileg és társadalmilag meghatározottak és változóak. <i>autonómia és felelősség:</i> Tudatosan képviseli azon elméleteket, amelyekkel a német nyelvű irodalom műnem- és műfajtörténete dolgozik, és elfogadja más tudományágak eltérő módszertani sajátosságait.</p>	
<p>Tantárgy tematikus leírása:</p> <ol style="list-style-type: none"> Műnemek, műfajok, műfajelméletek – történeti áttekintés, a műfaj alapvető kérdései, a tipizálás problémája Görög és római kultúrorökség; a dráma és eposz; a műfajelmélet történetének kezdetei: Arisztotelesz, Horatius Korai középkor – lovagi kultúra – későközépkor Reneszánsz – humanizmus – reformáció Barokk – a regény típusai; a jezsuita iskoladráma; antik formák a lírában; Martin Opitz - az első normatív poétika koncepciója Felvilágosodás - a dráma polgárosodása: Gottsched és Lessing drámaelmélete; didaktikus költészet; Alexander Baumgarten és az új filozófiai alapú esztétika; a rokokó idill. Érzékenység – érzelmesség; a Sturm und Drang drámaelmélete; a ballada műfaja; a szentimentális és pszichológiai regény formái; a (weimari) klasszika: Schiller irodalom- és drámaelmélete; Goethe műfajelmélete; a fejlődésregény. A német idealizmus kora – a romantika esztétikai rendszere; a regény és mese új funkciója; Friedrich és August Schlegel, Hölderlin és Hegel műfajelmélete Biedermeier, Junges Deutschland – író és valóság új viszonya; funkcióváltás a lírában és a prózában; útirajz, politikai vers, tárcsa Realizmus, naturalizmus – az objektív valóságtükrözés problémája; a realista regény és novella; a naturalista dráma; Vischer regényelmélete A 'modern' fordulat: impresszionizmus, szimbolizmus, újromantika, újklasszicizmus – nyelvkritika; új esztétikai eljárások; az impresszionista líra és próza, a szimbolista dráma Avantgárd irányzatok, expresszionista dráma, próza és líra; a montázsregény; új tükrözési mód a tárgyiasság jegyében, az epikus színház brechti elmélete Stíllpluralizmus 1945 után – a nyelv- és ideológiakritika, régi/új irodalmi formák: hangjáték, short 	

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

story, nyelvi kísérletek a lírában – Konkrete Poesie

14. Dokumentarizmus a drámában és a prózában, 'új-szubjektivizmus', 'önreflexió', önéletrajz, emlékirat, nőirodalom

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Kollokvium

A kollokvium teljesítésének módja, értékelése:

Szóbeli vizsga: A vizsgázónak megfelelő jártasságot kell mutatnia a 18/19. század német irodalmi korszakaiban, ismernie kell jelentős képviselőit és alkotásait. Az értékelés tartalmi és nyelvi szempontok szerint történik. Ha bármelyik részjegy elégtelen, a vizsga elégtelen.

Kötelező irodalom:

Beutin, W.: Deutsche Literaturgeschichte von den Anfängen bis zur Gegenwart. 6. überarb.Aufl. Stuttgart: Metzler, 2001.

Zymner, R.: Gattungstheorie. Probleme und Positionen der Literaturwissenschaft. Paderborn: Mentis 2003.

Ajánlott irodalom:

Schnell, R.: Geschichte der deutschsprachigen Literatur seit 1945. Stuttgart: Metzler, 2003.

Markwardt, B.: Geschichte der deutschen Poetik. 5 Bde. Berlin: de Gruyter, 1967.

Horn, A.: Theorie der literarischen Gattungen. Ein Handbuch für Studierende der Literaturwissenschaft.

Würzburg: Königshausen&Neumann, 1998.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

Tantárgy neve: Morfológia I.	Tantárgy Neptun-kódja: BTOGE3L03 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Kegyesné dr. Szekeres Erika, egyetemi docens	
Javasolt félév: 3 ^o	Előfeltétel: nincs
Óraszám/félév: 9	Számonkérés módja: gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: A morfológia szeminárium keretében szó esik a morfológia tárgyáról és részterületeiről, a morfológiai elemzésről, és az elemzés alapegységeiről. Emellett különbséget teszünk elméleti és leíró morfológia között, elhelyezzük a morfológiát a nyelvelméleti modellekben. A német nyelvben előforduló szóalkotási módok elméleti bemutatása után ezek gyakorlati felismerése, illetve alkalmazása következik.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Ismeri a szakiránynak megfelelő germán nyelv írott változatának szabályait, ismeretekkel rendelkezik az elvégzett szakiránynak megfelelő nyelv elemeiről, szóalkotási módjairól. <i>képesség:</i> Képes a szó elemzésére, a szóösszetételek és a képzett szavak megkülönböztetésére, az ezekről szóló szakirodalmat kritikusán, értően áttekinteni, értelmezni. <i>attitűd:</i> Elkötelezett a szakiránynak megfelelő nyelv megismertetése iránt, törekszik megszerzett tudása kreatív felhasználására. <i>autonómia és felelősség:</i> A morfológia területén szerzett ismereteit alkalmazza önművelésében.</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Gyakorlat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A morfológia tárgya és főbb jellemzői 2. A morfológia sajátos helye a nyelvleírásban 3. Morfofonológia 4. A szó – a szóelőfordulás, a szóalak és a szótári szó megkülönböztetése 5. A morfológia fő kategóriái 6. A morféma, a disztribúció és a produktivitás 7. Morfémaosztályok és ezek jellemzése, ismétlés 8. Zárthelyi dolgozat 9. A morfémák jelentése 10. Alakváltozatok, a változatok típusai 11. A morfológiai műveletek 12. A morfológiai műveletek funkcionális felosztása, ismétlés 13. Zárthelyi dolgozat 14. Összegzés, a dolgozat közös ellenőrzése, gyakorlati jegyek megbeszélése 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: A félév során két zárthelyi dolgozat lesz, melyek mind elméleti, mind gyakorlati kérdésekből tevődnek össze, és az órákon elhangzott anyagra, valamint a házi feladatokra épülnek. A dolgozat értékelése: 0-59 %: elégtelen (1); 60-69 % elégséges (2); 70-79 % közepes (3); 80-89 % jó (4), 90 %-tól jeles (5)</p> <p>Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése: Az aláírás feltétele az aktív órai munka, a házi feladatok elkészítése, valamint a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges teljesítése.</p>	
<p>Kötelező irodalom: Hilke Elsen: Grundzüge der Morphologie des Deutschen. De Gruyter 2011. (https://germanistika.upol.cz/fileadmin/userdata/FF/katedry/kgn/klauzura_-_materialy/Hilke_Elsen-Grundzuege_der_Morphologie_des_Deutschen-Auszug.pdf) Knipf-Komlósi, Erzsébet: Grundlagen der deutschen Wortbildung – Ein Arbeitsbuch (=ELTE-Chrestomatie 11). Unter Mitarbeit von Márton Méhes. Budapest: Germanistisches Institut der ELTE 2000.</p>	

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

Donalies, Elke: Wortbildung des Deutschen Tübingen: G. Narr Verlag 2000.

Ajánlott irodalom:

Booij, Geert, Lehmann Christian, Mugdan, Joachim (Hrsg.): Morphologie. Ein internationales Handbuch zur Flexion und Wortbildung. Erster Halbband / Morphology. An International Handbook on Inflection and Word-Formation. Volume 1. Berlin, New York. De Gruyter 2000.

Booij, Geert, Lehmann Christian, Mugdan, Joachim, Skopeteas, Stavros (Hrsg.): Morphologie. Ein internationales Handbuch zur Flexion und Wortbildung. Zweiter Halbband / Morphology. An International Handbook on Inflection and Word-Formation. Volume 2. Berlin, New York: De Gruyter 2001.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

Tantárgy neve: Szintaxis I.	Tantárgy Neptun-kódja: BTOGE3L04 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Kegyesné dr. Szekeres Erika, egyetemi docens	
Javasolt félév: 3 ^o	Előfeltétel: nincs
Óraszám/félév: 9	Számonkérés módja: gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: A szeminárium célja, hogy megismertesse a hallgatókat a mondatban alapvető fogalmaival, a német mondatok felépítésével, sajátosságaival. A tárgy szervesen kapcsolódik a morfológiához, amennyiben itt a hallgatók a megismert szófajok mondatnani szerepével, a szórendi szabályokkal, az egyes szófajok mondatban történő viselkedésével ismerkednek meg. A tanórákon foglalkozunk a mondatrészek, mondatfajták, egyszerű és összetett mondatok, függőségi viszonyok elemzésével. Közben gyakorolják a hallgatók a mondatokat összekapcsoló kötőszók használatát, tudatosítják a morfológiában megismert szófajok mondatnani szerepét.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: tudás: Ismeri a szakiránynak megfelelő germán nyelv írott változatának szabályait, ismeretekkel rendelkezik az elvégzett szakiránynak megfelelő nyelv elemeiről, szófajairól. képesség: Képes a mondat elemzésére, a mondatrészek megkülönböztetésére, az ezekről szóló szakirodalmat kritikusan, értően áttekinteni, értelmezni. attitűd: Elkötelezett a szakiránynak megfelelő nyelv megismertetése iránt, törekszik megszerzett tudása kreatív felhasználására. autonómia és felelősség: A szintaxis területén szerzett ismereteit alkalmazza önművelésében.</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Gyakorlat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A szintaxis tárgya, vizsgálati módszerei 2. Szintaktikai próbák/tesztek 3. A mondatrészek elhatárolása tesztekkel 4. A szófajok és a mondatrészek különbsége 5. A mondatrészek jellemzői 6. A mondatrészek csoportosítása 7. Az alany és az állítmány (Prädikat, Prädikativ) 8. Zárthelyi dolgozat 9. A tárgy 10. A határozók és a jelzők 11. A Dativobjekt és a freier Dativ elkülönítése 12. Összefoglaló gyakorlatok próbateszt alapján 13. Zárthelyi dolgozat 14. Összegzés, a dolgozat közös ellenőrzése, gyakorlati jegyek megbeszélése 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: A félév során két zárthelyi dolgozat lesz, melyek mind elméleti, mind gyakorlati kérdésekből tevődnek össze, és az órákon elhangzott anyagra, valamint a házi feladatokra épülnek. A dolgozat értékelése: 0-59 %: elégtelen (1); 60-69 % elégséges (2); 70-79 % közepes (3); 80-89 % jó (4), 90 %-tól jeles (5)</p> <p>Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése: Az aláírás feltétele az aktív órai munka, a házi feladatok elkészítése, valamint a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges teljesítése.</p>	
<p>Kötelező irodalom: Brinker, Klaus (2001): Linguistische Textanalyse. Eine Einführung in Grundbegriffe und Methoden. 5.,</p>	

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

durchges. und erg. Aufl. Berlin [=Grundlagen der Germanistik; 29].

Eroms, Hans-Werner (2000). Syntax der deutschen Sprache. Berlin; N. Y.

Pittner, Karin, Berman Judith (2010): Deutsche Syntax. Ein Arbeitsbuch. Gunter Narr Verlag (<https://sites.google.com/site/leazystralte/deutsche-syntax-ein-arbeitsbuch-29809517>)

Wöllstein-Leisten, A. u. a. (1997). Deutsche Satzstruktur: Grundlagen der syntaktischen Analyse. Tübingen

Ajánlott irodalom:

Engel, Ulrich. Deutsche Grammatik. 2., verbesserte Auflage. Heidelberg: Julius-Groos-Verlag, Budapest: Múzsák Kiadó, 1992.

Helbig, G. & Buscha, J. Deutsche Grammatik. Ein Handbuch für den Ausländerunterricht. Berlin – München: Langenscheidt KG, 2001

Kocsány, P.-László S.: Die Wortklassen des Deutschen. Eine praktische Darstellung. Tankönyvkiadó, Budapest. 1986.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

Tantárgy neve: Fonetika-fonológia I.	Tantárgy Neptun-kódja: BTOGE3L05 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Sabine Hankó, német nyelvi lektor	
Közreműködő oktató(k): Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens	
Javasolt félév: 3 ^o	Előfeltétel: nincs
Óraszám/félév: 5	Számonkérés módja: gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: Az óra célja, hogy az első félévben megszerzett fonetikai ismertekre támaszkodva bővüljön a hallgatók szakmai ismerete a fonetika és a fonológia tárgyköréből, és kiejtésük javuljon, tudatosabbá váljon. Ezt egyrészt az első félévben megkezdett elméleti ismeretek ismételése, kiegészítése által, másrészt pedig kiejtési gyakorlatok (pl. versfelolvasás, gépi hangfelolvasás, anyanyelvű beszélők kiejtésének megismerése) segítségével érjük el. A szemináriumokon külön figyelmet fordítunk a hangsúly (szó- és mondathangsúly) kérdéseinek, illetve az idegen szavak kiejtésének gyakorlására.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: tudás: Ismeri a szakiránynak megfelelő germán nyelv beszélt változatának szabályait, ismeretekkel rendelkezik az elvégzett szakiránynak megfelelő nyelv fonetikai és fonológiai sajátosságairól. képesség: Megfelelő intonációval, közérthetően, választékos stílusban beszél német nyelven. attitűd: Törekszik nyelvi tudásának, elsősorban kiejtésének a folyamatos fejlesztésére. autonómia és felelősség: A fonetika területén szerzett ismereteit alkalmazza az egyes német nyelvterületeken (Németország, Ausztria, Svájc).</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Gyakorlat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Elméleti bevezető (fonetika és fonológia elhatárolása) 2. A fonémák és a beszédhangok 3. A minimálpárok és ezek gyakorlása 4. A fonémavariánsok 5. A német kiejtés szabályai (gyakorlatok) 6. Interferenciajelenségek német-magyar viszonylatban (konkrét példákkal) 7. A diftongusok és a monoftongusok 8. A német magánhangzók csoportosítása 9. A német mássalhangzók csoportosítása 10. Hangsúly, hanglejtés (gyakorlatokkal) 11. Idegen szavak kiejtése, ezek gyakorlása 12. Összefoglaló kiejtési gyakorlatok 13. Zárthelyi dolgozat 14. A dolgozat közös ellenőrzése, gyakorlati jegyek megbeszélése, értékelés 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: A félév során egy zárthelyi dolgozat lesz, melyek mind elméleti, mind gyakorlati kérdésekből tevődnek össze, és az órákon elhangzott anyagra, valamint a házi feladatokra épülnek. A dolgozat értékelése: 0-59 %: elégtelen (1); 60-69 % elégséges (2); 70-79 % közepes (3); 80-89 % jó (4), 90 %-tól jeles (5)</p> <p>Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése: Az aláírás feltétele az aktív órai munka, a házi feladatok elkészítése, valamint a zárthelyi dolgozat legalább elégséges teljesítése.</p>	
<p>Kötelező irodalom: Brenner, Koloman, Huszka, Balázs, Marinkás, Csaba: Deutsche Phonetik. Eine Einführung. Budapest, Veszprém 2006. (http://mek.oszk.hu/05100/05198/05198.pdf) Gunther Dietz - Krisztián Tronka: SprechProbe (Aussprachetraining für ungarische DaF-Lerner) Debrecen,</p>	

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

Kossuth Egyetemi Kiadó 2001.

Kassai Ilona: Fonetika. Budapest: Tankönyvkiadó. 2005.

Uzonyi Pál: Phonetik und Phonologie des Deutschen. Budapest: Akadémiai Kiadó. 1998.

Ajánlott irodalom:

Crystal, David: Die Cambridge Enzyklopädie der Sprache. Frankfurt am Main, New York: Campus 1995.

Pilarsky, J.: Deutsche Phonetik. Debrecen: Kossuth Egyetemi Kiadó. 1999.

Rausch, Rudolf – Rausch, Ilka: Deutsche Phonetik für Ausländer Berlin, München, Leipzig: Langenscheidt 1993.

Duden: Das Aussprachewörterbuch Mannheim, Leipzig, Wien, Zürich: Dudenverlag 1985.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

Tantárgy neve:	Tantárgy Neptun kódja: BTOGE3L06
Könyvtárhasználati, informatikai és filológiai alapismeretek	Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék
	Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Paksy Tünde, tanársegéd, Bazsóné dr. Sőrés Marianna, adjunktus; Dr. Bikics Gabriella, docens; Kegyesné dr. Szekeres Erika, docens; Sabine Hankó, anyanyelvi lektor	
Javasolt félév: 3Ó	Előfeltétel: nincs
Óraszám/félév: 9	Számonkérés módja: aláírás, kollokvium
Kreditpont: 2	Munkarend: levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: A szeminárium célja, hogy megismertesse a hallgatókat a tudományos kutatómunka alapjaival, tudatosítsa bennük a tudományosság és az ismeretterjesztés fogalma közötti alapvető különbséget, lehetővé tegye, hogy később maguk is önálló kutatásokat folytassanak. Lépésenként áttekinti a tudományos kutatómunka legfontosabb szakaszait, megismerteti a hallgatókat az alapvető módszerekkel. Külön hangsúlyt fektet a szakirodalom feltárásának és feldolgozásának metódusára valamint az eredmények, akár szóbeli, akár írásbeli formájú, tudományos igényű megfogalmazásának tartalmi és formai szempontjaira.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> filológiai kutatás standardjai, módszere <i>képesség:</i> szakirodalmi források önálló felkutatása <i>attitűd:</i> források kritikus vizsgálata, szerzői jogok tisztelete <i>autonómia és felelősség:</i> önálló kutatómunka, filológiai pontosság, források és szakirodalmi tartalmak megfelelő formájú hivatkozása</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Gyakorlat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A filológia fogalma és a tudományosság kritériumai 2. A tudományos munka formái, a tudományos dolgozatok fajtái, célkitűzése 3. Referátum, handout és prezentáció készítésének sajátosságai 4. A szakirodalom feltárása: Könyvtári gyakorlat 5. Könyvtári gyakorlat 6. Szakirodalom és az internet 7. Internetes kutatómunka 8. A szakirodalom feldolgozása, hogyan jegyzeteljünk? 9. Bibliográfia készítése 10. Mikor és hogyan hivatkozunk? 11. Tudományos előadások formái 12. Az idézések formái: szó szerinti idézés használata 13. Az idézések formái: tartalmi idézés használata 14. Félévzáró ZH 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: A tudomány kutatómunka alapjainak elsajátításáról a félév folyamán egy kisebb önálló kutatás bemutatásával adnak számot a hallgatók. A szemináriumvezetővel egyeztetett téma bemutatását prezentációval kísérik, a többi hallgató részére handout-ot készítenek. Mind a prezentáció, mind a handout az előadás logikusan felépített rövid vázlatát, valamint a felhasznált szakirodalmat is tartalmazza. A félév végéig benyújtják a kiselőadásuk témájához készített bibliográfiát. A félévzáró zárthelyi dolgozat feladatai megkövetelik a digitális könyvtári katalógusokban és adatbázisokban való eligazodást, számon kérik a filológiai pontos hivatkozást valamint a szó szerinti és tartalmi idézések formáinak ismeretét, értékelik ezek tartalmi és formai megvalósításának minőségét. A Zh értékelése: 0-50%: elégtelen (1); 51-63% elégséges (2); 64-74% közepes (3); 75-85%, 86%-tól jeles (5)</p> <p>Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése: Az aláírás feltétele valamennyi fent leírt követelmény (kiselőadás, bibliográfia, Zh) teljesítése. A</p>	

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

gyakorlati jegy a feladatok átlaga, azzal a megszorítással, hogy bármely feladat elégtelen teljesítése elégtelen gyakorlati jegyet eredményez.

Kötelező irodalom:

Bangen, Georg 1990. *Die schriftliche Form germanistischer Arbeiten*. Empfehlungen für die Anlage und äußere Gestaltung wissenschaftlicher Manuskripte unter besonderer Berücksichtigung der Titelangaben von Schrifttum. Sammlung Metzler 13, Stuttgart: Metzler.

Eco, Umberto 1998. *Wie man eine wissenschaftliche Abschlussarbeit schreibt*. Doktor-, Diplom-, und Magisterarbeit in den Geistes-, und Sozialwissenschaften. übers. von Walter Schick. Heidelberg: C. Müller.

Ajánlott irodalom:

Boone, Nicholas; Quisbrock, Tim 2009. *Arbeite lieber wissenschaftlich! : Haus-, Bachelor- und Masterarbeiten erst strukturieren, dann schreiben*. Lemgo: Hochschule Ostwestfalen-Lippe, Fachbereich Produktion und Wirtschaft.

Esselborn-Krumbiegel, Helga ²2004. *Von der Idee zum Text : Eine Anleitung zum wissenschaftlichen Schreiben im Studium*. Paderborn u.a.: Schöningh.

Karall, Peter H.; Weikert, Aurelia: *Das Verfassen wissenschaftlicher Arbeiten*. Online: <https://www.univie.ac.at/ksa/elearning/cp/schreiben/schreiben-full.html>

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

Tantárgy neve: Komplex nyelvi tréning II.	Tantárgy Neptun kódja: BTOGE4L01 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Bikics Gabriella egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Bikics Gabriella egyetemi docens	
Javasolt félév: 4T	Előfeltétel: -
Óraszám/félév: 9	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: A szeminárium célja, hogy a hallgatók fejlesszék C1 szintű nyelvi ismereteiket mind a szóbeli, mind az írásbeli kommunikáció terén. Az aktuális modern témák ösztönözik a szóbeli aktivitásra, a véleménykifejtésre és vitára, valamint kreatív szövegek alkotására.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Ismeri a német nyelv beszélt és írott változatának szabályait. <i>képesség:</i> Képes német nyelven hatékonyan kommunikálni és az információkat különböző nézőpontok szerint bemutatni. <i>attitűd:</i> Törekszik nyelvi tudásának és általános ismeretanyagának folyamatos fejlesztésére. <i>autonómia és felelősség:</i> Szakmai hivatástudat kialakítására és önképzésre törekszik.</p>	
<p>Tantárgy tematikus leírása:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Einführung: Ziele, Thematik und Anforderungen des Kurses 2. (Lektion 11) Globalisierung heute - Radiosendungen (auch nichtstandardsprachliche) verstehen (Zur selbständigen Bearbeitung: Global erfolgreich – rasch wichtige Einzelinformationen finden) 3. Der qualitative Sprung – komplexe Vorlesungen, Reden und Berichte verstehen 4. Folgen der Globalisierung – ein klar gegliedertes Referat halten, Sachverhalte detailliert darstellen, als Vortragender auf andere eingehen 5. Klimawandel – Vorträge und Debatten verstehen 6. Die Globalisierung und wir – Argumente schriftlich abwägen, Ankündigungen machen, Diskussion moderieren, komplexes Thema strukturiert vortragen 7. Leistungsmessung I. mündlich und schriftlich 8. (Lektion 12) Wandel - Radiosendungen (auch nichtstandardsprachliche) verstehen, Geschichten erzählen und angemessen beenden 9. Wertewandel – anspruchsvolle Texte zusammenfassen, argumentieren und auf andere reagieren 10. Lernen im Wandel – komplexe Vorlesungen, Reden und Berichte verstehen, Notizen machen, die anderen nützen, an Verhandlungen teilnehmen 11. Verwandelt – argumentieren und auf andere reagieren 12. Zeit im Wandel – gut strukturierte Texte schreiben, eigene Meinung darstellen (Zur selbständigen Bearbeitung: Ab morgen wird alles anders – in Texten implizite Einstellungen erfassen, Informationen und Ratschläge austauschen) 13. Leistungsmessung II. mündlich und schriftlich 14. Wiederholung, Zusammenfassung, Bewertung, Abschluss des Kurses 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: Két zárthelyi dolgozat (teszt) és szóbeli beszámoló, házi dolgozatok.</p> <p>Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése: Zárthelyi dolgozat:</p> <p>Feladatsor: Az elégséges (2) jegyhez 60%-ot, a közepes (3) jegyhez 70%-ot, a jó (4) jegyhez 80%-ot, a jeles (5) jegyhez 90%-ot kell elérni.</p>	

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

Szóbeli beszámoló:

A produktív készségek (szóbeli témakifejtés) értékelése három szempont szerint, részjegyekkel történik:

- Tartalom: a szóbeli felelet szakmai információi és szókincse
- Prezentáció: a szóbeli felelet logikája, felépítése, előadásmódja, követhetősége, gördülékenysége, érthetősége
- Kommunikáció: a szóbeli felelet nyelvhelyessége.

A végső osztályzat a három részjegy matematikai átlaga.

Házi dolgozat:

A produktív készségek (szövegalkotás) értékelése három szempont szerint, részjegyekkel történik:

- Tartalom: a szöveg szakmai információi, szókincse, terminológiahasználat
- Prezentáció: a szöveg logikája, felépítése, koherenciája, tagoltsága, értelmezhetősége
- Kommunikáció: a szöveg nyelvhelyessége.

A végső osztályzat a három részjegy matematikai átlaga.

BA és minor csoportok összevonása esetén a Mittelpunkt B2 és a Mittelpunkt C1 könyvek (Lehrbuch) közül a csoport nyelvi szintjének inkább megfelelőbbet választjuk, és a differenciálásra a munkafüzet (Arbeitsbuch) felhasználásával nyílik lehetőség.

Kötelező irodalom:

Daniels, Albert – Dengler, Stefanie – Estermann, Christian – Köhl-Kuhn, Renate – Lanz, Monika – Sander, Ilse – Schlenker, Wolfram – Tallowitz, Ulrike: Mittelpunkt. C1. Deutsch als Fremdsprache für Fortgeschrittene. Lehrbuch. Stuttgart: Klett 2008.

Daniels, Albert – Dengler, Stefanie – Estermann, Christian – Köhl-Kuhn, Renate – Lanz, Monika – Sander, Ilse – Schlenker, Wolfram – Tallowitz, Ulrike: Mittelpunkt. C1. Deutsch als Fremdsprache für Fortgeschrittene. Arbeitsbuch + Audio CD. Stuttgart: Klett 2008.

online: http://einstufungstests.klett-sprachen.de/eks/2013-07-19_mittelpunkt/index.php?questname=mittelpunkt&questclass=B2&questblock=1

Ajánlott irodalom:

Daniels, Albert – Dengler, Stefanie – Estermann, Christian – Köhl-Kuhn, Renate – Lanz, Monika – Sander, Ilse – Schlenker, Wolfram – Tallowitz, Ulrike: Mittelpunkt. C1. Deutsch als Fremdsprache für Fortgeschrittene. 3 Audio CD-s. Stuttgart: Klett 2008.

Backhaus, Anke – Sander, Ilse – Skrodzki, Johanna: Mittelpunkt B2 / C1. Intensivtrainer schriftlicher und mündlicher Ausdruck. Stuttgart: Klett 2010.

Fitz, Angela – Neustadt, Eva: Mittelpunkt B2 / C1. Redemittelsammlung. Stuttgart: Klett 2009.

Duden online Wörterbuch <https://www.duden.de/woerterbuch>

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

Tantárgy neve: A műfajelmélet és irodalomelemzés német nyelvű terminológiája	Tantárgy Neptun kódja: BTOGE4L02 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Paksy Tünde egyetemi tanársegéd	
Közreműködő oktató(k): Bazsóné dr. Sörös Marianna egyetemi adjunktus	
Javasolt félév: 4T	Előfeltétel: -
Óraszám/félév: 5	Számonkérés módja: aláírás, kollokvium
Kreditpont: 2	Munkarend: levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: Az előadás keretében a hallgatók megismerkednek az irodalmi műnemek és műfajok rendszerével, valamint a szövegelemzés és recepció alapvető eljárásaival. A líra, dráma és epika működési mechanizmusainak, történeti változásainak bemutatásán túl megismerteti őket az irodalomtudomány és irodalmi szövegelemzés fogalomkészletével, a tudományos terminológiával. Kötelező olvasmányi szemelvényeken keresztül tanulmányozzák a műelemzés terminológiai apparátusát és az egyes megközelítési módszereket.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> A hallgató elsajátítja az irodalomtudomány és irodalmi szövegelemzés fogalomkészletét és a tudományos terminológiát. <i>képesség:</i> Értelmezi a témával kapcsolatos szakszövegeket és azokat el tudja helyezni az irodalomtudomány rendszerében. <i>attitűd:</i> Törekszik megszerzett tudása kreatív felhasználására. <i>autonómia és felelősség:</i> Tudatosan képviseli azon módszereket, amelyekkel az irodalmi interpretáció területén dolgozik.</p>	
<p>Tantárgy tematikus leírása:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Grundbegriffe der Literatur 2. Hermeneutik (Lesen - Verstehen - Interpretieren) 3. Literatur und Wirklichkeit, Autorschaft 4. Literarischer Kanon - Literarische Wertung 5. Probleme der Gattungspoetik, Gattungen und Untergattungen 6. Literarische Verfahrensweisen 7. Aspekte der Lyrikanalyse 8. Poetische Funktion lyrischer Texte 9. Die Struktur lyrischer Texte 10. Kategorien der erzählerischen Vermittlung und der zeitlichen Struktur (Erzählform, Erzählperspektive, Erzählverhalten, point of view, Darbietungsweise, Erzählzeit) 11. Methoden und Modelle der Erzähltheorie 12. Aspekte Dramenanalyse (Raum-, Zeit- und Handlungsstruktur, Figuren, historische Entwicklung der Gattung) 13. Kommunikationsstruktur des Dramas 14. Kritik der Interpretation 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: Az aláírás feltétele egy beszámoló az elolvasott szemelvényekből. A hallgató szóban összefoglalja a szöveg lényegét és válaszol a feltett kérdésekre.</p>	
<p>Kollokvium teljesítésének módja, értékelése: Írásbeli vizsga A vizsgázó számot ad arról, milyen mértékben sikerült elsajátítania a műfajelmélet és irodalomelemzés német nyelvű terminológiáját, alapfogalmait. Az írásbeli vizsga értékelése: 0-59%: elégtelen (1); 60-69% elégséges (2); 70-79% közepes (3); 80-89%, 90%-tól jeles (5)</p>	

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

Kötelező irodalom:

Vogt, Jochen: Einladung zur Literaturwissenschaft: mit einem Hypertext-Vertiefungsprogramm im Internet. München: Fink, 2001.

Online: www.uni-essen.de/literaturwissenschaft-aktiv/einladung.htm

Eicher, Thomas; Wiemann, Volker (Hg.): Arbeitsbuch: Literaturwissenschaft. Paderborn; München; Wien; Zürich: Schöningh, 2001.

Ajánlott irodalom:

Genette, Gerard: Die Erzählung. München: Fink, 1998.

Asmuth, Bernard: Einführung in die Dramenanalyse. Stuttgart; Weimar: Metzler, 1994.

Burdorf, Dieter: Einführung in die Gedichtanalyse. Stuttgart: Metzler, 1997

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

Tantárgy neve: A német nyelvű irodalom története a 20. században	Tantárgy Neptun kódja: BTOGE4L03 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Bazsóné Dr. Sőrés Marianna, egyetemi adjunktus	
Közreműködő oktató(k): Paksy Tünde egyetemi tanársegéd	
Javasolt félév: 4T	Előfeltétel: -
Óraszám/félév: 9	Számonkérés módja: aláírás, kollokvium
Kreditpont: 3	Munkarend: levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: A kurzus a 19./20. fordulójától a 21. század első időszakáig tekinti át a német irodalom fejlődési irányzatait. Megvilágítja a jelentősebb irodalmi tendenciákat, azok összefüggéseit, társadalmi-filozófiai hátterét, művészeti, kulturális vonatkozásait. Tárgyalja az egyes esztétikákat, ezen belül a modernitást, az avantgárd, az 'új'-realizmus, a dokumentarizmus, az új-szubjektivitás, a posztmodern esztétikai programját. Foglalkozik a nyelvkritika, a nyelvi reflexió hatásával, ehhez kapcsolódóan a nyelvi közvetítés, a tükrözés különböző módjaival, továbbá a műfajok változásával.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: tudás: A hallgató ismeri a 20. század jelentős irodalmi irányzatait és azok képviselőit. képesség: Értelmezi a korszak kulturális és irodalmi jelenségeit és azok történeti beágyazottságát. attitűd: Érti és elfogadja, hogy az irodalmi jelenségek történetileg és társadalmilag meghatározottak és változóak. autonómia és felelősség: A 20. századi német irodalom területén szerzett ismereteit alkalmazza önművelésében, önismeretében.</p>	
<p>Tantárgy tematikus leírása:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A századforduló: az irodalmi - művészeti forradalom történelmi – társadalmi – tudományos - kulturális háttere; szellemi – filozófiai irányzatok - Nietzsche, Mach, Freud, Jung 2. A modernitás fogalma, az irodalom- és művészetfelfogás változása: impresszionizmus, szimbolizmus, Jugendstil, újklasszika, újromantika, esztéticizmus - nyelvkritika 3. Az elbeszélés új formái és technikái a századfordulón – Rilke, Musil, Hofmannsthal, Schnitzler, Th. Mann 4. A századforduló lírájának átalakulása - Rilke, George, Hofmannsthal 5. A századforduló drámájának átalakulása - Hofmannsthal, Schnitzler, Wedekind 6. Avantgárd irányzatok - az expresszionista próza és líra – Döblin, Benn, Trakl 7. Az expresszionista dráma - Heym, Kaiser, Toller 8. 'Új tárgyiasság' - szemléletváltás, új médiumok, a valóságtükrözés új formája a prózában – Kafka, Hesse, Th. Mann 9. A dráma átalakulása – új funkció és formanyelv; az epikus színház – Brecht; az 'új' népszínmű – Horváth, 10. Kahlschlag, Trümmerliteratur - Gruppe '47 - Böll, Schnurre, Borchert 11. Új formák, nyelvi kísérletek a lírában 1945 után – hermetikus költészet, 'konkrete Poesie', regionális költészet, hétköznapi líra - Celan, Gommringer, Jandl, Artmann 12. A hatvanas évek újrealista irodalma – dokumentarizmus a drámában és a prózában; Gruppe '61, 'Werkkreis Literatur der Arbeitswelt' - Runge, Wallraff; a kölni iskola 13. 'Új-szubjektivitás' – tendenciaváltás a hetvenes években - önéletrajzok, naplók, memoár irodalom - Lind, Grass, Bernhard, Handke, Canetti; feminizmus - nőirodalom – Bachmann, Struck, Stephan; a 	

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

nőirodalom második hulláma - Wolf, Jelinek 14. Postmodern próza és dráma– vita a 'post'-ról a nyolcanas években, magas és populáris kultúra; német-német irodalom – Ransmayr, Becker, Kunert, Jelinek
Félévközi számonkérés módja és értékelése: Kollokvium Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése: Szóbeli vizsga: A vizsgázónak megfelelő jártasságot kell mutatnia a 20. század német irodalmi korszakai- ban, ismernie kell jelentős képviselőit és alkotásait. Az értékelés tartalmi és nyelvi szempontok szerint történik. Ha bármelyik részjegy elégtelen, a vizsga elégtelen.
Kötelező irodalom: Kiesel, Helmut: Geschichte der literarischen Moderne. Sprache, Ästhetik, Dichtung im zwanzigsten Jahrhundert. München: Beck, 2004. Glaser, Horst Albert (Hg.): Deutsche Literatur. Eine Sozialgeschichte. Von den Anfängen bis zur Gegenwart. 1988ff. Bd. 10 [1945-1995].Bern, Stuttgart, Wien: Haupt 1997.
Ajánlott irodalom: Petersen, Jürgen H.: Der deutsche Roman der Moderne. Stuttgart: Metzler, 1993. Denkler, Horst/ Prümm, Karl (szerk.): Die deutsche Literatur im Dritten Reich. Themen, Traditionen, Wirkungen. Stuttgart: Philipp Reclam, 1976. Kovář, Jaroslav: Deutschsprachige Literatur seit 1933 bis zur Gegenwart. Autoren und Werke. Brno: Masarykova univerzita, 2014. https://digilib.phil.muni.cz/data/handle/11222.digilib/131078/monography.pdf

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

Tantárgy neve: Szemelvények a 20. századi német irodalomból	Tantárgy Neptun kódja: BTOGE4L04 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Bazsóné Dr. Sörös Marianna, egyetemi adjunktus	
Közreműködő oktató(k): Paksy Tünde egyetemi tanársegéd	
Javasolt félév: 4T	Előfeltétel: -
Óraszám/félév: 9	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: A szeminárium a 19./20. fordulójától a rendszerváltás időszakáig tekinti át a német irodalom fejlődési irányzatait, alkotóit és műveiket. Megvilágítja a jelentősebb irodalmi tendenciákat, azok összefüggéseit, társadalmi-filozófiai hátterét, művészeti, kulturális vonatkozásait. Foglalkozik a nyelvkritika, a nyelvi reflexió hatásával, ehhez kapcsolódóan a nyelvi közvetítés, a tükrözés különböző módjaival, továbbá a műfajok változásával. A szeminárium célja, hogy a hallgatók konkrét irodalmi szövegek elemzése során mélyítsék el ismereteiket ezen korszakokról, nemcsak a jellemző korjegyek kimutatását, de az egyes szövegek egyéni jellemzőinek kidomborítását is kiemelt feladatnak tekintjük. A szeminárium alkalmat nyújt a szövegek tudományos igényű megvitatására, az elemzések szóbeli és írásbeli megfogalmazására is.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> A hallgató ismeri a 20. század jelentős irodalmi irányzatait és azok képviselőit. <i>képesség:</i> Értelmezi a korszak kulturális és irodalmi jelenségeit és azok történeti beágyazottságát. <i>attitűd:</i> Érti és elfogadja, hogy az irodalmi jelenségek történetileg és társadalmilag meghatározottak és változóak. <i>autonómia és felelősség:</i> A 20. századi német irodalom területén szerzett ismereteit alkalmazza önművelésében, önismeretében.</p>	
<p>Tantárgy tematikus leírása:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A századforduló: az irodalmi - művészeti forradalom történelmi – társadalmi – tudományos - kulturális háttere; szellemi – filozófiai irányzatok - Nietzsche, Mach, Freud, Jung 2. A modernitás fogalma, az irodalom- és művészetfelfogás változása: impresszionizmus, szimbolizmus, Jugendstil, újklasszika, újromantika, esztéticizmus - nyelvkritika 3. Az elbeszélés új formái és technikái a századfordulón 4. A századforduló lírájának átalakulása 5. A századforduló drámájának átalakulása 6. Avantgárd irányzatok - az expresszionista próza és líra 7. Az expresszionista dráma 8. 'Új tárgyiasság' - szemléletváltás, új médiumok, a valóságtükrözés új formája a prózában 9. A dráma átalakulása – új funkció és formanyelv; az epikus színház 10. Kahlschlag, Trümmerliteratur - Gruppe '47 11. Új formák, nyelvi kísérletek a lírában 1945 után – hermetikus költészet, 'konkrete Poesie' 12. A hatvanas évek újrealista irodalma – dokumentarizmus a drámában és a prózában; Gruppe '61, 'Werkkreis Literatur der Arbeitswelt' 13. 'Új-szubjektivitás' – tendenciaváltás a hetvenes években - önéletrajzok, naplók, memoár irodalom feminizmus - nőirodalom 14. Postmodern próza és dráma– vita a 'post'-ról a nyolcas években, magas és populáris kultúra; 	
Félévközi számonkérés módja és értékelése:	

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

gyakorlati jegy, szemináriumi dolgozat, referátum

A gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése:

A referátum értékelése:

Tartalom: a szóbeli felelet szakmai információi és szókincse

Előadásmód: a szóbeli felelet logikája, felépítése, előadásmódja, követhetősége, gördülékenysége, érthetősége

Kommunikáció: a referátum nyelvhelyessége.

A beadandó dolgozat értékelése tartalmi és nyelvi szempontok szerint történik. Ha bármelyik részjegy elégtelen, a vizsga elégtelen. Az írásbeli dolgozat értékelése: 100%-90% = jeles, 89%-80% = jó, 79%-70% = közepes, 69%-60% = elégséges, 60% alatt = elégtelen

Kötelező irodalom:

Kiesel, Helmut: Geschichte der literarischen Moderne. Sprache, Ästhetik, Dichtung im zwanzigsten Jahrhundert. München: Beck, 2004.

Glaser, Horst Albert (Hg.): Deutsche Literatur. Eine Sozialgeschichte. Von den Anfängen bis zur Gegenwart. 1988ff. Bd. 10 [1945-1995]. Bern, Stuttgart, Wien: Haupt 1997.

Ajánlott irodalom:

Petersen, Jürgen H.: Der deutsche Roman der Moderne. Stuttgart: Metzler, 1993.

Denkler, Horst/ Prümm, Karl (szerk.): Die deutsche Literatur im Dritten Reich. Themen, Traditionen, Wirkungen. Stuttgart: Philipp Reclam, 1976.

Kovář, Jaroslav: Deutschsprachige Literatur seit 1933 bis zur Gegenwart. Autoren und Werke. Brno: Masarykova univerzita, 2014.

<https://digilib.phil.muni.cz/data/handle/11222.digilib/131078/monography.pdf>

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

Tantárgy neve: Morfológia II.	Tantárgy Neptun-kódja: BTOGE4L05 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Kegyesné dr. Szekeres Erika, egyetemi docens	
Javasolt félév: 4T	Előfeltétel: nincs
Óraszám/félév: 9	Számonkérés módja: gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: A szeminárium középpontjában a szóalkotás és a szóalkotási módok kerülnek. Részletesen kitérünk a két fő szóalkotási módra (szóképzés, szóösszetétel) a főnevek, igék és melléknevek tekintetében. Emellett megemlíjtük a német nyelvre jellemző egyéb szóalkotási módokat is. Az elméleti tudás mellett fontos szempont a gyakorlatok során az egyes jelenségek, szóalkotási módok (és azok típusainak) a felismerése.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Ismeri a szakiránynak megfelelő germán nyelv írott változatának szabályait, ismeretekkel rendelkezik az elvégzett szakiránynak megfelelő nyelv elemeiről, szóalkotási módjairól. <i>képesség:</i> Képes a szó elemzésére, a szóalkotási módok megkülönböztetésére, az ezekről szóló szakirodalmat kritikusán, értően áttekinteni, értelmezni. <i>attitűd:</i> Elkötelezett a szakiránynak megfelelő nyelv megismertetése iránt, törekszik megszerzett tudása kreatív felhasználására. <i>autonómia és felelősség:</i> A morfológia területén szerzett ismereteit alkalmazza önművelésében.</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Gyakorlat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bevezetés, a német szófajok rendszere 2. A szóalkotás jelentése, fajtái, főbb szóalkotási módok 3. A szóképzés (ige, főnév, melléknév) 4. Az affixoidok 5. A szóösszetétel 6. A szóösszetétel fajtái 7. A kontamináció 8. Zárthelyi dolgozat 9. A konverzió 10. Ad-hoc képzés 11. A betűszó, szóösszevonás 12. A főnevek és az igék morfológiai jellemzői 13. Zárthelyi dolgozat 14. Összegzés, a dolgozat közös ellenőrzése, gyakorlati jegyek megbeszélése 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: A félév során két zárthelyi dolgozat lesz, melyek mind elméleti, mind gyakorlati kérdésekből tevődnek össze, és az órákon elhangzott anyagra, valamint a házi feladatokra épülnek. A dolgozat értékelése: 0-59 %: elégtelen (1); 60-69 % elégséges (2); 70-79 % közepes (3); 80-89 % jó (4), 90 %-tól jeles (5)</p> <p>Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése: Az aláírás feltétele az aktív órai munka, a házi feladatok elkészítése, valamint a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges teljesítése.</p>	
<p>Kötelező irodalom: Hilke Elsen: Grundzüge der Morphologie des Deutschen. De Gruyter 2011. (https://germanistika.upol.cz/fileadmin/userdata/FF/katedry/kgn/klauzura_-_materialy/Hilke_Elsen-Grundzuege_der_Morphologie_des_Deutschen-Auszug.pdf) Knipf-Komlósi, Erzsébet: Grundlagen der deutschen Wortbildung – Ein Arbeitsbuch (=ELTE-Chrestomatie 11). Unter Mitarbeit von Márton Méhes. Budapest: Germanistisches Institut der ELTE 2000.</p>	

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

Donalies, Elke: Wortbildung des Deutschen Tübingen: G. Narr Verlag 2000.

Ajánlott irodalom:

Booij, Geert, Lehmann Christian, Mugdan, Joachim (Hrsg.): Morphologie. Ein internationales Handbuch zur Flexion und Wortbildung. Erster Halbband / Morphology. An International Handbook on Inflection and Word-Formation. Volume 1. Berlin, New York. De Gruyter 2000.

Booij, Geert, Lehmann Christian, Mugdan, Joachim, Skopeteas, Stavros (Hrsg.): Morphologie. Ein internationales Handbuch zur Flexion und Wortbildung. Zweiter Halbband / Morphology. An International Handbook on Inflection and Word-Formation. Volume 2. Berlin, New York: De Gruyter 2001.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

Tantárgy neve: Szintaxis II.	Tantárgy Neptun-kódja: BTOGE4L06 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Kegyesné dr. Szekeres Erika, egyetemi docens	
Javasolt félév: 4T	Előfeltétel: nincs
Óraszám/félév: 9	Számonkérés módja: gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: A szeminárium célja, hogy elmélyítse a hallgatók mondattani ismereteit az előző félév ismeretanyagára támaszkodva. A tárgy így szervesen kapcsolódik a Szintaxis I-hez. A tanórákon foglalkozunk a mondatrészek, mondatfajták, egyszerű és összetett mondatok, függőségi viszonyok elemzésével. Közben gyakorolják a hallgatók a mondatokat összekapcsoló kötőszók használatát, tudatosítják a morfológiában megismert szófajok mondattani szerepét.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: tudás: Ismeri a szakiránynak megfelelő germán nyelv írott változatának szabályait, ismeretekkel rendelkezik az elvégzett szakiránynak megfelelő nyelv elemeiről, szófajairól. képesség: Képes a mondat elemzésére, a mondatrészek megkülönböztetésére, az ezekről szóló szakirodalmat kritikusan, értően áttekinteni, értelmezni. attitűd: Elkötelezett a szakiránynak megfelelő nyelv megismertetése iránt, törekszik megszerzett tudása kreatív felhasználására. autonómia és felelősség: A szintaxis területén szerzett ismereteit alkalmazza önművelésében.</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Gyakorlat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Komplex mondatelemzés mondatrészek alapján 2. A német Phrasenstruktur jellemzői 3. Nominalphrase, Verbalphrase, Präpositionalphrase 4. Az "es" szerepe és funkciói 5. A topológiai modell 6. Egyszerű mondat topológiai elemzése 7. Összetett mondat topológiai elemzése 8. Zárthelyi dolgozat 9. A modalitás, kommunikációs mondat típusok 10. Az összetett mondat (alárendelő, mellérendelő) 11. Az alárendelő és a mellérendelő mondatok csoportosítása (funkció és forma szempontjából) 12. Összefoglaló gyakorlatok próbateszt alapján 13. Zárthelyi dolgozat 14. Összegzés, a dolgozat közös ellenőrzése, gyakorlati jegyek megbeszélése 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: A félév során két zárthelyi dolgozat lesz, melyek mind elméleti, mind gyakorlati kérdésekből tevődnek össze, és az órákon elhangzott anyagra, valamint a házi feladatokra épülnek. A dolgozat értékelése: 0-59 %: elégtelen (1); 60-69 % elégséges (2); 70-79 % közepes (3); 80-89 % jó (4), 90 %-tól jeles (5)</p> <p>Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése: Az aláírás feltétele az aktív órai munka, a házi feladatok elkészítése, valamint a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges teljesítése.</p>	
Kötelező irodalom:	

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

Brinker, Klaus (2001): Linguistische Textanalyse. Eine Einführung in Grundbegriffe und Methoden. 5., durchges. und erg. Aufl. Berlin [=Grundlagen der Germanistik; 29].

Eroms, Hans-Werner (2000). Syntax der deutschen Sprache. Berlin; N. Y.

Pittner, Karin, Berman Judith (2010): Deutsche Syntax. Ein Arbeitsbuch. Gunter Narr Verlag (<https://sites.google.com/site/leazystralte/deutsche-syntax-ein-arbeitsbuch-29809517>)

Wöllstein-Leisten, A. u. a. (1997). Deutsche Satzstruktur: Grundlagen der syntaktischen Analyse. Tübingen

Ajánlott irodalom:

Engel, Ulrich. Deutsche Grammatik. 2., verbesserte Auflage. Heidelberg: Julius-Groos-Verlag, Budapest: Múzsák Kiadó, 1992.

Helbig, G. & Buscha, J. Deutsche Grammatik. Ein Handbuch für den Ausländerunterricht. Berlin – München: Langenscheidt KG, 2001

Kocsány, P.-László S.: Die Wortklassen des Deutschen. Eine praktische Darstellung. Tankönyvkiadó, Budapest. 1986.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

Tantárgy neve:	Tantárgy Neptun-kódja: BTOGE4L07
Fonetika-fonológia II.	Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék
	Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Sabine Hankó, német nyelvi lektor	
Közreműködő oktató(k): Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens	
Javasolt félév: 4T	Előfeltétel: nincs
Óraszám/félév: 5	Számonkérés módja: gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: A szeminárium elsődleges célja, hogy német kiejtési gyakorlatokon keresztül korigálja és tökéletesítse az idegen nyelven történő kommunikációt. Ehhez szükséges, hogy a hallgatók megismerjék a korrekciós fonetika tárgyát és módszerét, és így a fonetikai transzfer jelenségek tudatosítása révén, valamint a német standard kiejtés gyakorlásával alkalmazni tudják azt később önállóan is. A félév első részében a német magánhangzó és mássalhangzó rendszerre, valamint a mássalhangzó kapcsolatokból adódó kiejtési problémákra koncentrálunk, a második félévben pedig a német nyelv egyes szupraszegmentális jelenségeinek (intonáció, szóhangsúly, mondathangsúly) gyakorlására kerül sor.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Ismeri a szakiránynak megfelelő germán nyelv beszélt változatának szabályait, ismeretekkel rendelkezik az elvégzett szakiránynak megfelelő nyelv fonetikai sajátosságairól. <i>képesség:</i> Megfelelően, közérthetően, választékos stílusban beszél német nyelven. <i>attitűd:</i> Törekszik nyelvi tudásának, elsősorban kiejtésének a folyamatos fejlesztésére. <i>autonómia és felelősség:</i> A fonetika területén szerzett ismereteit alkalmazza az egyes német nyelvterületeken (Németország, Ausztria, Svájc).</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Gyakorlat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Elméleti bevezető (fonetika tárgya, vizsgálati módszerei) 2. Videotréning I. 3. Videotréning II. 4. A német magánhangzók rendszere 5. A Schwa-hang, annak gyakorlása 6. Gyakorlás: Hallás utáni értés, kiejtési gyakorlatok 7. A német mássalhangzók rendszere 8. Gyakorlás: Diktálás, hangos felolvasás 9. Mássalhangzókkal kapcsolatos kiejtési problémák 10. Zár- és réshangok képzése 11. Ach-und ich-hang 12. Intonáció 13. Szóhangsúly, mondathangsúly 14. Összefoglaló kiejtési gyakorlatok 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: Szemináriumi dolgozat, amely egy tanult fonetikai jelenség elméleti háttérét dolgozza fel és szóbeli beszámoló, amely a tanult fonetikai jelenségek alkalmazását kéri számon.</p> <p>Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése: A szemináriumi dolgozatban a produktív készségek értékelése három szempont szerint, részjegyekkel történik: 1. Tartalom: a szöveg szakmai információi, szókinccse, terminológiahasználata 2. Prezentáció: a szöveg logikája, felépítése, koherenciája, tagoltsága, értelmezhetősége 3. Kommunikáció: a szöveg nyelvhelyessége. A végső osztályzat a három részjegy matematikai átlaga. A szóbeli beszámoló során a produktív készségek értékelése három szempont szerint, részjegyekkel</p>	

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

történik: 1. Tartalom: a szóbeli felelet szakmai információi és szókincse 2. Prezentáció: a szóbeli felelet logikája, felépítése, előadásmódja, követhetősége, gördülékenysége, érthetősége 3. Kommunikáció: a szóbeli felelet nyelvhelyessége. A végső osztályzat a három részjegy matematikai átlaga.

Kötelező irodalom:

Brenner, Koloman, Huszka, Balázs, Marinkás, Csaba: Deutsche Phonetik. Eine Einführung. Budapest, Veszprém 2006. (<http://mek.oszk.hu/05100/05198/05198.pdf>)

Gunther Dietz - Krisztián Tronka: SprechProbe (Aussprachetraining für ungarische DaF-Lerner) Debrecen, Kossuth Egyetemi Kiadó 2001.

Kassai Ilona: Fonetika. Budapest: Tankönyvkiadó. 2005.

Ajánlott irodalom:

Crystal, David: Die Cambridge Enzyklopädie der Sprache. Frankfurt am Main, New York: Campus 1995.

Rudolf Rausch - Ilka Rausch: Deutsche Phonetik für Ausländer Berlin, München, Leipzig: Langenscheidt 1993.

Duden: Das Aussprachewörterbuch Mannheim, Leipzig, Wien, Zürich: Dudenverlag 1985.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

Tantárgy neve: Prezentációs technikák	Tantárgy Neptun kódja: BTOGE5L01 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Intézeti Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Bikics Gabriella egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Bikics Gabriella egyetemi docens	
Javasolt félév: 6T	Előfeltétel: -
Óraszám/félév: 9	Számonkérés módja: aláírás, kollokvium
Kreditpont: 2	Munkarend: levelező
Tantárgy feladata és célja: Az előadás célja kettős, egyrészt az írásbeli és a szóbeli kommunikációra jellemző szövegfajták tanulmányozása révén továbbfejleszteni a hallgatók szóbeli és írásbeli kommunikációs képességeit, másrészt mindezeket a prezentáció módszerével gyakorolni és elmélyíteni. Valamennyi hallgató a témákhoz kapcsolódó prezentációt készít, melynek során komplex módon számot ad írásbeli és szóbeli kommunikációs képességeiről. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Ismeri a német nyelv beszélt és írott változatának szabályait. <i>képesség:</i> Képes német nyelven hatékonyan kommunikálni és az információkat különböző nézőpontok szerint bemutatni. <i>attitűd:</i> Törekszik nyelvi tudásának és általános ismeretanyagának folyamatos fejlesztésére. <i>autonómia és felelősség:</i> Szakmai hivatástudat kialakítására és önképzésre törekszik.	
Tantárgy tematikus leírása: Előadás: <ol style="list-style-type: none"> 1. Einführung: Ziele, Thematik und Anforderungen des Kurses 2. Textsorten der schriftlichen Kommunikation I.: Internet Lexikon, Biographie, Klappentext: Lexikonartikel, Kolumne, Buchrezension, 3. Textsorten der schriftlichen Kommunikation II.: Fachtexte 4. Textsorten der schriftlichen Kommunikation III: Gedicht. Offizielle Briefe 5. Präsentationen I. 6. Präsentationen II. 7. Leistungsmessung I. 8. Textsorten der mündlichen Kommunikation I.:Romanausschnitt, Interview 9. Textsorten der mündlichen Kommunikation II.:Diskussion 10. Textsorten der mündlichen Kommunikation III: Referat, Pro und Contra Debatte 11. Präsentationen I. 12. Präsentationen II. 13. Leistungsmessung II. 14. Zusammenfassung, Wiederholung 	
Félévközi számonkérés módja és értékelése: Szóbeli vizsga Kollokvium teljesítésének módja, értékelése: Szóbeli vizsga: Prezentáció A produktív készségek (szóbeli témakifejtés) értékelése három szempont szerint, részjegyekkel történik:	

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

- Tartalom: a szóbeli felelet szakmai információi és szókinccse
- Prezentáció: a szóbeli felelet logikája, felépítése, előadásmódja, követhetősége, gördülékenysége, érthetősége
- Kommunikáció: a szóbeli felelet nyelvhelyessége.

A végső osztályzat a három részjegy matematikai átlaga.

A produktív készségek (szövegalkotás) értékelése három szempont szerint, részjegyekkel történik:

- Tartalom: a szöveg szakmai információi, szókinccse, terminológiahasználat
- Prezentáció: a szöveg logikája, felépítése, koherenciája, tagoltsága, értelmezhetősége
- Kommunikáció: a szöveg nyelvhelyessége.

A végső osztályzat a három részjegy matematikai átlaga.

Kötelező irodalom:

Backhaus, Anke – Sander, Ilse – Skrodzki, Johanna: Mittelpunkt B2 / C1. Intensivtrainer schriftlicher und mündlicher Ausdruck. Textsorten für Studium und Beruf. Stuttgart: Klett 2010.

Daniels, Albert – Dengler, Stefanie – Estermann, Christian – Köhl-Kuhn, Renate – Lanz, Monika – Sander, Ilse – Schlenker, Wolfram – Tallowitz, Ulrike: Mittelpunkt. C1. Deutsch als Fremdsprache für Fortgeschrittene. Lehrbuch. Stuttgart: Klett 2008.

online: http://einstufungstests.klett-sprachen.de/eks/2013-07-19_mittelpunkt/index.php?questname=mittelpunkt&questclass=B2&questblock=1

Ajánlott irodalom:

Daniels, Albert – Dengler, Stefanie – Estermann, Christian – Köhl-Kuhn, Renate – Lanz, Monika – Sander, Ilse – Schlenker, Wolfram – Tallowitz, Ulrike: Mittelpunkt. C1. Deutsch als Fremdsprache für Fortgeschrittene. Arbeitsbuch + Audio CD. Stuttgart: Klett 2008.

Klemm, Albrecht: Posterpräsentationen im Fremdsprachenunterricht. Fremdsprache Deutsch. Nr. 47. Ismaning: Huber Verlag 2012. 24-29.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

Tantárgy neve:	Tantárgy Neptun-kódja: BTOGE5L02
Fordítási és stílusgyakorlatok I.	Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék
	Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Dobos Csilla, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Kegyesné dr. Szekeres Erika, egyetemi docens, Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens	
Javasolt félév: 5 ^Ö	Előfeltétel: nincs
Óraszám/félév: 9	Számonkérés módja: gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: A szemináriumok célja, hogy C1 nehézségi szintű autentikus szövegeken vizsgáljuk a német nyelv stilisztikai jellegzetességeit, az írásbeli és a szóbeli kommunikációra jellemző különböző szövegfajták (pl. újságcikk, hivatalos levél, vita, tudósítás) jellegzetességeit. A szemináriumon bevezetésre kerülnek a legfontosabb stilisztikai alapfogalmak, mi a stílus, mivel foglalkozik a stilisztika, milyen stíluselemek és stílusjegyek vannak, hogyan és miért befolyásolják a szöveg interpretációját és fordítását a szövegben szereplő stilisztikai jegyek. A gyakorlati órák során a hallgatók megismerkednek a legfontosabb német nyelvű fordítástudományi terminusokkal, a fordítás didaktikai felhasználhatóságával, a magyar nyelvű fordítási gyakorlatainak hatékonyságával, a fordítás ellenőrzési lehetőségeivel, a hibajavítás módszereivel. A gyakorlati munka részét képezi a hallgatók otthoni fordításainak az ellenőrzése.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Ismeri a szakiránynak megfelelő germán nyelv írott változatának szabályait, ismeretekkel rendelkezik az elvégzett szakiránynak megfelelő nyelv variánsairól, regisztereiről. <i>képesség:</i> Több stílusregiszterben, az adott műfaj szabályrendszerének megfelelően, közérthetően, választékos stílusban ír. <i>attitűd:</i> Törekszik nyelvi tudásának, elsősorban szókincsének, stílusának a folyamatos fejlesztésére. <i>autonómia és felelősség:</i> A germanisztika területén szerzett ismereteit alkalmazza az egyes német nyelvterületeken (Németország, Ausztria, Svájc)</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Gyakorlat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A stilisztika tárgya, vizsgálati módszerei 2. A stílus fogalma 3. A stilisztika szövegnyelvészeti aspektusai 4. A szókészlet rétegei 5. A fordítás elméleti kérdései, a német-magyar fordítás nehézségei 6. A fordítási műveletek 7. A főbb szövegtípusok és jellemzőik 8. A szépirodalmi szövegtípus (fordítási gyakorlatok) 9. A közéleti szövegtípus (fordítási gyakorlatok) 10. A hivatalos szövegtípus (fordítási gyakorlatok) 11. A tömegkommunikáció/média szövegtípusai (fordítási gyakorlatok) 12. A reklám és nyelvezete (fordítási gyakorlatok) 13. Zárthelyi dolgozat 14. A dolgozat közös ellenőrzése, gyakorlati jegyek megbeszélése, értékelés 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: A félév során egy zárthelyi dolgozat lesz, melyek mind elméleti, mind gyakorlati kérdésekből tevődnek össze, és az órákon elhangzott anyagra, valamint a házi feladatokra épülnek. A dolgozat értékelése: 0-59 %: elégtelen (1); 60-69 % elégséges (2); 70-79 % közepes (3); 80-89 % jó (4), 90 %-tól jeles (5)</p> <p>Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése:</p>	

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

Az aláírás feltétele az aktív órai munka, a házi feladatok elkészítése, valamint a zárthelyi dolgozat legalább elégséges teljesítése.

Kötelező irodalom:

Csatár Péter – Farkas Orsolya – Iványi Zsuzsanna – Molnár Anna – Barna János: Übersetzungswerkstatt. Ein praxisorientiertes Übungsbuch. Budapest: Bölcsész Konzorcium 2006.

Göttert, Karl Heinz – Junge, Oliver: Einführung in die Stilistik. München: Fink 2004.

Hönig, Hans G. - Kußmaul, Paul: Strategie der Übersetzung. Ein Lehr- und Arbeitsbuch. Tübingen: Narr 1982.

Ajánlott irodalom:

Klaudy Kinga/ Salánki Ágnes: A fordítás lexikája és grammatikája. Német-magyar fordítástechnika. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó 1995.

Klaudy K.: Bevezetés a fordítás gyakorlatába. Scholastica, Budapest 1999.

Klaudy K., Salánki Á.: Német–magyar fordítástechnika. Nemzeti Tankönyvkiadó 2000.

Koller, Werner: Einführung in die Übersetzungswissenschaft. Heidelberg: Wiesbaden: Quelle & Meyer 1992.

Sandig, Barbara: Stilistik. Stuttgart: Metzler. 1983.

Sandig, Barbara – Püschel, Ulrich: Stilistik. Hildesheim: Olms. 2001.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

Tantárgy neve:	Tantárgy Neptun-kódja: BTOGE5L03
A német nyelv rendszere - áttekintés	Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék
	Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Kegyesné dr. Szekeres Erika, egyetemi docens	
Javasolt félév: 5Ö	Előfeltétel: nincs
Óraszám/félév: 9	Számonkérés módja: kollokvium
Kreditpont: 2	Munkarend: levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: Az előadás a német nyelv fejlődéséről és alapvető struktúrájáról közvetít átfogó ismereteket. Szó esik a német nyelv alaktani és mondattani jellemzőiről, a szókészlet kapcsán kiemeljük az egyes nyelvváltozatokat, illetve dialektusokat. A német igéket részletesen elemezzük szám/személy, igeidő és igemód, a főneveket a nemek és a névelők összefüggésében az esetek (alanyeset, tárgyeset, birtokos eset, részes eset) alapján.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Ismeri a német nyelv szabályait, tájékozott a nyelvészeti tudományágakat illetően. <i>képesség:</i> A szinkron nyelvallapot morfológiai, szintaktikai jellemzőinek és ezek összefüggéseinek ismeretében képes a szakiránynak megfelelő nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, a mindenkori kontextusba illő használatára. <i>attitűd:</i> Elkötelezett a német nyelv megismerése iránt, törekszik megszerzett tudása kreatív felhasználására. <i>autonómia és felelősség:</i> Felelősen képviseli azon módszereket, amelyekkel választott szakterületén dolgozik, és elfogadja más tudományágak (magyar nyelvészet) autonómiáját, módszertani sajátosságait.</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Előadás:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bevezetés: A német nyelv főbb jellemzői, flektáló jellege 2. A szófajok és azok rendszere 3. Az ige, szám és személy, kongruencia 4. Az igeidők 5. Az aktív és a passzív igék 6. Az igemódok 7. Módbeli segédigék, azok rendszerezése 8. A terpeszkedő kifejezések (Funktionsverbgefüge) 9. A főnév, egyes és többes szám, Pluraliatantum 10. A főnév, természetes és nyelvtani nem 11. A főnév és az esetek 12. A melléknév, ragozási típusok és fokozás 13. A határozószó és a névmás. 14. Számnevek, kötőszavak, elöljárószavak 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: Szóbeli vizsga</p> <p>A kollokvium teljesítésének módja, értékelése: A vizsgakérdéseket az oktató a hallgatókkal a vizsgaidőszak előtt legalább egy hónappal közli, a tételcímek alapvetően megegyeznek a fenti tematikus bontással.</p>	
<p>Kötelező irodalom: Bierwisch, Manfred: Grammatik des deutschen Verbs. Berlin: Akademie Verlag, 1963. Eisenberg, Peter: Grundriss der deutschen Grammatik. Stuttgart: Metzler Verlag, 2006. Helbig, G. – Buscha, J.: Deutsche Grammatik. Ein Handbuch für den Ausländerunterricht. Leipzig, Berlin, München, Wien, Zürich, New York: Langenscheidt 1993.</p>	

MISKOLCI EGYETEM BÖLCSÉSZETTUDOMÁNYI KAR

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

Hentschel, E., Weydt, H.: Handbuch der deutschen Grammatik. 3. Aufl. Walter de Gruyter: Berlin/New York 2003.

Meibauer, Jörg et. al.: Einführung in die germanistische Linguistik. Stuttgart: Metzler Verlag, 2002.

Philippi, J.: Einführung in die generative Grammatik. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht 2008.

Ajánlott irodalom:

Engel, U.: Deutsche Grammatik. Heidelberg: Julius Groos Verlag 1991.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

Tantárgy neve:	Tantárgy Neptun-kódja: BTOGE5L04
Lexikológia	Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék
	Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Kegyesné dr. Szekeres Erika, egyetemi docens	
Javasolt félév: 5 ^Ö	Előfeltétel: nincs
Óraszám/félév: 9	Számonkérés módja: kollokvium
Kreditpont: 2	Munkarend: levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: A hallgatók az előadás keretében megismerkednek a német szókincs fogalmával, alapvető rétegeivel és a szókincs elemei, elsősorban a szavak kodifikálásának különféle módozataival, illetve a szavak között fennálló lehetséges szemantikai kapcsolatokkal, valamint a szókincsen belül végbemenő különféle folyamatokkal, változásokkal és azok eredményeivel. A lexikológia keretein belül található frazeológia a nyelvtudomány újabb vizsgálati területe, mivel a frazeologizmusok minden nyelv szókészletének fontos részét alkotják. Az előadáson szó esik a frazeologizmusok kutatásának jelenéről, általános jellemzőiről, csoportosításuk lehetőségeiről, nyelvi-stilisztikai értékükről.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: tudás: Ismeri a szakiránynak megfelelő germán nyelv beszélt és írott változatának szabályait, ismeretekkel rendelkezik az elvégzett szakiránynak megfelelő nyelv variánsairól, regisztereiről. képesség: Több stílusregiszterben, az adott műfaj szabályrendszerének megfelelően, közérthetően, választékos stílusban ír és beszél. attitűd: Elkötelezett a szakiránynak megfelelő nyelv megismertetése iránt, törekszik megszerzett tudása, szókincese kreatív felhasználására. autonómia és felelősség: Tudatosan képviseli azon módszereket, amelyekkel a germanisztika területén dolgozik, és elfogadja más tudományágak eltérő módszertani sajátosságait.</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Előadás:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A lexikológia tárgya 2. A lexikológia határterületei, vizsgálati módszerei 3. A lexikológia alapfogalmai: szó, lexéma, szókészlet, szókincs 4. A mentális lexikon fogalma 5. A szókészlet általános jellemzői 6. A szókészlet csoportosítása 7. A szókészlet változása (idegen szó, jövevényszó, archaizmus, neologizmus) 8. A lexikális-szemantikai kapcsolatok 9. A szemantikai elemzés módszerei: definíció, komponenses elemzés, prototípusos elemzés 10. A jelentésváltozás főbb jellemzői, típusai 11. Jelentésviszonyok I.: hipo-, hiperonímia, szinonímia, antonímia 12. Jelentésviszonyok II: poliszémia, homonímia 13. Szómezőelmélet, szócsaládok 14. A frazeologizmusok kutatása, a tárgy helye a nyelvészeti diszciplínák rendszerében 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: Szóbeli vizsga</p> <p>A kollokvium teljesítésének módja, értékelése: A vizsgakérdéseket az oktató a hallgatókkal a vizsgaidőszak előtt legalább egy hónappal közli, a tételcímek alapvetően megegyeznek a fenti tematikus bontással.</p>	
<p>Kötelező irodalom: Cruse, D.A. (Hg.): Lexikologie. Ein internationales Handbuch zur Natur und Struktur von Wörtern und Wortschätzen. de Gruyter, Berlin/New York 2002. Hessky R., Knipf E.: Lexikologie. Bd.1-2. Holnap Kiadó, Budapest 1998.</p>	

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

Knipf E., Rada R., Bernáth Cs.: Aspekte des deutschen Wortschatzes: Ausgewählte Fragen zu Wortschatz und Stil. Budapest, Bölcsész Konzorcium 2006. (<http://mek.niif.hu/04900/04913/04913.pdf>)

Lutzeier, P.R.: Lexikologie. Ein Arbeitsbuch. Stauffenburg, Tübingen 1995.

Schippan, Th.: Lexikologie der deutschen Gegenwartssprache. Niemeyer, Tübingen 2002

Ajánlott irodalom:

Burger, H.: Phraseologie. Eine Einführung am Beispiel des Deutschen. Berlin: Erich Schmidt Verlag 1998.

Römer, Ch., Matzke, B.: Lexikologie des Deutschen. Eine Einführung. Narr, Tübingen 2003.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

Tantárgy neve: Szövegnyelvészet Szövegnyelvészeti gyakorlatok	Tantárgy Neptun kódja: BTOGE5L05, BTOGE5L06 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Kegyesné dr. Szekeres Erika	
Közreműködő oktató(k): Kegyesné dr. Szekeres Erika, egyetemi docens, Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens	
Javasolt félév: 5 ^Ö	Előfeltétel: nincs
Óraszám/félév: 9+9	Számonkérés módja: aláírás, kollokvium, gyakorlati jegy
Kreditpont: 2+2	Munkarend: levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: A szövegnyelvészet előadás célja, hogy megalapozza a tanárszakos hallgatók szövegtani és szövegelemzési kompetenciáit. A hagyományos és a szövegnyelvészeti szövegdefiníciók megismerése után a szövegszerűség kritériumait vesszük sorra: a szövegszerűség ismérvei, a szövegnyelvészet kialakulása, ezek formái és eszközei, kohézió és koherencia a német nyelvi szövegekben. A közvetített alapismereteket a szemináriumokon gyakoroljuk, elmélyítve a szövegelemzés módszertanát és a szövegértelmezés formáit.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> a szöveg fogalmának többszoros ismerete, szövegelemzési és szövegértelmezési modellek ismerete <i>képesség:</i> szövegelemzési és szövegértelmezési modellek alkalmazásának képessége különböző szövegtípusokra vonatkoztatva <i>attitűd:</i> az elméleti és a gyakorlati ismeretek önálló összekapcsolásának fejlesztése <i>autonómia és felelősség:</i> önállóság, szövegértelmezési és szövegelemzési eredmények különbözőségének individuális elfogadása</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Előadás:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Definition von „Text“. 2. Textklassen, Textsorten, Texttypen. 3. Textualität und ihre Kriterien. 4. Kohärenz. 5. Kohäsion. 6. Informativität. 7. Akzeptabilität. 8. Situationalität. 9. Intentionalität. 10. Intertextualität. 11. Textrezeption. 12. Textproduktion. 13. Textinterpretation. 14. Zusammenfassung. 	<p>Gyakorlat:</p> <p>A szemináriumokon Vater: Einführung in die Textlinguistik. c. könyvének az egyes fejezetekhez kapcsolódó feladatait oldjuk meg.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Definition von „Text“. 2. Texte und Nicht-Texte. 3. Kohärenz. 4. Kohäsion. 5. Informativität. 6. Akzeptabilität. 7. Situationalität. 8. Intentionalität. 9. Intertextualität. 10. Zeitreferenz in Texten. 11. Ortsreferenz in Texten. 12. Textklassen, Textsorten, Texttypen.. 13. Zusammenfassung: komplexe Analyse. 14. Klausur.
Félévközi számonkérés módja és értékelése: Zárthelyi dolgozat a félév utolsó óráján.	

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése:

Gyakorlati jegy megszerzése a félév utolsó óráján megírandó zárthelyi dolgozattal történik.

A dolgozat részei: 1. Terminológiai ismeretek számonkérése meghatározások alapján, és 2. egy komplex szövegelemzés elkészítése pl. kapott újságszöveg alapján). Értékelés: fogalomismeret: max. 40 pont, szövegelemzés kidolgozottsága: max. 60 pont.

A zárthelyi dolgozat eredményének értékelése:

0-59 pont: elégtelen

60-69 pont: elégséges

70-79 pont: közepes

80-89 pont: jó

90-100 pont: jeles

A kollokvium tematikája megegyezik az előadások tematikájával. A hallgatók a szóbeli vizsgán tételt húznak. A tételek címei megegyeznek az előadások címével. A szóbeli felelet értékelése 3 részjegy matematikai átlaga alapján történik. A részjegyadás szempontjai: 1. szakmai tartalom, 2. nyelvhelyesség, 3. felépítés, logika

Kötelező irodalom:

Vater, Heinz: Einführung in die Textlinguistik. München: UTB 1992.

Brinker, Klaus: Linguistische Textanalyse. München: UTB, 2007.

Dubová, Jarmila – Pallová, Martina: Einführung in die Textlinguistik. Letölthető: <http://ucj.upol.cz/images/Sekce-NJ/Textlinguistik.pdf>

Ajánlott irodalom:

Forgács, Erzsébet: Linguistik I.-II. Szeged: JatePress 2008. Textlinguistik c. fejezet.

Vater, Heinz: Textlinguistik. München: Francke 1991.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

Tantárgy neve:	Tantárgy Neptun-kódja: BTOGE6L01
Fordítási és stílusgyakorlatok II.	Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék
	Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Dobos Csilla, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Kegyesné dr. Szekeres Erika, egyetemi docens, Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens	
Javasolt félév: 6T	Előfeltétel: nincs
Óraszám/félév: 9	Számonkérés módja: gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: A szemináriumon átismétljük a legfontosabb stilisztikai alapfogalmakat, áttekintjük, hogy milyen stíuselemek és stílusjegyek vannak, hogyan és miért befolyásolják a szöveg fordítását a szövegben szereplő stilisztikai jegyek. A stilisztikai szempontokat érvényesítő szövegelemzés kiterjed a szöveg grammatikai és szintaktikai jellemzőire. A gyakorlat során rendszeresen kapnak a hallgatók fordítási feladatokat, miközben szem előtt tartjuk az egyes szövegtípusok és szövegfajták jellemzőit, a fordíthatósági, ill. fordíthatatlansági kritériumokat, rendszerezzük az egyes fordításokhoz szükséges háttérismereteket.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: tudás: Ismeri a szakiránynak megfelelő germán nyelv beszélt és írott változatának szabályait, ismeretekkel rendelkezik az elvégzett szakiránynak megfelelő nyelv variánsairól, regisztereiről. képesség: Több stílusregiszterben, az adott műfaj szabályrendszerének megfelelően, közérthetően, választékos stílusban ír és beszél. attitűd: Törekszik nyelvi tudásának, elsősorban szókincsének, stílusának a folyamatos fejlesztésére. autonómia és felelősség: A germanisztika területén szerzett ismereteit alkalmazza az egyes német nyelvterületeken (Németország, Ausztria, Svájc)</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Gyakorlat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A szövegértés-szövegalkotás szintjei 2. A főbb szövegtípusok 3. A szövegtípusok stiláris jellemzői 4. A fordítási műveletek 5. Lexikai és grammatikai átváltási műveletek a fordítás során 6. Konkrét szövegek fordítása I., szöveg: Gazdasági szövegtípus 7. Konkrét szövegek fordítása II., szöveg: Turisztikai szövegtípus 8. Konkrét szövegek fordítása III., szöveg: Ismeretterjesztő szövegtípus 9. Konkrét szövegek fordítása IV., szöveg: Apellatív szövegtípus 10. Konkrét szövegek fordítása V., szöveg: Tömegkommunikációs szövegtípus 11. Konkrét szövegek fordítása VI., szöveg: Jogi szövegtípus 12. Konkrét szövegek fordítása VII., szöveg: Hivatalos szövegtípus 13. Zárthelyi dolgozat 14. A dolgozat közös ellenőrzése, gyakorlati jegyek megbeszélése, értékelés 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: A félév során egy zárthelyi dolgozat lesz, melyek mind elméleti, mind gyakorlati kérdésekből tevődnek össze, és az órákon elhangzott anyagra, valamint a házi feladatokra épülnek. A dolgozat értékelése: 0-59 %: elégtelen (1); 60-69 % elégséges (2); 70-79 % közepes (3); 80-89 % jó (4), 90 %-tól jeles (5)</p> <p>Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése: Az aláírás feltétele az aktív órai munka, a házi feladatok elkészítése, valamint a zárthelyi dolgozat legalább elégséges teljesítése.</p>	
<p>Kötelező irodalom: Csatár Péter – Farkas Orsolya – Iványi Zsuzsanna – Molnár Anna – Barna János: Übersetzungswerkstatt.</p>	

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

Ein praxisorientiertes Übungsbuch. Budapest: Bölcsész Konzorcium 2006.

Götttert, Karl Heinz – Junge, Oliver: Einführung in die Stilistik. München: Fink 2004.

Hönig, Hans G. - Kußmaul, Paul: Strategie der Übersetzung. Ein Lehr- und Arbeitsbuch. Tübingen: Narr 1982.

Ajánlott irodalom:

Klaudy Kinga/ Salánki Ágnes: A fordítás lexikája és grammatikája. Német-magyar fordítástechnika. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó 1995.

Klaudy K.: Bevezetés a fordítás gyakorlatába. Scholastica, Budapest 1999.

Klaudy K., Salánki Á.: Német–magyar fordítástechnika. Nemzeti Tankönyvkiadó 2000.

Koller, Werner: Einführung in die Übersetzungswissenschaft. Heidelberg: Wiesbaden: Quelle & Meyer 1992.

Sandig, Barbara: Stilistik. Stuttgart: Metzler. 1983.

Sandig, Barbara – Püschel, Ulrich: Stilistik. Hildesheim: Olms. 2001.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

Tantárgy neve: Irodalom és intermedialitás I.	Tantárgy Neptun kódja: BTOGE6L02 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Bazsóné dr. Sörös Marianna, adjunktus	
Közreműködő oktató(k): Bazsóné dr. Sörös Marianna, adjunktus, Paksy Tünde, tanársegéd	
Javasolt félév: 6T	Előfeltétel: -
Óraszám/félév: 9	Számonkérés módja: gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: A szemináriumok központi témája egy-egy irodalmi mű és annak adaptációi a különböző médiaformákban. Az alább kidolgozott példatematikában különböző elbeszélések és regények mediális transzformációit követjük nyomon. A kiindulási alapot az eredeti irodalmi alkotás elemzése szolgáltatja, ezt követően filmes adaptációkat és illusztrációt vizsgálnak a hallgatók. A hallgatók részéről a projekt fokozott önálló munkát és eddigi irodalmi és filológiai ismereteik alkalmazását is megköveteli. Különös hangsúlyt fektetünk a szövegvilág képi és filmes megjelenítésének módjaira, illetve általánosságban a narráció lehetőségeinek és eszközeinek tudatosítására és elemzésére a különböző médiumokban. A részaspektusok feldolgozása során, külön figyelmet fordítunk a multimédiás eszközök és az internet bevonására, de a kis csoportokban történő prezentációk esetében is arra ösztönözzük a hallgatókat, hogy minél aktívabban éljenek a multimédia adta lehetőségekkel.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: tudás: a hallgató ismeri az irodalmi szövegek, a vizuális és az audiovizuális jelentésalkotás aspektusait, eszköztárát, terminológiáját képesség: képes az írott és a mediális transzformáció eredményeként létrejött művek reflektált összehasonlítására attitűd: Tudja és elfogadja, hogy a különböző formanyelvek különböző jelentéseket, jelentésváltozatokat is generálhatnak, képes ezek tudatos nyomon követésére, az elsajátított ismeretek és elemzési technikák kreatív alkalmazására törekszik autonómia és felelősség: Képes a különböző analóg és digitális adatbázisok használatával önállóan felkutatni az egy-egy műhöz kapcsolódó mediális variánsokat, ezek elemzése során fokozottan ügyel az elsajátított módszerek használatára, eredményeit a tudományos standardeknek megfelelő formában prezentálja.</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Gyakorlat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Projektterv készítése, a félév időbeosztásának egyeztetése 2. Franz Kafka: Die Verwandlung – szövegelemzés 3. Franz Kafka: Die Verwandlung – szövegelemzés II. 4. A kafeai szövegvilág és narráció jellegzetes jegyei 5. Filmszemiotikai alapok 6. Filmadaptáció: Die Verwandlung (1975) – Regie: Jan Nemeč 7. Filmadaptáció: Die Verwandlung (1975) – Regie: Jan Nemeč 8. Filmadaptáció II: Die Verwandlung (Prevrascenje) (2002) – Regie: Valeri Fokin 9. Filmadaptáció II: Die Verwandlung (Prevrascenje) (2002) – Regie: Valeri Fokin 10. A kafeai szövegvilág filmes narratívái 11. Filmadaptáció III.: Átváltozás / Metamorphosis. Immersive Kafka (2009/2010) – Regie: Sándor Kardos 12. Filmadaptáció III.: Átváltozás / Metamorphosis. Immersive Kafka (2009/2010) – Regie: Sándor Kardos 13. Illusztrációk 14. Összefoglalás és következtetések, a félév értékelése 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: A félév folyamán a hallgatók prezentációval kísért kiselőadás formájában bemutatnak egy választott</p>	

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

aspektust, illetve az elemzett műhöz kapcsolódó szakirodalmat. A kiselőadás értékelésekor három részjegyet kapnak a hallgatók (tartalom teljessége, megfelelő források használata; előadás felépítése, prezentáció formai megjelenítése, előadásmód; nyelvhelyesség), ezek matematikai átlaga a végső jegy, azzal a megszorítása, hogy a prezentáció nem fogadható el, ha bármelyik részjegy elégtelen.

Gyakorlati jegy:

A szeminárium teljesítésének feltétele a rendszeres óralátogatáson túl a megfelelő szintű félévközi kiselőadás és a szemináriumi dolgozat benyújtása. Utóbbi egy 6-7 oldal terjedelmű dolgozat, amelyben a hallgatók egy- vagy több adaptációt hasonlítanak össze az eredeti művel. A dolgozatot, három szempontból értékeljük: tartalom és logikus gondolatment; felépítés és formai jegyek, filológiai pontosság; nyelvi megvalósítás (nyelvhelyesség, stílus stb.) ez három részjegyet jelent. A végső jegy a három részjegy matematikai átlaga, az alábbi megszorításokkal: a dolgozat nem fogadható el, ha bármely részjegy elégtelen. Részben vagy egészben plagizált dolgozat nem fogadható el.

A gyakorlati jegy kialakításakor a benyújtott dolgozatok átlagán kívül a félév folyamán tanúsított órai aktivitást is figyelembe vesszük.

Kötelező irodalom:

Bohnenkamp, A. (Hg.) 2005. Literaturverfilmungen. Stuttgart: Reclam.

Paech, Joachim ²1997. Literatur und Film. Stuttgart: Metzler.

Valamint az adott félévben konkrétan választott művek és filmes adaptációik, ill. egyéb mediális transzformációik, pl.

Die Verwandlung (1975), Regie: Jan Nemeč https://www.filmportal.de/film/die-verwandlung_0b74f13051f64f7e9f4a640854feb5a3

Átváltozás/Metamorphosis. Immersive Kafka (2009/2010), Regie: Sándor Kardos <https://www.mafab.hu/movies/atvaltozas-260113.html>

Превращение /Die Verwandlung (2002), Regie: Valeri Fokin http://www.imdb.com/title/tt0328279/fullcredits?ref=tt_ov_wr#writers/

Ajánlott irodalom:

Hickethier, K. (2001) Film- und Fernsehanalyse. Stuttgart: Metzler.

Schanze, H. (Hg.) 2002. Metzler-Lexikon Medientheorie – Medienwissenschaft. Stuttgart; Weimar: Metzler.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

Tantárgy neve: Regionalitás és interkulturalitás	Tantárgy Neptun kódja: BTOGE6L03 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék
	Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Kegyesné dr. Szekeres Erika, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Bazsóné dr. Sörös Marianna	
Javasolt félév: 6T	Előfeltétel: -
Óraszám/félév: 9	Számonkérés módja: kollokvium
Kreditpont: 3	Munkarend: levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: Az előadás célja, hogy a hallgatók megismerjék az interkulturalitás különböző megjelenési formáit, a multikulturalitás és regionalitás fogalmát. Ismereteket szereznek a német nyelvű országok regionális jellemzőiről és multikulturális társadalmukról. Nagyon fontos, hogy megismerkedjenek a Magyarországon élő német kisebbség életével, művészetével és identitáskeresésével. Betekintést nyernek abba, hogyan valósul meg a kultúrák közvetítése a német nyelvterületen működő magyar kulturális intézetek tevékenysége által.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: tudás: A hallgató tisztában van az interkulturalitás és regionalitás jellemző kutatási kérdéseivel, irányzataival, korszerű elemzési és értelmezési módszereivel. képesség: Interkulturális kommunikatív kompetenciák birtokában képes a kultúrák közötti közvetítésre. Képes műfajilag sokszínű, a szakiránynak megfelelő nyelvű szövegek és kulturális jelenségek értelmezésére. attitűd: Elfogadja a magyar és az európai identitások vallási és társadalmi, történeti és jelenkori sokszínűségét. Igénye van az európai, és az azon kívüli kultúrák sokszínűségének megismerésére. autonómia és felelősség: Hatékonyan együttműködik a germanisztika területéhez kapcsolódó hazai és nemzetközi kulturális közösségekkel. Az interkulturalitás területén szerzett ismereteit alkalmazza önművelésében, önismeretében.</p>	
<p>Tantárgy tematikus leírása:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Einführung: Der Begriff der Interkulturalität, Multikulturalität und Regionalität. 2. Interkulturelle Germanistik: Ziele, Methoden und Vertreter 3. Kulturelle und sprachliche Unterschiede: Nord-, Mittel-, Süd-, Ost- und Westdeutschland 4. Traditionen und Mentalität: Unterschiede in den deutschsprachigen Ländern. 5. Multikulturelles Zusammenleben in Deutschland. 6. Berlin eine multikulturelle Stadt 7. Die Schweiz – vier Völker – vier Kulturen. 8. Regionalität und Interkulturalität im Karpatenbecken – die Kultur der deutschen Minderheit in Mittel- und Osteuropa, Die Sachsen in Siebenbürgen und im „Oberland“. 9. Die Kultur, die Sprache und die Literatur der Ungarndeutschen. 10. Kultur der Ungarndeutschen in den verschiedenen ungarischen Regionen. 11. Die Religionen und ihre kulturellen Auswirkungen. 12. Ungarn in Deutschland – Deutsche in Ungarn. 13. Türken in Deutschland. 14. Grenzen der Interregionalität: Grenzlage, Interregion, Identität. Kulturelle und Sprachliche Einflüsse als Identitätsmerkmale und die Wirkung der Stereotype. 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: kollokvium</p> <p>Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése: Szóbeli vizsga: A vizsgázónak megfelelő jártasságot kell mutatnia az interkulturalitás és regionalitás egyes területein, ismernie kell a német nyelvű országok nyelvi és kulturális sokszínűségét. Az értékelés tartalmi</p>	

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

és nyelvi szempontok szerint történik. Ha bármelyik részjegy elégtelen, a vizsga elégtelen.

Kötelező irodalom:

1. [Interkulturalität.](#) „Miteinander. Schlüsselbegriffe und Themen der interkulturellen Kommunikation" ([interculture TV Educast 01](#)) <https://www.youtube.com/watch?v=Yg2KY7Nue8M>
2. Földes, Csaba: Black Box 'Interkulturalität'. In: Wirkendes Wort 59 (2009) 3, S. 503–525. <http://www.foeldes.eu/sites/default/files/Interkulturalitaet.pdf>

Ajánlott irodalom:

1. Bund Ungarischer Organisationen in Deutschland e.V.: Ungarische Gedenkstätten in Deutschland. <http://www.buod.de/index.php/de/ungarn-in-deutschland/ungarische-gedenkstaetten-in-deutschland>
2. Volkmer, Gerald: Deutsche Minderheiten im Ausland, 2013. <http://www.bpb.de/apuz/243866/deutsche-minderheiten-im-ausland?p=all>
3. Földes, Csaba: Die deutsche Sprache und ihre Architektur. Aspekte von Vielfalt, Regionalität und Dynamik: variationstheoretische Überlegungen. In: Acta Universitatis Wratislaviensis No. 2743. Studia Linguistica XXIV. Wrocław, 2005. S. 37-59. <https://core.ac.uk/download/pdf/14509962.pdf>

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

Tantárgy neve: Regionalitás és interkulturalitás	Tantárgy Neptun kódja: BTOGE6L04 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Kegyesné dr. Szekeres Erika	
Közreműködő oktató(k): Kegyesné dr. Szekeres Erika, egyetemi docens, Bazsóné dr. Sörös Marianna, egyetemi adjunktus, Paksy Tünde, egyetemi tanársegéd	
Javasolt félév: 6T	Előfeltétel: nincs
Óraszám/félév: 9	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: A tantárgy áttekinti az interkulturalitás különböző aspektusokból értelmezett definícióit (irodalomtudomány, nyelvtudomány, etnográfia, interkulturális kommunikáció, interkulturális pedagógia). A német nyelvterületre vonatkoztatva speciálisan foglalkozik az interkulturalitás, a multikulturalitás és a transzkulturalitás megjelenési formáival a beszélt nyelvben és az irodalmi alkotásokban. A szövegek a migráns-irodalom és a migráns nyelvhasználat sajátosságaira fókuszálnak. Az előadások témáihoz interkulturalitás megjelenési formáiról esettanulmányok készülnek a szemináriumon (pl. a migráns kortárs irodalom a német nyelvterületen, az interkulturális kommunikáció magyar és német vonatkozásai, magyar és német kultúrához kötődő írók és író nők).</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: tudás: interkulturális tudás fejlesztése, a saját és a célországok kultúrájának elmélyítő megismerése, és összehasonlítása a nyelvi kultúra és a tárgyi kultúra összevetése alapján a célországokban, ismeretszerzés az interkulturális nyelvészet és az interkulturális irodalomtudomány témaköreiből (pl. kisebbségi irodalom, migráns irodalom) képesség: a hallgató képes az interkulturális szempontok észrevételére és beépítésére a nyelvtanításban, az interkulturális nézőpont alkalmazása a hétköznapi kommunikáció során a célországokból érkezőkkel, az interkulturális nézőpont alkalmazásának képessége a célországban való kommunikáció során, attitűd: elfogadás, befogadás más kultúrkörökből származókkal szemben, érdeklődés felkeltése a kisebbségi nyelvhasználat, a migráns irodalom témái iránt, tudatos interkulturális olvasási stratégia kialakítása autonómia és felelősség: interkulturális érzékenység, etikus magatartás az interkulturális kommunikáció során a célországokban, helytálló információk közvetítése a célországokban élő emberekről, szokásaikról és nyelvi kultúrájukról a nyelvtanulók felé, sztereotípiamentes kommunikációra való törekvés, a sztereotípiák „hasznosságának” megfelelő szintű alkalmazása a nyelvórán.</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Was ist Interkulturalität? (Textarbeit: Auszüge aus Lexika) 2. Was ist Regionalität? (Textarbeit: Auszüge aus Lexika) 3. Interkulturelle Kontakte im Alltag. (Erfahrungen von Alltagsmenschen und AutorenInnen) 4. Regionale Geprägtheit von Kultur. (Bezeichnungen für Speisen, Getränken, geographischen Namen) 5. Über kulturelle Differenzen schreiben: wie und warum? 6. Über regionale Unterschiede schreiben: wie und warum? 7. Interkulturelle Linguistik: Themen und Perspektiven. 8. Helvetismen, Austriazismen und Co. 9. Migrantenliteratur der 70er Jahre: Themen und Perspektiven: das Beispiel von Günther Wallraff, Gastarbeiterdeutsch und „kanakisch“ sprechen. 10. Migrantenliteratur der 90er: die Suche nach der Sprache: das Beispiel von Emine Sevgi Özdamar. 11. Transkulturelle Literatur: Beispiel von Ilma Rakusa und anderen Chamisso-Preisträgern. 12. Transkulturelle Erscheinungen in der Sprache: Internationalismen und Kulturtransfer durch Realien. 13. Wörter auf Wanderung: ausgewanderte Wörter, eingewanderte Wörter. 	

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

14. Menschen auf Wanderung: aktuelle Situation von Migranten in den deutschsprachigen Ländern.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

A félév során alapvető szempont az irodalmi alkotások értő olvasása, és egy szabadon választott témából megtartandó prezentáció, amelyre a hallgatók a gyakorlati jegyet kapják. A kollokvium szóbeli vizsga tételsor alapján. A tételek megegyeznek az előadások címével (1-14).

Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése:

A prezentáció értékelése három szempont szerint, részjegyekkel történik:

- Tartalom: a szóbeli felelet szakmai információi és szókinccse
- Prezentáció: a szóbeli felelet logikája, felépítése, előadásmódja, követhetősége, gördülékenysége, érthetősége
- Kommunikáció: a szóbeli felelet nyelvhelyessége.

A végső osztályzat a három részjegy matematikai átlaga.

A szóbeli vizsgateljesítmény értékelése:

- Tartalom: a szóbeli felelet szakmai információi és szókinccse
- Prezentáció: a szóbeli felelet logikája, felépítése, előadásmódja, követhetősége, gördülékenysége, érthetősége
- Kommunikáció: a szóbeli felelet nyelvhelyessége.

A végső osztályzat a három részjegy matematikai átlaga.

Kötelező irodalom:

Heringer, Hans Jürgen: Interkulturelle Kompetenz. Tübingen: A. Francke, 2016.

Hoffmann, M. : Interkulturelle Literaturwissenschaft. Tübingen 2007.

Földes, Csaba: Interkulturelle Linguistik. Vorüberlegungen zu Konzepten, Problemen und Desiderata. Veszprém: Universitätsverlag / Wien: Edition Praesens 2003 (Studia Germanica Universitatis Vesprimiensis, Supplement; 1), letölthető: <http://publikationen.ub.uni-frankfurt.de/frontdoor/index/index/docId/9976>,

Ajánlott irodalom:

Földes, Csaba: Interkulturelle Kommunikation. Positionen zu Forschungsfragen, Methoden und Perspektiven. Veszprém: Universitätsverlag / Wien: Edition Praesens, 2007 (Studia Germanica Universitatis Vesprimiensis, Supplement; 7)

Yousefi, H. R. – Braun, I.: Interkulturalität. Eine interdisziplinäre Einführung. Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft 2011.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

Tantárgy neve: Szociolingvisztika	Tantárgy Neptun kódja: BTOGE6L05 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Kegyesné dr. Szekeres Erika	
Közreműködő oktató(k): Kegyesné dr. Szekeres Erika, egyetemi docens, Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens	
Javasolt félév: 6T	Előfeltétel: nincs
Óraszám/félév: 9	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: A tantárgy célja, hogy a tanárszakos hallgatók nyelvi kompetenciáját növelje a német nyelvterületre jellemző szociolingvisztikai (stilisztikai) variánsok megismerésével, és a tanárjelölteket felkészítse ezek tanítási szituációkban való adekvát alkalmazására. Ezért a különböző lektusok jellemzőinek megismerése konkrét nyelvi példákon keresztül történik. A főbb témakörök (szociolektusok, idiolektus, genderlektusok, dialektusok, regiolektusok, mediolektusok stb.) bővítik a tanárjelöltek szókincsét, és rávilágítanak a német nyelv pluricentrikusságára.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: tudás: ismeretek a nyelvi variánsok, a nyelvi norma és a nyelvi magatartás elfogadható és nem elfogadható formáiról képesség: a német nyelvterületre vonatkozóan speciális összefüggések felismerése a nyelvhasználók és a nyelvi kifejezőmód között: a dialektusok és a standard nyelvváltozat viszonya, a nyelvhasználat és a társadalmi réteg, osztály, csoport és identitás összefüggései, a nyelvhasználat és az életkor, a nemi hovatartozás nyelvi vonatkozásainak megértése, attitűd: tolerancia a nyelvi rétegzettség irányában, az egyéni nyelvi kifejezési módok és a kisebbségi nyelvhasználat formáinak tiszteletben tartása, elfogadása autonómia és felelősség: nyelvi normakövetés és normatudat fejlesztése, nyelvi hiba és kódolás</p>	
<p>Tantárgy tematikus leírása:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Soziolinguistik: Aufgaben und Fragenstellungen. 2. Die horizontale Aufteilung der Sprache. 3. Die vertikale Aufteilung der Sprache. 4. Dialekte und Standardsprache(n) in deutschsprachigen Ländern. 5. Idiolekte. 6. Soziolekte. 7. Genderlekte. 8. Funktiolekte. 9. Mediolekte. 10. Variation, Varietät. 11. Das Deutsche in Österreich – Austriazismen. 12. Das Deutsche in der Schweiz - Helvetismen. 13. Jugendsprache und Slang. 14. Vorstellung der Themen der Hausarbeiten. 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: Beadvány a félév utolsó előtti órájáig.</p> <p>Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése: Egy szabadon választott lektus saját minikutatáson alapuló bemutatása. Terjedelme: 6-8 oldal. Értékelése három szempont szerint, részjegyekkel történik:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tartalom: a szöveg szakmai információi, szókincse, terminológiahasználat - Prezentáció: a szöveg logikája, felépítése, koherenciája, tagoltsága, értelmezhetősége. 	

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

- A szöveg nyelvhelyessége.

Kötelező irodalom:

Veith, Konrad: Soziolinguistik. Tübingen: G. Narr 2002.

Rada, Roberta: Aspekte des deutschen Wortschatzes. Budapest: Bölcsészkonzorcium 2009. 1, 2, és 4. fejezet. Letölthető: www.eltegepeskonyv.hu

Ajánlott irodalom:

Löffler, H.: Germanistische Soziolinguistik. Berlin: Erich Schmidt 1985.

Elsen, Hilke: Wortschatzanalyse. München: UTB. 2015.

Neuland, Eva: Jugendsprache. München: UTB. 2016.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

Tantárgy neve: Irodalom és intermedialitás II.	Tantárgy Neptun kódja: BTOGE7L01 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Bazsóné dr. Sörös Marianna, adjunktus	
Közreműködő oktató(k): Bazsóné dr. Sörös Marianna, adjunktus, Paksy Tünde, tanársegéd	
Javasolt félév: 7 ^ő	Előfeltétel: -
Óraszám/félév: 9	Számonkérés módja: gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: A szemináriumok központi témája egy-egy irodalmi mű és annak adaptációi a különböző médiaformákban. Az alább kidolgozott példatematikában különböző elbeszélések és regények mediális transzformációit követjük nyomon. A kiindulási alapot az eredeti irodalmi alkotás elemzése szolgáltatja, ezt követően filmes adaptációkat és illusztrációt vizsgálnak a hallgatók. A hallgatók részéről a projekt fokozott önálló munkát és eddigi irodalmi és filológiai ismereteik alkalmazását is megköveteli. Különös hangsúlyt fektetünk a szövegvilág képi és filmes megjelenítésének módjaira, illetve általánosságban a narráció lehetőségeinek és eszközeinek tudatosítására és elemzésére a különböző médiumokban. A részaspektusok feldolgozása során, külön figyelmet fordítunk a multimédiás eszközök és az internet bevonására, de a kis csoportokban történő prezentációk esetében is arra ösztönözzük a hallgatókat, hogy minél aktívabban éljenek a multimédia adta lehetőségekkel.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: tudás: a hallgató ismeri az irodalmi szövegek, a vizuális és az audiovizuális jelentésalkotás aspektusait, eszköztárát, terminológiáját képesség: képes az írott és a mediális transzformáció eredményeként létrejött művek reflektált összehasonlítására attitűd: Tudja és elfogadja, hogy a különböző formanyelvek különböző jelentéseket, jelentésváltozatokat is generálhatnak, képes ezek tudatos nyomon követésére, az elsajátított ismeretek és elemzési technikák kreatív alkalmazására törekszik autonómia és felelősség: Képes a különböző analóg és digitális adatbázisok használatával önállóan felkutatni az egy-egy műhöz kapcsolódó mediális variánsokat, ezek elemzése során fokozottan ügyel az elsajátított módszerek használatára, eredményeit a tudományos standardeknek megfelelő formában prezentálja.</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Gyakorlat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Projektterv készítése, a félév időbeosztásának egyeztetése 2. Friedrich Dürrenmatt: Der Besuch der alten Dame – szövegelemzés 3. Friedrich Dürrenmatt: Der Besuch der alten Dame – szövegelemzés II. 4. Dráma – színház – tévéjáték, filmszemiotikai alapok 5. Filmadaptáció: Der Besuch der alten Dame (1959) – Regie: Ludwig Cremer 6. Filmadaptáció: Der Besuch der alten Dame (1959) – Regie: Ludwig Cremer 7. Szöveg vs. adaptáció, a szimbólumok képi megjelenítése 8. Filmadaptáció II: Der Besuch der alten Dame (2008) – Regie: Nikolaus Leytner 9. Filmadaptáció II: Der Besuch der alten Dame (2008) – Regie: Nikolaus Leytner 10. A dráma és az adaptációk összehasonlítása 11. Friedrich Dürrenmatt: Der Richter und sein Henker – Szövegelemzés 12. Filmadaptáció: Der Richter und sein Henker (1975) – Regie: Maximilian Schell 13. Filmadaptáció: Der Richter und sein Henker (1975) – Regie: Maximilian Schell 14. Összefoglalás és következtetések, a félév értékelése 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: A félév folyamán a hallgatók prezentációval kísért kiselőadás formájában bemutatnak egy választott aspektust, illetve az elemzett műhöz kapcsolódó szakirodalmat. A kiselőadás értékelésekor három részjegyet kapnak a hallgatók (tartalom teljessége, megfelelő források használata; előadás felépítése,</p>	

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

prezentáció formai megjelenítése, előadásmód; nyelvhelyesség), ezek matematikai átlaga a végső jegy, azzal a megszorítással, hogy a prezentáció nem fogadható el, ha bármelyik részjegy elégtelen.

Gyakorlati jegy:

A szeminárium teljesítésének feltétele a rendszeres óralátogatáson túl a megfelelő szintű félévközi kiselőadás és a szemináriumi dolgozat benyújtása. Utóbbi egy 6-7 oldal terjedelmű dolgozat, amelyben a hallgatók egy- vagy több adaptációt hasonlítanak össze az eredeti művel. A dolgozatot, három szempontból értékeljük: tartalom és logikus gondolatmenet; felépítés és formai jegyek, filológiai pontosság; nyelvi megvalósítás (nyelvhelyesség, stílus stb.) ez három részjegyet jelent. A végső jegy a három részjegy matematikai átlaga, az alábbi megszorításokkal: a dolgozat nem fogadható el, ha bármely részjegy elégtelen. Részben vagy egészben plagizált dolgozat nem fogadható el.

A gyakorlati jegy kialakításakor a benyújtott dolgozatok átlagán kívül a félév folyamán tanúsított órai aktivitást is figyelembe vesszük.

Kötelező irodalom:

Bohnenkamp, A. (Hg.) 2005. Literaturverfilmungen. Stuttgart: Reclam.

Paech, Joachim 1997. Literatur und Film. Stuttgart: Metzler.

Valamint az adott félévben konkrétan választott művek és filmes adaptációik, ill. egyéb mediális transzformációik, pl.

Der Besuch der alten Dame (1959) – Regie: Ludwig Cremer,

<https://www.youtube.com/watch?v=w2RV5Dj3BSk>

Der Besuch der alten Dame (2008) – Regie: Nikolaus Leytner,

<https://www.youtube.com/watch?v=lZcifL8UELQ>

Der Richter und sein Henker (1975) – Regie: Maximilian Schell,

<https://www.youtube.com/watch?v=e6qpR2hSAbc>

Ajánlott irodalom:

Hickethier, K. (2001) Film- und Fernsehanalyse. Stuttgart: Metzler.

Schanze, H. (Hg.) 2002. Metzler-Lexikon Medientheorie – Medienwissenschaft. Stuttgart; Weimar: Metzler.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

Tantárgy neve:	Tantárgy Neptun-kódja: BTOGE7L02
Lexikográfia	Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék
	Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Kegyesné dr. Szekeres Erika, egyetemi docens	
Javasolt félév: 7Ő	Előfeltétel: nincs
Óraszám/félév: 9	Számonkérés módja: gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: A szeminárium célja, hogy bevezesse a hallgatókat a lexikográfia alapismereteibe és megismertesse velük a fontosabb szótártípusokat mind nyomtatott, mind online formában. Kritikai szemléletmód kialakítása is a cél, mellyel a kurzus végén elérhetjük, hogy ki tudják választani a hallgatók a számukra legmegfelelőbb és egyben jó minőséget képviselő szótárat a gyakorlatban, pl. egy fordítási feladat során.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Ismeri a szakiránynak megfelelő germán nyelv írott változatának szabályait, ismeretekkel rendelkezik az elvégzett szakiránynak megfelelő nyelv variánsairól, regisztereiről. <i>képesség:</i> Képes a szótárakat, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat kritikusan, értően áttekinteni, értelmezni. <i>attitűd:</i> Elkötelezett a szakiránynak megfelelő nyelv megismertetése iránt, törekszik megszerzett tudása kreatív felhasználására. <i>autonómia és felelősség:</i> A szótárhasználat területén szerzett ismereteit alkalmazza önművelésében.</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Gyakorlat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A lexikográfia tárgya, lexikográfiai alapismeretek 2. Szótártani alapfogalmak (címszó, szócikk, szótári adat, ekvivalencia, jelentés) 3. A szótárfajták 4. A szótárak csoportosítása Peter Kühn tipológiája szerint 5. A szakszótárak típusai 6. A nyomtatott és az elektronikus szótárak közötti különbségek bemutatása 7. Egynyelvű nyomtatott és elektronikus szótárak, ezek összehasonlítása (Duden, Magyar értelmező kéziszótár vs. www.duden.de) 8. Német egynyelvű szótárak összehasonlítása (Duden, Langenscheidt, Wahrig) 9. Kétnyelvű, német-magyar viszonylatban megjelent nyomtatott szótárak bemutatása (Akadémiai Kiadó, Grimm Kiadó szótárai) 10. A kétnyelvű német-magyar szótárak összehasonlítása 11. Kétnyelvű, német-magyar viszonylatban megjelent online szótárak bemutatása és ezek elemzése 12. Szócikktípusok, szótári adatok elemzése 13. Zárthelyi dolgozat 14. A dolgozat közös ellenőrzése, gyakorlati jegyek megbeszélése, értékelés 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: A félév során egy zárthelyi dolgozat lesz, melyek mind elméleti, mind gyakorlati kérdésekből tevődnek össze, és az órákon elhangzott anyagra, valamint a házi feladatokra épülnek. A dolgozat értékelése: 0-59 %: elégtelen (1); 60-69 % elégséges (2); 70-79 % közepes (3); 80-89 % jó (4), 90 %-tól jeles (5)</p> <p>Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése: Az aláírás feltétele az aktív órai munka, a házi feladatok elkészítése, valamint a zárthelyi dolgozat legalább elégséges teljesítése.</p>	
Kötelező irodalom:	
Klosa, Annette: Aktuelle Tendenzen in der deutschen Lexikographie der Gegenwart.	

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

(<http://www.efnil.org/documents/conference-publications/budapest-2012/12-EFNIL-Budapest-Klosa-Final.pdf>) Erschienen in: Stickel, Gerhard/Várad, Tamás (Hrsg.): Lexical Challenges in a Multilingual Europe. Contributions to the Annual Conference 2012 of EFNIL in Budapest. - Frankfurt am Main/Berlin/Bern/Bruxelles/New

Wiegand, Herbert Ernst (1989): Der Begriff der Mikrostruktur: Geschichte, Probleme, Perspektiven. In: Hausmann, Franz Josef / Reichmann, Oskar / Wiegand, Herbert Ernst / Zgusta, Ladislav (Hrsg.): Handbücher zur Sprach- und Kommunikationswissenschaft 5. Wörterbücher. Dictionaries. Dictionnaires. Ein internationales Handbuch zur Lexikographie. Erster Teilband. Berlin/New York: de Gruyter. 409-462.

Wolski, Werner (1989): Das Lemma und die verschiedenen Lemmatypen. In: Hausmann, Franz Josef / Reichmann, Oskar / Wiegand, Herbert Ernst / Zgusta, Ladislav (Hrsg.): Handbücher zur Sprach- und Kommunikationswissenschaft. Wörterbücher 5. Dictionaries. Dictionnaires. Ein internationales Handbuch zur Lexikographie. Erster Teilband. Berlin/New York: de Gruyter. 360-371.

Ajánlott irodalom:

Handbücher zur Sprach- und Kommunikationswissenschaft (HSK) 5.1, 5.2., 5.3. Wörterbücher egyes cikkei

Magay Tamás (2004): A magyar szótárirodalom bibliográfiája. (Lexikográfiai füzetek 1.) Budapest: Akadémiai Kiadó.

Wiegand, Herbert Ernst (1998): Wörterbuchforschung: Untersuchungen zur Wörterbuchbenutzung, zur Theorie, Geschichte, Kritik und Automatisierung der Lexikographie. Berlin/New York: de Gruyter.

'Lexikográfiai füzetek' egyes számai

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

Tantárgy neve: Kultúra-média	Tantárgy Neptun kódja: BTOGE7L03 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Bazsóné Dr. Sörös Marianna, egyetemi adjunktus	
Közreműködő oktató(k): Paksy Tünde egyetemi tanársegéd	
Javasolt félév: 7Ö	Előfeltétel: -
Óraszám/félév: 9	Számonkérés módja: aláírás, kollokvium
Kreditpont: 3	Munkarend: levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: Az előadás röviden áttekinti és rendszerezi a számos kurrens kultúrafogalmat, majd bemutat néhány kultúratudományi elméletet és megközelítési módot. Külön hangsúlyt helyez a rendszerelméleti és szemiotikai megközelítések alapjainak megismertetésére. Míg a kultúra és kultúratudomány esetében inkább elméleti, addig a média esetében inkább kultúratörténeti megközelítés érvényesül az előadások során. A hallgatók megismerkednek a legmeghatározóbb médiumok fejlődésével, a német rádió, film és televízió történetével és a mai modern médiapaletta sokszínűségét is áttekintik.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Tájékozott a kultúra, média körében, ismeri azok történeti vonatkozásait, hasonlóságait és különbségeit. <i>képesség:</i> Értelmezi a kulturális jelenségeket és azok történeti beágyazottságát. <i>attitűd:</i> Érti és elfogadja, hogy a kulturális jelenségek történetileg és társadalmilag meghatározottak és változóak. <i>autonómia és felelősség:</i> Tudatosan képviseli azon módszereket, amelyekkel a germanisztika területén dolgozik, és elfogadja más tudományágak eltérő módszertani sajátosságait.</p>	
<p>Tantárgy tematikus leírása:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kulturwissenschaft vs. Kulturwissenschaften 2. Kulturbegriffe (Ursprüngliche Bedeutung von Kultur; Kulturbegriffe; Typologie der Kulturbegriffe nach Reckwitz 2000; Beispiele für neuere Kulturbegriffe) 3. Wandlung des Kulturbegriffes (Philologie, Neuphilologie; Bedeutungswandlung des Kulturbegriffes, Kultur vs. Natur, Kulturbegriff der Aufklärung) 4. Ausdifferenzierung – Beispiel: Systemtheorie (differenztheoretischer Kulturbegriff; Systemtheorie; Ausdifferenzierung, Systemtheorie nach Luhmann; 5. Systemtheorie II. – Subsystem Literatur 6. Wandlung ästhetischer Konventionen, Wertung, Literaturaxiologie (Wandlungen ästhetischer Konventionen am Beispiel von Dramenpoetiken) 7. Wandlung ästhetischer Konventionen über die Epochen; Literaturaxiologie; Aspekte von Werten und Wertung 8. Grundbegriffe der Semiotik – Aufgaben von Kultursemiotik (Grundbegriffe; Kultursemiotik, Aufgaben der Kultursemiotik nach Cassirer; Zeichensysteme in einer Kultur) 9. Grundbegriffe der Semiotik II. (Grundbegriffe: Zeichen, Zeichenprozesse, Zeichensystem; Zeichenmodell von F. de Saussure; Codes, Medien, Medientypen) 10. Kulturen als Zeichensysteme (Grundbegriffe; Begriff von Kultursemiotik; Kulturen als Zeichensysteme; Kulturträger; Materiale und mentale Kultur) 11. Medium vs. Medien; Entwicklung des Mediums: Schrift (Begriffsklärung, Kleine Geschichte des Mediums Schrift von den Anfängen über den Buchdruck bis in die Neuzeit) 12. Zur Entwicklung der heutigen Medienlandschaft: Rundfunk (Technische Voraussetzungen, Geschichte des deutschen Rundfunks von den Anfängen bis heute) 13. Zur Entwicklung der heutigen Medienlandschaft: aus der Geschichte des deutschen Films (Technische Voraussetzungen, der deutsche Film im Expressionismus, erster Tonfilm, im Dritten Reich und nach dem 2. WK) 14. Zur Entwicklung der heutigen Medienlandschaft: Fernsehen (Technische Voraussetzungen; Anfänge des Fernsehens vor dem 2. WK; Entwicklung und Verbreitung des Fernsehens nach dem 	

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

2. WK; technische Entwicklung der Fernsehformate; öffentlich rechtliches Fernsehen und Privatfernsehen)

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Kollokvium

A kollokvium teljesítésének módja, értékelése:

Írásbeli vagy szóbeli vizsga: A vizsgázónak megfelelő jártasságot kell mutatnia a kultúra és médiák területén. Az értékelés tartalmi és nyelvi szempontok szerint történik. Ha bármelyik részjegy elégtelen, a vizsga elégtelen. Az írásbeli dolgozat értékelése: 100%-90% = jeles, 89%-80% = jó, 79%-70% = közepes, 69%-60% = elégséges, 60% alatt = elégtelen

Kötelező irodalom:

Hickethier, Knut: Einführung in die Medienwissenschaft. Stuttgart: Metzler, 2003.

Meyn, Hermann: Massenmedien in Deutschland. Konstanz: UVK Verlag, 2004.

Ajánlott irodalom:

Nünning, Ansgar, Nünning, Vera (Hg.): Konzepte der Kulturwissenschaften. Stuttgart: Metzler, 2003.

Leschke, Rainer: Einführung in die Medientheorie. München: Fink, 2007.

Nünning, Ansgar (Hg.): Metzler Lexikon Literatur- und Kulturtheorie. Stuttgart; Weimar: Metzler, 2001

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

Tantárgy neve: Lexikográfiai és szótárhasználati tréning	Tantárgy Neptun-kódja: BTOGE7L04 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék Tantárgyelem: szabadon választható
Tárgyfelelős: Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Kegyesné dr. Szekeres Erika, egyetemi docens	
Javasolt félév: 2T-től bármely félévben	Előfeltétel: nincs
Óraszám/félév: 9	Számonkérés módja: gyakorlati jegy
Kreditpont: 3	Munkarend: levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: A szeminárium célja, hogy bevezesse a hallgatókat a lexikográfia alapismereteibe és megismertesse velük a fontosabb szótártípusokat mind nyomtatott, mind online formában. Kritikai szemléletmód kialakítása is a cél, mellyel a kurzus végén elérhetjük, hogy ki tudják választani a hallgatók a számukra legmegfelelőbb és egyben jó minőséget képviselő szótárat a gyakorlatban, pl. egy fordítási feladat során.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Ismeri a szakiránynak megfelelő germán nyelv írott változatának szabályait, ismeretekkel rendelkezik az elvégzett szakiránynak megfelelő nyelv variánsairól, regisztereiről. <i>képesség:</i> Képes a szótárakat, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat kritikusan, értően áttekinteni, értelmezni. <i>attitűd:</i> Elkötelezett a szakiránynak megfelelő nyelv megismertetése iránt, törekszik megszerzett tudása kreatív felhasználására. <i>autonómia és felelősség:</i> A szótárhasználat területén szerzett ismereteit alkalmazza önművelésében.</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Gyakorlat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A lexikográfia tárgya, lexikográfiai alapismeretek 2. Szótártani alapfogalmak (címszó, szócikk, szótári adat, ekvivalencia, jelentés) 3. A szótárfajták 4. A szótárak csoportosítása Peter Kühn tipológiája szerint 5. A szakszótárak típusai 6. A nyomtatott és az elektronikus szótárak közötti különbségek bemutatása 7. Egynyelvű nyomtatott és elektronikus szótárak, ezek összehasonlítása (Duden, Magyar értelmező kéziszótár vs. www.duden.de) 8. Német egynyelvű szótárak összehasonlítása (Duden, Langenscheidt, Wahrig) 9. Kétnyelvű, német-magyar viszonylatban megjelent nyomtatott szótárak bemutatása (Akadémiai Kiadó, Grimm Kiadó szótárjai) 10. A kétnyelvű német-magyar szótárak összehasonlítása 11. Kétnyelvű, német-magyar viszonylatban megjelent online szótárak bemutatása és ezek elemzése 12. Szócikktípusok, szótári adatok elemzése 13. Zárthelyi dolgozat 14. A dolgozat közös ellenőrzése, gyakorlati jegyek megbeszélése, értékelés 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: A félév során egy zárthelyi dolgozat lesz, melyek mind elméleti, mind gyakorlati kérdésekből tevődnek össze, és az órákon elhangzott anyagra, valamint a házi feladatokra épülnek. A dolgozat értékelése: 0-59 %: elégtelen (1); 60-69 % elégséges (2); 70-79 % közepes (3); 80-89 % jó (4), 90 %-tól jeles (5)</p> <p>Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése: Az aláírás feltétele az aktív órai munka, a házi feladatok elkészítése, valamint a zárthelyi dolgozat legalább elégséges teljesítése.</p>	
<p>Kötelező irodalom: Klosa, Annette: Aktuelle Tendenzen in der deutschen Lexikographie der Gegenwart. (http://www.efnil.org/documents/conference-publications/budapest-2012/12-EFNIL-Budapest-Klosa-</p>	

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

Final.pdf) Erschienen in: Stickel, Gerhard/Váradi, Tamás (Hrsg.): Lexical Challenges in a Multilingual Europe. Contributions to the Annual Conference 2012 of EFNIL in Budapest. - Frankfurt am Main/Berlin/Bern/Bruxelles/New

Wiegand, Herbert Ernst (1989): Der Begriff der Mikrostruktur: Geschichte, Probleme, Perspektiven. In: Hausmann, Franz Josef / Reichmann, Oskar / Wiegand, Herbert Ernst / Zgusta, Ladislav (Hrsg.): Handbücher zur Sprach- und Kommunikationswissenschaft 5. Wörterbücher. Dictionaries. Dictionnaires. Ein internationales Handbuch zur Lexikographie. Erster Teilband. Berlin/New York: de Gruyter. 409-462.

Wolski, Werner (1989): Das Lemma und die verschiedenen Lemmatypen. In: Hausmann, Franz Josef / Reichmann, Oskar / Wiegand, Herbert Ernst / Zgusta, Ladislav (Hrsg.): Handbücher zur Sprach- und Kommunikationswissenschaft. Wörterbücher 5. Dictionaries. Dictionnaires. Ein internationales Handbuch zur Lexikographie. Erster Teilband. Berlin/New York: de Gruyter. 360-371.

Ajánlott irodalom:

Handbücher zur Sprach- und Kommunikationswissenschaft (HSK) 5.1, 5.2., 5.3. Wörterbücher egyes cikkei

Magay Tamás (2004): A magyar szótáriródalom bibliográfiája. (Lexikográfiai füzetek 1.) Budapest: Akadémiai Kiadó.

Wiegand, Herbert Ernst (1998): Wörterbuchforschung: Untersuchungen zur Wörterbuchbenutzung, zur Theorie, Geschichte, Kritik und Automatisierung der Lexikographie. Berlin/New York: de Gruyter.

'Lexikográfiai füzetek' egyes számai

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

Tantárgy neve: Szakdolgozati szeminárium I.	Tantárgy Neptun kódja: BTOGE7L07 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: választott oktató	
Közreműködő oktató(k): Dr. Bikics Gabriella egyetemi docens Kegyesné dr. Szekeres Erika egyetemi docens, Dr. Kriston Renáta egyetemi docens, Bazsóné dr. Sörös Marianna egyetemi adjunktus, Paksy Tünde egyetemi tanársegéd	
Javasolt félév: 7 ^Ő	Előfeltétel: -
Óraszám/félév: 5	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: A szakdolgozati szeminárium azt a célt szolgálja, hogy a hallgató konzulense irányításával és segítségével önálló kutatást folytasson egy közösen meghatározott témában. A hallgató a szemináriumon megismeri a tudományos kutatás folyamatát, a források feltárásának módszereit. Önállóan végzi az anyaggyűjtés az előre meghatározott szempontok és kérdések mentén. A konzulenssel folytatott megbeszéléseken elsajátítja a tudományos kérdésfelvetés, eszmecsere és érvelés technikáját.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Ismeri a német nyelv beszélt és írott változatának szabályait. <i>képesség:</i> Képes német nyelven hatékonyan kommunikálni és az információkat különböző nézőpontok szerint bemutatni. <i>attitűd:</i> Törekszik nyelvi tudásának és általános ismeretanyagának folyamatos fejlesztésére. <i>autonómia és felelősség:</i> Szakmai hivatástudat kialakítására és önképzésre törekszik.</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Gyakorlat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A szakdolgozat témájának meghatározása, a témaválasztás indoklása, a cím megfogalmazása 2. A kutatás lépéseinek és módszereinek megtervezése 3. A kutatás szempontjainak és főbb kérdéseinek meghatározása 4. A hipotézisek megfogalmazása 5. A nyomtatott szakirodalom feltárásának módszerei 6. A nyomtatott szakirodalom feltárása I. 7. A nyomtatott szakirodalom feltárása II. 8. Az online szakirodalom feltárásának módszerei 9. Az online szakirodalom I. 10. Az online szakirodalom II. 11. Egyéb források 12. Az összegyűjtött tudományos anyag válogatásának szempontjai 13. Az összegyűjtött tudományos anyag feldolgozásának szempontjai 14. Válasz a hipotézisekre 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: Szóbeli beszámoló az elvégzett munkáról</p> <p>Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése: A feltárt szakirodalom mennyisége és minősége, a tudományos eszmecsere és kérdésfelvetés minősége</p>	
<p>Kötelező irodalom: Umberto Eco: Hogyan írjunk szakdolgozatot? Partvonal könyvkiadó, 2012. http://www.kodaly-bp.sulinet.hu/pefele/E-k%C3%B6nyvek/Eco%20Hogyan%20%C3%ADrjunk%20szakdolgozatot.pdf Checkliste Diplomarbeiten schreiben: https://studi-lektor.de/tipps/diplomarbeit-schreiben/diplomarbeit-schreiben.html</p>	

MISKOLCI EGYETEM BÖLCSÉSZETTUDOMÁNYI KAR

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

Tipps zur Gestaltung und Anfertigung von Diplomarbeiten:

<http://www1.uni-frankfurt.de/fb/fb15/institute/inst-1-oeko-evo-div/AK-Schrenk/downloads/Diplomarbeiten-Tipps.pdf>

Esselborn, H Krumbiegel: Von der Idee zum Text. Eine Anleitung zum wissenschaftlichen Schreiben. Schöningh. Paderborn 2004.

Ajánlott irodalom:

A szakdolgozat témájának megfelelő szakirodalom

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

Tantárgy neve: Összehasonlító irodalmi elemzés (Projekt)	Tantárgy Neptun kódja: BTOGE8L01 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős:	
Közreműködő oktató(k): Bazsóné dr. Sörös Marianna, adjunktus, Paksy Tünde, tanársegéd	
Javasolt félév: 8T	Előfeltétel: nincs
Óraszám/félév: 9	Számonkérés módja: gyakorlati jegy
Kreditpont: 3	Munkarend: levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: Az óra célja, hogy a hallgatók szélesítsék irodalmi látókörüket, felfedezzék és reflektálják a német irodalmi művek kapcsolatait más, nemcsak német és nemcsak irodalmi művekkel. A szemináriumok betekintést nyújtanak a komparatisztika céljaiba, módszereibe és eszközeibe, intertextuális megközelítésre ösztönöznek. A félév folyamán a hallgatók különböző szövegek intertextuális és intermediális beágyazottságát követik nyomon, reflektálva az egyes szövegek és a velük megidézett történeti és kulturális összefüggések egymásra gyakorolt hatását. Az interpretációk írásbeli megfogalmazása során a tudományos igényű szövegelemzés és interpretáció nyelvi, tartalmi és formai követelményeinek betartására fokozott figyelmet fordítunk.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: tudás: Ismeri a komparatisztika és az intertextualitás elméletének alapvető terminológiáját, vizsgálati módszereit és aspektusait képesség: Képes a szövegek önálló összehasonlítására, eredményeinek megfelelő stílusú írásbeli és szóbeli megfogalmazására, jól tagolt, logikus felépítésű összehasonlító elemzés írására attitűd: nyitott a német és világirodalmi művek és adaptációik befogadására, tudatos és reflektált összehasonlítására törekszik, irodalom- kultúra- és médiatudományi ismeretei kreatív alkalmazására törekszik. autonómia és felelősség: képes akár különböző műfajú, szerzőjű, nyelvű irodalmi szövegek önálló összehasonlítására, megalapozott következtetések megfogalmazására, eredményeit a filológiai kutatás standardjei szerinti formában teszi közzé</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Gyakorlat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A komparatisztika fogalma, kutatási területei, a projekt horizontja 2. Projektterv kialakítása 3. Összehasonlító elemzési gyakorlat: versek és versfordítások (pl. R.M. Rilke: Der Panther és magyar fordításai) 4. Összehasonlító elemzési gyakorlat: versek és versfordítások (pl. R.M. Rilke: Der Panther és magyar fordításai) 5. Mediális transzformáció (pl. rövid filmek és klippek R.M. Rilke Der Panther című verséhez) 6. Motivikus kapcsolatok: pl. Teufelspaktmotiv: Chamisso: Peter Schlemihls wundersame Geschichte és E.T.A. Hoffmann: Die Abenteuer der Silvester-Nacht 7. Motivikus kapcsolatok: pl. Teufelspaktmotiv: pl. Chamisso: Peter Schlemihls wundersame Geschichte és E.T.A. Hoffmann: Die Abenteuer der Silvester-Nacht 8. Félévközi összehasonlító esszé értékelése 9. Átiratok I.: pl. Schnitzler: Der Reigen és Werner Schwab: Der reizende Reigen nach dem reizenden Herrn Arthur Schnitzler 10. Átiratok I.: pl. Schnitzler: Der Reigen és Werner Schwab: Der reizende Reigen nach dem reizenden Herrn Arthur Schnitzler 11. Átiratok II.: pl. Schnitzler: Der Reigen és Kornis Mihály: Körmagyar 12. Átiratok II.: pl. Schnitzler: Der Reigen és Kornis Mihály: Körmagyar 13. Átiratok összegzés: Schnitzler- Schwab - Kornis 	

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

14. Összegzés, a félév értékelése

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Egy 2-3 oldal terjedelmű összehasonlító esszé benyújtása megadott témában. Az esszét három szempontból értékeljük: tartalom és logikus gondolatmenet; felépítés és formai jegyek; nyelvi megvalósítás (nyelvhelyesség, stílus stb.) ez három részjegyet jelent. A végső jegy a három részjegy matematikai átlaga, azzal alábbi megszorításokkal: az esszé nem fogadható el, ha bármely részjegy elégtelen. Részben vagy egészben plagizált dolgozat nem fogadható el.

Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése:

A szeminárium teljesítésének feltétele a rendszeres óralátogatáson túl a megfelelő szintű félévközi esszé és a szemináriumi dolgozat benyújtása. Utóbbi egy 7-8 oldal terjedelmű összehasonlító irodalomelemzés megadott témában. Az esszét három szempontból értékeljük: tartalom és logikus gondolatmenet; felépítés és formai jegyek; nyelvi megvalósítás (nyelvhelyesség, stílus stb.) ez három részjegyet jelent. A végső jegy a három részjegy matematikai átlaga, az alábbi megszorításokkal: az esszé nem fogadható el, ha bármely részjegy elégtelen. Részben vagy egészben plagizált dolgozat nem fogadható el.

A gyakorlati jegy kialakításakor a benyújtott dolgozatok átlagán kívül a félév folyamán tanúsított órai aktivitást is figyelembe vesszük.

Kötelező irodalom:

A konkrét tematikában szereplő szövegek, valamint:

Corbineau-Hoffmann, Angelika 2000. *Einführung in die Komparatistik* Berlin : Schmidt. 2000.

Zima, Peter V. 1992. *Komparatistik : Einführung in die vergleichende Literaturwissenschaft* Tübingen:

Francke. [UTB für Wissenschaft 1705].

Ajánlott irodalom:

Frenzel, Elisabeth ⁵1999. *Motive der Weltliteratur*. Stuttgart: Kröner.

Frenzel, Elisabeth ¹⁰2005. *Stoffe der Weltliteratur*. Stuttgart: Kröner.

Hoffmeister, Gerhart ²1990. *Deutsche und Europäische Romantik*. Stuttgart: Metzler.

Wunberg, Gotthart (Hg.) 2000. *Die Wiener Moderne : Literatur, Kunst und Musik zwischen 1890 und 1910*. Stuttgart : Reclam.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

Tantárgy neve: Médiafigyelés: elektronikus és írott sajtó	Tantárgy Neptun kódja: BTOGE8L02 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv és Irodalomtudományi Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Paksy Tünde, tanársegéd	
Közreműködő oktató(k): Bazsóné dr. Sörös Marianna, adjunktus; Dr. Bikics Gabriella, docens; Kegyesné dr. Szekeres Erika, docens; Dr. Kriston Renáta, docens; Sabine Hankó, anyanyelvi lektor	
Javasolt félév: 8T	Előfeltétel: nincs
Óraszám/félév: 9	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy,
Kreditpont: 2	Munkarend: levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: A szemináriumok folyamán áttekintjük az elektronikus és írott sajtó formáit és rétegződését. Figyelemmel kísérjük a közszolgálati és a kereskedelmi média szerepét a kultúráközvetítésben, értékmegőrzésben és értékteremtésben, és tájékoztatásban. Külön figyelmet fordítunk az elfogulatlan és átfogó tájékoztatást nyújtó napilapok és a bulvársajtó híradásaira. Különböző témakörökhöz kapcsolódva konkrét példákon vizsgáljuk a különböző sajtóorgánumok híradásai közötti eltéréseket. A vizsgálatokat tartalmi, terjedelmi, formai és nyelvi szempontok alapján végezzük.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> A hallgatók megismerik a legfontosabb napilapokat és hírszolgáltatókat, a független és elfogulatlan tájékoztatás standardjeit, a minőségi újságírás és a bulvármédia jellemzőit. <i>képesség:</i> A szeminárium fejleszti a hallgatók nyelvi, stilisztikai, médiatudományos ismereteit. <i>attitűd:</i> Tudatos és kritikus médiafogyasztói attitűd kialakítására törekszünk. <i>autonómia és felelősség:</i> Önállóan eligazodik a média világában, képes nyomon követni az aktuális híradásokat a német nyelvű sajtóorgánumokon keresztül.</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Gyakorlat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A média rendszere, a közszolgálati és a kereskedelmi média alapvonásai 2. Német nyelvű sajtó, napilapok, internetes hírportálok, magazinok 3. Német nyelvű média, közszolgálati és kereskedelmi csatornák 4. Média és híradás 5. Kulturális, gazdasági, politikai és bulvár hírek aránya a kereskedelmi és közmédia híradásaiban 6. Politikai és gazdasági hírek 1. 7. Politikai és gazdasági hírek 2. 8. Kultúráközvetítés és értékmegőrzés 1. 9. Kultúráközvetítés és értékmegőrzés 2. 10. Magyarország a német nyelvű sajtóban 1. 11. Magyarország a német nyelvű sajtóban 2. 12. Reklám és média 13. Audiovizuális reklám 15. Összegzés és a félév értékelése 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: A félév folyamán a hallgatók prezentációval kísért kiselőadás formájában bemutatnak egy választott sajtóorgánumot. A kiselőadás értékelésekor három részjegyet kapnak a hallgatók (tartalom teljessége, megfelelő források használata; előadás felépítése, prezentáció formai megjelenítése, előadásmód; nyelvhelyesség), ezek matematikai átlaga a végső jegy, azzal a megszorítással, hogy a prezentáció nem fogadható el, ha bármelyik részjegy elégtelen.</p> <p>Gyakorlati jegy: A szeminárium teljesítésének feltétele a rendszeres óralátogatáson túl a megfelelő szintű félévközi kiselőadás és a szemináriumi dolgozat benyújtása. Utóbbi egy 4-5 oldal terjedelmű dolgozat, amelyben a</p>	

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

hallgatók egy-vagy több hír híradásait hasonlítják össze a különböző sajtóorgánokban. A dolgozatot, három szempontból értékeljük: tartalom és logikus gondolatmenet; felépítés és formai jegyek, filológiai pontosság; nyelvi megvalósítás (nyelvhelyesség, stílus stb.) ez három részjegyet jelent. A végső jegy a három részjegy matematikai átlaga, az alábbi megszorításokkal: a dolgozat nem fogadható el, ha bármely részjegy elégtelen. Részben vagy egészben plagizált dolgozat nem fogadható el.

A gyakorlati jegy kialakításakor a benyújtott dolgozatok átlagán kívül a félév folyamán tanúsított órai aktivitást is figyelembe vesszük.

Kötelező irodalom:

Meyn, Hermann 2004. *Massenmedien in Deutschland*. Konstanz: UVK Verlag.

Hickethier, Knut 2003. *Einführung in die Medienwissenschaft*. Stuttgart: Metzler.

O.A. 2018. *Die deutschen Zeitungen in Zahlen und Daten*. Berlin: Bundesverband deutscher Zeitungsverleger. Online:

http://www.bdzv.de/fileadmin/bdzv_hauptseite/aktuell/publikationen/2017/ZDF_2017_web.pdf

Ajánlott irodalom:

Schmitz, Ulrich 2004. *Sprache in modernen Medien*. Berlin: Schmidt.

Schanze, Helmut 2002. *Metzler Lexikon Medientheorie, Medienwissenschaft: Ansätze – Personen – Grundbegriffe*. Stuttgart: Metzler.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

Tantárgy neve: Kommunikációelmélet és tanári kommunikáció	Tantárgy Neptun kódja: BTOGE8L03 Tárgyfelelős intézet: MFI Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Kegyesné dr. Szekeres Erika	
Közreműködő oktató(k): Kegyesné dr. Szekeres Erika, egyetemi docens, Dr. Bikics Gabriella egyetemi docens	
Javasolt félév: 8T	Előfeltétel: nincs
Óraszám/félév: 9	Számonkérés módja: aláírás, kollokvium
Kreditpont: 2	Munkarend: levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: A hallgatók az előadásokon megismerkednek a különböző kommunikációelméletekkel, majd kommunikáció színtereit speciálisan jellemezzük az iskolai kontextus és a tanítási szituációk mentén. A fókuszban az iskolai interakció és annak nyelvi-nyelvhasználati jellegzetességei állnak. Ezek alapján ismerkednek meg a hallgatók a tanár-diák interakció formáival, stílusjegyeivel a német nyelvben, hogy a tanárjelöltek képesek legyenek alkalmazni a különböző kommunikációs technikákat az oktatás során és számottevő ismereteik legyenek az idegennyelvű óravezetés gyakorlatáról.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: tudás: kommunikációelmélet alapfogalmak, terminusok és definíciók ismerete, ismeretek a verbális és a nonverbális kommunikáció specifikusan német nyelvterületi jellemzőiről, ismeretek az idegennyelvű tanári kommunikáció jellemzőiről, képesség: a kommunikációelméleti modellek megértése, alkalmazása a hétköznapi iskolai és nyelvórai kommunikáció interakcióiban, a német nyelvű tanári kommunikációs struktúrák alkalmazásának képessége, például feladatmegfogalmazás, dicséret, hibajavítás attitűd: fogékonyság a verbális és a nonverbális kommunikáció során létrejövő félreértésekre és azok elhárításának lehetőségeire német nyelven, célnyelven való óravezetés nyelvi elemeinek tudatos fejlesztése, autonómia és felelősség: verbális és nonverbális tudatosság a német nyelvű óravezetésben, pedagógiai kommunikációs felelősség idegen nyelven</p>	
<p>Tantárgy tematikus leírása:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Begriff: Kommunikation 2. Nonverbale Kommunikation 3. Spezifische Merkmale der nonverbalen Kommunikation auf Deutsch 4. Verbale Kommunikation 5. Spezifische Merkmale der verbalen Kommunikation auf Deutsch 6. Begriff: Kommunikationsmodell 7. Kommunikationsmodelle. 8. Interaktionen in der Schule. 9. Schüler-Lehrer-Interaktionen im DaF. 10. Besonderheiten der Schüler-Lehrer-Kommunikation in der deutschen Sprache. 11. Kommunikation im Deutschunterricht: Sprachformen. 12. Kommunikation im Deutschunterricht: Floskeln und Instruktionen formulieren. 13. Kommunikation im Deutschunterricht: Fragen, Aufgaben und Bewertungen formulieren. 14. Schriftliche Prüfung. 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: Kollokvium. A kollokvium teljesítésének módja, értékelése: Írásbeli és szóbeli vizsga. Az írásbeli vizsga az előadáson tanult idegennyelvű óravezetés és interakció típusok szókincsét és nyelvi formáit teszt jelleggel kéri számon. A teszt megoldásával max. 100 pont szerezhető. Ezt az utolsó előadás alkalmával írják meg a hallgatók. Az írásbeli vizsgaeredmény értékelése:</p>	

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

0-59 pont: elégtelen
60-69 pont: elégséges
70-79 pont: közepes
80-89 pont: jó
90-100 pont: jeles

A szóbeli vizsga egy, a hallgató által előre kiválasztott kommunikációs modell és annak iskolai interakciókban betöltött szerepének bemutatásából áll power point prezentáció segítségével. A prezentáció értékelésének szempontjai: szakmai információk, nyelvhelyesség és a felelt logikája.

A kollokvium végső jegye a szóbeli és a írásbeli osztályzatok matematikai átlaga.

Kötelező irodalom:

Traut-Mattausch, Eva – Frey, Dieter: Kommunikationsmodelle. Letölthető: https://www.uni-muenster.de/imperia/md/content/psyifp/aeechterhoff/wintersemester2011-12/vorlesungskomperskonflikt/trautmattauschfrey_kommmodelle_handbkap2006.pdf

Aus Lehrbuch der Psychologie. Kapitel 2. Klassische Kommunikationsmodelle. Letölthető: https://lehrbuch-psychologie.springer.com/sites/default/files/atoms/files/roehner-schuetz_probekapitel_2.pdf

Butzkamm, Wolfgang: Unterrichtssprache Deutsch. Ismaning: Hueber. 2012.

Ajánlott irodalom:

Ulich, Kl. (2011): Schüler-Lehrer-Interaktion. In: Ders. Einführung in die Sozialpsychologie der Schule. Weinheim, Basel, S. 76-115.

Michael Becker-Mrotzek: Unterrichtskommunikation. Ein linguistisches Analysemodell. Niemeyer: Tübingen, 2002.

Schäfer, K. H.: Kommunikation und Interaktion. Grundbegriffe einer Pädagogik des Pragmatismus. Wiesbaden: VS Verlag. 2005.

Plate, Markus: Grundlagen der Kommunikation. München: Beck. 2012.

Pürer, Heint (et al.): Grundbegriffe der Kommunikation. München: UTB. 2014.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

Tantárgy neve: Kulturális és történelmi kapcsolatok a német és a magyar nyelvterületen	Tantárgy Neptun kódja: BTOGE8L04 Tárgyfelelős intézet: MFI Tantárgyelem: szabadon választható
Tárgyfelelős: Dr. Tózsza-Rigó Attila, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Tózsza-Rigó Attila, egyetemi docens	
Javasolt félév: 2T-től bármely félévben	Előfeltétel: nincs
Óraszám/félév: 9	Számonkérés módja: aláírás, kollokvium
Kreditpont: 2	Munkarend: levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: A tantárgy célja, hogy betekintést nyújtson a németajkú népek és a magyar nyelvterület között fennálló rendkívül sokszínű és kiterjedt kulturális kapcsolatokba, egyrészt a történelmi korszakolás alapján, másrészt a jelen kapcsolatokra vonatkozóan, kitekintve a német és magyar nyelv közötti kölcsönhatásokra is.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: tudás: ismeretszerzés a következő korszakolás szerint: a történelmi kölcsönhatások a németek és a Kárpát-medencei népek között a magyar államalapítás előtti időszakról kezdődően napjainkig. képesség: a hallgatók képesek a fenti összefüggések megértésére, megfogalmazására és történelmi szerepének értékelésére attitűd: pozitív attitűd és érdeklődés kialakítása a németajkú népe tudományos és kulturális életben játszott szerepével szemben Európában és hazánkban, elfogadó attitűd kialakítása a német kisebbség helyzete, kulturális élete iránt, érdeklődés kialakítása a kulturális fórumok, a hagyományok ápolása iránt, a programokon való részvétel ösztönzése autonómia és felelősség: önálló forrásfeltárás és kutatás végzése a témakörben</p>	
<p>Tantárgy tematikus leírása:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az első kapcsolatok: I. István és politikája. 2. Középkor: A németek szerepe a magyar állam megalapításában és az azt követő századokban: diplomáciai, politikai, egyházi kapcsolatok. 3. A németek helye és szerepe a soknemzetiségű történelmi Magyarország fejlődésében (német betelepítések, szabad királyi városok németajkú lakossága, németnyelvű írásbeliség, erdélyi szászok, kulturális értékek, magyar diákok protestáns egyetemeken). 4. Újkor: délnémet-magyar kereskedelmi kapcsolatok, Magyarország a Habsburg Birodalomban és az Osztrák-Magyar Monarchiában, kulturális impulzusok: gazdasági liberalizmus, sajtótermékek, egyesületek alakulása, színházi élet). 5. 20. század: A Kárpát-medencei németiség sorsának alakulása, az 1956 utáni magyar emigráció. A magyarok szerepe a német újraegyesítésben. 6. Nyelvi kölcsönhatások. 7. <i>Jelenkori kapcsolataink:</i> Gazdasági kapcsolatok: német, osztrák, svájci cégek Magyarországon. 8. Idegenforgalmi és testvérvárosi kapcsolatok. 9. A párbeszéd lehetőségei a felsőoktatásban és a tudományos kutatásban: Deutscher Akademischer Austauschdienst. 10. A budapesti Goethe Intézet és a berlini Magyar Kulturális Intézet. 11. A magyar irodalom és filmművészet fogadtatása a német nyelvterületen. A német irodalom és filmművészet ismertsége Magyarországon. Magyar kulturális év Németországban. 12. A német irodalom és filmművészet fogadtatása hazánkban. A német irodalom és filmművészet ismertsége Magyarországon. 13. Napjaink osztrák kapcsolatai. 14. Napjaink svájci kapcsolatai. 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: -</p> <p>Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése: Szóbeli vizsga tételhúzás alapján. A tételek megegyeznek az előadás témaköreivel. A szóbeli témakifejtés értékelése három szempont szerint, részjegyekkel történik:</p>	

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

- Tartalom: a szóbeli felelet szakmai információi és szókincese
- Prezentáció: a szóbeli felelet logikája, felépítése, előadásmódja, követhetősége, gördülékenysége, érthetősége
- Kommunikáció: a szóbeli felelet nyelvhelyessége.

A végső osztályzat a három részjegy matematikai átlaga.

Kötelező irodalom:

Krumm, Hans-Jürgen/ Portmann-Tselikas, Paul R. (szerk.): Schwerpunkt: Deutsch zwischen den Kulturen. Innsbruck; Wien: Studien-Verlag., 1998.

Manherz Károly: Die Ungarndeutschen. Budapest. Akadémiai Kiadó. 1999.

www.deutsche-botschaft.hu/downloads/nemet-magyarkapcs.pdf

Schreiber, Hermann: Die Deutschen und der Osten. München. Südwest Verlag.1984.

Ajánlott irodalom:

Drechsler, Paul: Interkulturalität – Grundprobleme der Kulturbegegnungen. Mainz: Studium Generale der Johannes-Gutenberg-Universität. 1999.

Bellér Béla: A magyarországi németek rövid története. Magvető Kiadó. Budapest, 1981.

Mollay Károly: Német - magyar érintkezések a XVI. század végéig. Akadémiai Kiadó. Budapest, 1982.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

Tantárgy neve: Szakdolgozati szeminárium II.	Tantárgy Neptun kódja: BTOGE8L08 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irrodalomtudományi Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: választott oktató	
Közreműködő oktató(k): Dr. Bikics Gabriella egyetemi docens Kegyesné dr. Szekeres Erika egyetemi docens, Dr. Kriston Renáta egyetemi docens, Bazsóné dr. Sörös Marianna egyetemi adjunktus, Paksy Tünde egyetemi tanársegéd	
Javasolt félév: 8T	Előfeltétel: -
Óraszám/félév: 5	Számonkérés módja: aláírás / gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: A szakdolgozati szeminárium azt a célt szolgálja, hogy a hallgató megismerje a tudományos szövegírás folyamatát és módszereit. Konzulense irányításával és segítségével képessé válik az összegyűjtött tudományos szakirodalom megfelelő válogatására, súlypontosítására, feldolgozására és elrendezésére. A hallgató fejleszti tervezési, szerkesztési és szövegírási kompetenciáját, gyakorolja a szövegszerkesztést, megismeri a tudományos szövegírás nyelvi és formai követelményeit, pl. a hivatkozások és a szakirodalmi jegyzék helyes és pontos létrehozását.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Ismeri a német nyelv beszélt és írott változatának szabályait. <i>képesség:</i> Képes német nyelven hatékonyan kommunikálni és az információkat különböző nézőpontok szerint bemutatni. <i>attitűd:</i> Törekszik nyelvi tudásának és általános ismeretanyagának folyamatos fejlesztésére. <i>autonómia és felelősség:</i> Szakmai hivatástudat kialakítására és önképzésre törekszik.</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p><i>Gyakorlat:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A szakdolgozat mint a kutatás prezentációjának megírása, ennek folyamata 2. Az összegyűjtött tudományos anyag elrendezése 3. A tartalomjegyzék megtervezése 4. A bevezető fejezet megírása 5. Ábrák, diagramok és táblázatok 6. További fejezet(ek) megírása 7. A mellékletek elrendezése 8. További fejezet(ek) megírása 9. A szakirodalmi jegyzék létrehozása 10. További fejezet(ek) megírása 11. A szakdolgozat bírálati szempontjai – a szakdolgozat megvédése 12. A záró fejezet megírása 13. A szakdolgozat nyelvi ellenőrzése 14. A szakdolgozat formai ellenőrzése 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: A szakdolgozat írásának mérföldköveinek értékelése</p>	
<p>Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése: A szakdolgozat egyes fejezeteinek szakmai, nyelvi és formai minősége</p>	
<p>Kötelező irodalom: Umberto Eco: Hogyan írjunk szakdolgozatot? Partvonal könyvkiadó, 2012. http://www.kodaly-bp.sulinet.hu/pefele/E-k%C3%B6nyvek/Eco%20Hogyan%20%C3%ADrjunk%20szakdolgozatot.pdf</p>	

MISKOLCI EGYETEM BÖLCSÉSZETTUDOMÁNYI KAR

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Német nyelv és kultúra tanára

(10 féléves képzés) levelező

Checkliste Diplomarbeiten schreiben:

<https://studi-lektor.de/tipps/diplomarbeit-schreiben/diplomarbeit-schreiben.html>

Tipps zur Gestaltung und Anfertigung von Diplomarbeiten:

<http://www1.uni-frankfurt.de/fb/fb15/institute/inst-1-oeko-evo-div/AK-Schrenk/downloads/Diplomarbets-Tipps.pdf>

Ajánlott irodalom:

A szakdolgozat témájának megfelelő szakirodalom